

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Sociální a ekonomický rozvoj obce Veltěže

Jakub Brhlík

© 2024 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jakub Brhlík

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Sociální a ekonomický rozvoj obce Veltěže

Název anglicky

Social and Economic Development of the Municipality Veltěže

Cíle práce

Hlavním cílem bakalářské práce je zanalyzovat sociální a ekonomický rozvoj obce Veltěže v návaznosti na možný rozvoj cestovního ruchu v obci. Dílčími cíli práce bude zhodnotit současný stav jednotlivých oblastí, které ovlivňují rozvoj obce, a identifikovat základní rozvojové problémy a perspektivy.

Metodika

K získání potřebných informací k teoretické části bakalářské práce bude především využita odborná literatura. V praktické části bude představena obec na základě dokumentů získaných na obecním úřadu obce. Podstatnou část praktické části bude tvořit sběr dat pomocí dotazníkového šetření v obci a následná analýza těchto dat. V návrhové části bude využita SWOT analýza a navržena část strategického dokumentu rozvoje obce.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

Regionální rozvoj, sociální a ekonomický rozvoj, veřejná správa, venkov, obec, Veltěže

Doporučené zdroje informací

- BLAŽEK, Bohuslav. *Venkov, města, média*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998. ISBN 80-85850-59-1.
- BLAŽEK, Jiří; UHLÍŘ, David; UNIVERZITA KARLOVA. *Teorie regionálního rozvoje : nástín, kritika, implikace*. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1974-3.
- DISMAN, Miroslav; UNIVERZITA KARLOVA. *Jak se vyrábí sociologická znalost : příručka pro uživatele*. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1966-8.
- KADERÁBKOVÁ, Jaroslava; PEKOVÁ, Jitka. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.
- MACHÁČEK, Jaroslav; TOTH, Petr; WOKOUN, René; VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE. *Regionální a municipální ekonomie*. Praha: Oeconomica, 2011. ISBN 978-80-245-1836-7.
- PAVLÍK, M. a kol. *Regiony budoucnosti – spolupráce, bezpečí, efektivita: Inspirace pro rozvoj měst a regionů s příklady dobré praxe*. Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN: 978-80-271-1310-1.
- WOKOUN, René. *Regionální rozvoj : východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – PEF

Vedoucí práce

RNDr. Jiří Hrabák, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 21. 8. 2023

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3. 11. 2023

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 09. 02. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Sociální a ekonomický rozvoj obce Veltěže" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 14. března 2024

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu této bakalářské práce RNDr. Jiřímu Hrabákovi, Ph.D., za vedení této práce, věcné poznámky a diskuze. Chtěl bych poděkovat své rodině, přítelkyni a blízkým, kteří mi byli během studia oporou. Dále bych chtěl poděkovat zejména starostce Věře Posledníkové, která si na mě vždy našla čas. V neposlední řadě děkuji i celému zastupitelstvu obce, které mi dalo volný prostor při tvoření této práce a spoluobčanům, bez kterých by se tato práce také neobešla.

Sociální a ekonomický rozvoj obce Veltěže

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá sociálním a ekonomickým rozvojem obce Veltěže, nacházející se v Ústeckém kraji, v návaznosti na možný rozvoj v oblasti cestovního ruchu. Jedná se o venkovskou obec s přibližně 400 obyvateli. Bakalářská práce se skládá z teoretické části, ve které jsou pomocí literární rešerše uvedeny pojmy a definice související s rozvojem venkovské oblasti a jsou základem pro část praktickou. Praktická část se zabývá samotnou obcí. V dotazníkovém šetření, je zkoumán rozvoj obce v očích místních obyvatel. Z výsledků je patrné, co občanům schází a v čem vidí možné rozvojové perspektivy.

Na základě předchozích podkapitol je sestavena SWOT analýza obce, která shrnuje silné a slabé stránky obce, příležitosti a hrozby. Na tuto analýzu navazuje zpracovaná část strategického plánu. Specificky se jedná o část dokumentu se strategickou vizí obce a jejích strategických cílů pro období 2024-2030.

Klíčová slova: Regionální rozvoj, sociální a ekonomický rozvoj, veřejná správa, venkov, obec, Veltěže

Social and Economic Development of the Municipality Veltěže

Abstract

The bachelor thesis deals with the social and economic development of the village of Veltěže, located in the Ústí nad Labem region, in relation to the possible development in the field of tourism. It is a rural municipality with approximately 400 inhabitants. The bachelor thesis consists of a theoretical part, in which concepts and definitions related to the development of rural areas are presented by means of a literature search and are the basis for the practical part. The practical part deals with the village itself. In a questionnaire survey, the development of the village in the eyes of the local inhabitants is investigated. The results show what the citizens lack and what they see as possible development prospects.

Based on the previous subchapters, a SWOT analysis of the municipality is compiled, which summarises the strengths, weaknesses, opportunities and threats of the municipality. This analysis is followed by the elaborated part of the strategic plan. Specifically, this is the part of the document with the strategic vision of the municipality and its strategic objectives for the period 2024-2030.

Keywords: Regional development, social and economic development, public administration, countryside, municipality, Veltěže

Obsah

1 Úvod.....	12
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	13
3 Teoretická část práce	15
3.1 Region	15
3.1.1 Region – základní charakteristika	15
3.1.2 Regionální rozvoj	16
3.1.3 Územní plánování	17
3.1.4 Udržitelný rozvoj	17
3.1.5 Regionální politika.....	18
3.1.6 Nástroje regionální politiky	20
3.1.7 Regionální problémy	21
3.1.8 Regionální disparity	22
3.1.9 Regiony budoucnosti	23
3.2 Veřejná správa.....	23
3.2.1 Veřejná správa – základní charakteristika	23
3.2.2 Státní správa.....	24
3.2.3 Samospráva	24
3.3 Cestovní ruch	25
3.3.1 Formy cestovního ruchu	25
3.3.2 Venkovský cestovní ruch.....	25
3.4 Venkov	26
3.4.1 Venkov – základní charakteristika.....	26
3.4.2 Vymezení venkova a jeho typologie.....	27
3.4.3 Přístupy k rozvoji venkova	30
3.4.4 Venkovská sídla	32
3.5 Obec	33
3.5.1 Obec – základní charakteristika	33
3.5.2 Samostatná a přenesená působnost obce	34
3.5.3 Orgány obce.....	35
3.5.4 Hospodaření obce	36
3.5.5 Strategické plánování a strategický plán	37
3.5.6 Dobrovolný svazek obcí	38

4 Praktická část práce.....	40
4.1 Základní charakteristika obce Veltěže	40
4.2 Historie obce Veltěže	44
4.3 Obyvatelstvo v obci Veltěže.....	46
4.3.1 Vývoj počtu obyvatel v obci	46
4.3.2 Struktura obyvatelstva.....	47
4.4 Technická vybavenost obce Veltěže	49
4.5 Doprava v obci Veltěže	49
4.5.1 Silniční doprava	49
4.5.2 Železniční doprava.....	51
4.6 Školství v obci Veltěže.....	52
4.7 Kultura, společenské akce a ostatní volnočasové aktivity v obci Veltěže	53
4.8 Mikroregion Perucko.....	54
4.9 Ekonomika obce Veltěže.....	55
4.9.1 Hospodaření obce.....	55
4.9.2 Příjmy	55
4.9.3 Výdaje	57
4.9.4 Zaměstnanost a nezaměstnanost	59
4.10 Realizace projektů za období 2007-2024 v obci Veltěže	60
4.10.1 Realizované projekty.....	60
4.10.2 Nerealizované projekty	60
4.10.3 Plánované projekty a projekty ve fázi realizování	61
4.11 Rozvoj obce z pohledu občanů.....	62
4.11.1 Charakteristika respondentů.....	62
4.11.2 Výsledky dotazníkového šetření	63
4.12 SWOT analýza obce Veltěže.....	74
4.12.1 Shrnutí SWOT analýzy	75
4.13 Strategický plán obce Veltěže	76
4.13.1 Strategická vize	76
4.13.2 Strategické cíle (2024-2030).....	76
5 Výsledky a diskuze	81
6 Závěr.....	84
7 Seznam použitých zdrojů.....	86
7.1 Literární zdroje	86
7.2 Internetové zdroje.....	88
7.3 Ostatní zdroje	92

8	Seznam obrázků, tabulek, grafů, příloh a zkratk	93
8.1	Seznam obrázků	93
8.2	Seznam tabulek	93
8.3	Seznam grafů.....	94
8.4	Seznam příloh.....	94
8.5	Seznam použitých zkratk.....	95
	Přílohy.....	96

1 Úvod

Lidstvo se rozvíjelo, rozvíjí a rozvíjet bude. V dnešní době je rozvoj jako takový velice ožehavé téma, je zapotřebí, aby se rozvíjelo efektivně a aby se přihlédlo i na budoucí generace, je tedy zapotřebí zaměřit se dle možností na udržitelný rozvoj. Rozvoj regionů je běh na dlouhou trať, ve kterém de facto nikdy nenajdeme cíle, jelikož vždy se najdou problémy či přání, které bude zapotřebí řešit a plnit. I v současnosti můžeme pozorovat obrovské rozdíly mezi regiony v České republice, po stránce technické vybavenosti i po stránce občanské vybavenosti. Lze spatřovat obrovské rozdíly kvalit například v oblasti životního prostředí, zdravotnictví či školství. Lidé se z vesnic stěhují do měst a venkov se tak pomalu, ale jistě začíná v určitých oblastech vylidňovat. Proto je zapotřebí myslet na rozvoj venkovských oblastí a vytvářet pro obyvatele příjemné místo k žití, kde budou uspokojeny všechny jejich životní potřeby.

Tato bakalářská práce se zabývá ekonomickým a sociálním rozvojem malé obce nacházející se v Ústeckém kraji, v okrese Louny. Na Ústecký kraj se častokrát společnost dívá jen negativně, avšak tento kraj má své přírodní krásy a památky, které rozhodně neodpovídají tomuto hodnocení. Samotný okres Louny je oblast s dlouholetou chmelařskou tradicí. Obec Veltěže je malou obcí nacházející se pár kilometrů od Loun s unikátním výhledem na České středohoří a Krušné hory. Celá praktická část je zaměřená na obec a pomocí dostupných informací je zkoumáno jak, se této obci daří se rozvíjet, v čem se rozvíjí, či co v obci schází. Všechny získané informace je zapotřebí důkladně prozkoumat, vyvodit z nich důsledky a najít případná řešení, která by napomohla obci se posunout zas o něco dál.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Primárním cílem bakalářské práce je zanalyzovat sociální a ekonomický rozvoj obce Veltěže, nacházející se v Ústeckém kraji, v návaznosti na možný rozvoj v oblasti cestovního ruchu v obci. Dílčími cíli práce je zhodnocení současného stavu jednotlivých oblastí, které ovlivňují rozvoj obce, a identifikovat základní rozvojové problémy a perspektivy.

2.2 Metodika

V teoretické části práce je využito primárně odborné literatury, odborných článků, zákonů a jiných dokumentů. Teoretická část vymezuje základní pojmy a definice z oblasti regionu, veřejné správy, venkova a obce. Zejména podkapitoly regionu a venkova jsou klíčové pro pochopení rozvoje venkovské oblasti.

Praktická část práce obsahuje základní charakteristiku obce, její historii a její současnost, ve které jsou rozebrána jednotlivá odvětví související s ekonomickým a sociálním rozvojem obce. Při zpracování této části je využito dat z Českého statistického úřadu či MONITORu, dále je využito velké množství obecních dokumentů či kronik. Další informace byly získány aktivní komunikací mezi autorem a obecním úřadem Veltěže.

Po části objektivních faktů následuje kvantitativní výzkum v podobě dotazníkového šetření určeném pro občany obce Veltěže, ve kterém hodnotí dosavadní rozvoj obce, rozvojové perspektivy a jsou také sledovány názory dotazovaných. Ze získaných dat je proveden rozbor jednotlivých otázek a jejich vyhodnocení.

Dle Dismana (2011, s. 287) kvantitativní výzkum vyžaduje vysokou standardizaci, která však zajišťuje vysokou spolehlivost. Respondent je omezován na volbu odpovědí, což vede k nízké validitě.

Obyvatelé obce Veltěže byli osloveni několika způsoby, jak dotazník vyplnit. Odkaz na online dotazník byl k dispozici na webových stránkách obce a v aplikaci mobilního rozhlasu. Dne 24. listopadu 2023 byla do všech domácností (vyjma dvou, u kterých byla absence poštovní schránky a majitelé nebyli k zastižení) distribuována obálka s papírovým dotazníkem s průvodní informací o dotazníkovém šetření. Zpráva o dotazníkovém šetření byla dále pak vyhlášena prostřednictvím mobilního rozhlasu a obecním rozhlasem. Dne 8. prosince bylo znovu upozorněno prostřednictvím mobilního rozhlasu obecním úřadem na možnost vyplnění dotazníku.

Obyvatelé obce mohli využít dvou variant, jak dotazník vyplnit 1) online verze prostřednictvím Survio 2) papírová verze. Při nedostatku papírových dotazníků a zároveň nezájmu využít online verzi, měli obyvatelé možnost získat další papírové verze na obecním úřadě. Vyplněné papírové dotazníky občané vhažovali do schránky Obecního úřadu Veltěže. Dotazník byl určen pro obyvatele starší 15 let a celkem bylo zaznamenáno 64 dotazníků.

Na základě získaných dat z dotazníkového šetření a objektivních faktů z předchozí kapitoly je vytvořena SWOT analýza, která shrnuje silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby. V neposlední řadě následuje část zpracovaného strategického dokumentu, která obsahuje strategickou vizi a strategické cíle pro obec Veltěže pro období 2024-2030.

Bakalářská práce je zakončena výsledky, ke kterým se analýzou v praktické části došlo, a diskuzí.

3 Teoretická část práce

3.1 Region

3.1.1 Region – základní charakteristika

Dle Matesa a Wokouna (2001, s. 113) termín region, jiným slovem také rajón, se používá již dlouhou řadu let. Samotný termín „region“ se používá v různém slova smyslu, záleží na jeho použití v regionální práci. Problematiku tohoto termínu lze překlenout tím, že region lze chápat jako komplex vznikající regionálními odlišnostmi krajinné sféry. Analýza a hodnocení regionů je tradiční a zároveň vysoce moderní funkcí regionalistiky.

Dle zákona 248/2000 o podpoře regionálního rozvoje se region definuje jakožto územní celek vymezený územními obvody krajů a obcí, jehož rozvoj může být podporován na základě tohoto zákona (§ 2 zákona č. 248/2000 Sb.).

Wokoun a kolektiv (2008, s. 282) ve své knize uvádí, že je možné se setkat s různými druhy typologie regionů podle nejrůznějších požadavků, přičemž většina z nich je kombinace tří aspektů, které jsou pojetí prostoru, velikosti a věcného obsahu. V dnešní době je nejvíce využívanou typologií typologie dle německého geografa H. H. Blotevogela, který rozlišil regiony do tří následujících skupin (Blotevogel, 2000 cit. podle Wokoun a kolektiv, 2008, s. 282):

- **Reálné regiony** tento typ regionu lze konstruovat na základě účelu, ke kterému by měly sloužit či také na základě teorie z níž vycházejí. Slouží k vědeckému poznání a zároveň jeho snahám o vědecké uspořádání reality. Reálné regiony pak dále rozlišujeme na dva typy, a to na jednoznačně lokalizované regiony, což jsou například povodí řek a různé přírodní jednotky, a funkční regiony, což je například oblast trhu práce, krajina či hospodářský prostor.
- **Regiony vymezené lidskými aktivitami a činnostmi** vznikají každodenním jednáním individuálních či kolektivních aktérů (např. firma, obce, sdružení), příkladem jsou třeba dobrovolné svazky obcí či územně plánovací regiony.
- **Identifikační regiony** jsou regiony, které jsou jako regiony vnímány anebo se s nimi aktéři identifikují. Vznikají pomocí společenské komunikace. Jako příklad lze uvést regiony jako oblast působnosti politického jednání.

Existuje různé dělení regionů, přičemž za klíčové je považováno dělení na administrativní a přirozené regiony (Stejskal a Kovárník, 2009, s. 21):

- **Administrativní regiony** sebou nesou požadavek podobné velikosti a jsou vymezovány pro výkon veřejné správy. Jedná se o regiony takzvaně umělé, které častokrát neodpovídají reálným vztahům a procesům, které probíhají na daném území. Na úrovni regionů soudržnosti, krajů, okresů lze pozorovat míru odlišnosti oproti regionům přirozeným. Na všech zmíněných úrovních se jedná o administrativní, jinými slovy statisticky účelové členění.
- Za **přirozený region** se považuje vztahově uzavřený územní celek mezi zázemím a jádrem. Vyskytuje se zde územní dělba funkcí. Samotná vztahová uzavřenost územního celku je pojmem relativním. Žádný region z logiky věci není vztahově plně uzavřen, což znamená, že by neměl vztah k dalšímu nebo k jinému regionu.

3.1.2 Regionální rozvoj

Rozvoj lze chápat jako proces změn, ke kterým dochází popořadě. Rozvoj přináší nárůst účelnosti a efektivnosti v souvislosti využívání zdrojů, podmiňujících přeměnu ze stavu původního do stavu žádoucího (Macháček, Toth, Wokoun, 2011, s. 64).

Dle Stejskala a Kovárníka (2009, s. 26 a s. 27) lze regionální rozvoj definovat jako cílený ekonomický rozvoj většího území, než je geograficky vymezená municipalita. V dnešní době se tímto termínem většinou rozumí celkový růst úrovně regionu a socioekonomického potenciálu. Samotná aktivace rozvojového potenciálu zvyšuje například konkurenceschopnost regionu.

Blažek a Uhlíř (2011, s. 13) uvádí, že teorie regionálního rozvoje lze členit mnoha způsoby. Záleží na přijetí různých kritérií, obvykle však bývají děleny do dvou hlavních skupin. První skupinou je konvergenční teorie neboli teorie regionální rovnováhy. Do této skupiny patří autoři, kteří se přiklánějí k názoru, že přirozenou hlavní tendencí regionálního rozvoje je vyrovnání rozdílů mezi regiony. Druhou skupinou je divergenční teorie neboli teorie regionální nerovnováhy. Do této skupiny patří autoři, kteří se naopak přiklánějí k názoru, že se v průběhu vývoje zvětšují rozdíly mezi regiony.

3.1.3 Územní plánování

Kadeřábková a Peková (2012, s. 103 a s. 104) uvádí, že použití nástrojů územního plánování spočívá v koordinaci soukromých a veřejných zájmů v daném území ve smyslu plánované výstavby s nevyhnutelnou regulací území. Územní plánování a vytváření územních plánů obcí se řídí podle zákona číslo 183/2006 sbírky zákona, část třetí hlava první §19 Úkoly územního plánování. Posláním územního plánování je například zjišťovat a posuzovat stav území, dále pak stanovovat koncept územního rozvoje a také prověřovat a posuzovat potřebu změn v území. Územní plánování nabývá vyšší efektivity, pokud se do procesu příprav a schvalování územních plánů zapojuje i veřejnost. Efektivní využití územního plánování pro potřebu rozvoje území je závislé na dostatečných zárukách práv vlastníků a uživatelů nemovitostí. Územní plán se pokouší najít optimální využití struktury určitého území v souvislosti na ostatní okolí a v souvislosti na všeobecné a výrobní podmínky osob (Žitek, 2002, s. 86). Vyhodnocením vlivů územního plánu, který má přímý dopad na udržitelný rozvoj, je jedním z hlavních úkolů územního plánování (Kadeřábková, Peková, 2012, s. 106).

3.1.4 Udržitelný rozvoj

Udržitelný rozvoj území uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích (§ 18 zákona č. 183/2006 Sb. stavební zákon).

Dle Kadeřábkové a Pekové (2012, s. 106) udržitelný rozvoj spočívá ve vyrovnaném vztahu mezi třemi pilíři územních podmínek. Do nich se řadí hospodářský rozvoj, příznivé životní prostředí a soudržnost společenství obyvatel daného území, jinými slovy také příznivé sociální podmínky. Vyváženost je zde dynamická, tudíž má vždy napětí v postupném naplňování rozvojových potřeb pomocí územního plánu, což stimuluje další rozvoj.

K trvale udržitelnému a vyváženému rozvoji území napomáhá mimo jiné i „Koncept prostorového uspořádání Evropy“, který představuje základní principy, ze kterých by se měly odvíjet všechny rozvojové aktivity na území členských států Evropské unie (Kadeřábková, Peková, 2012, s. 107). Samotný dokument se nazývá „Obnovená strategie udržitelného rozvoje EU 2006 (Renewed EU Sustainable Development Strategy)“, který byl přijat v roce 2006 (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2023).

K základním předpokladům a principům patří především tyto směry (Kadeřábková, Peková, 2012, s. 107):

- **Obyvatelstvo** – hledání možných variant, které by přispěly k zachování zalidnění v území, zdravé věkové struktury, dostatečných možností pracovních příležitostí v přijatelné dojezdové vzdálenosti.
- **Sídelní systémy a jejich jednotlivé části** – přijatelné rozložení mezi zelení a plochami pro volnočasové aktivity, dosažení optimální hierarchické skladby sídel a propojení mezi nimi například technickým a občanským vybavením či dopravní dostupností.
- **Volná krajina a její části a složky** – zaměření se na vyšší kvalitu a větší rozsah přírodních prvků jako jsou například trvale zatravněné plochy, lesy či vodní plochy.
- **Vzájemné propojení jednotlivých částí území** – rozumějíc propojení sítěmi zajišťujícími zásobování území vodou, energiemi, potravinami. Dále pak také například dopravou či telekomunikačními systémy.

3.1.5 Regionální politika

Wokoun, Mates a Kadeřábková (2011, s. 93) uvádí, že ačkoliv se vznik regionální politiky datuje do 30. let 20. století, tak se doposud nepodařilo alespoň k rámcovému sjednocení názorů na obsah tohoto pojmu, a to jak v teorii, tak i praxi. Tudíž i zde je, jako u mnoha ostatních pojmů z regionalistiky, značná univerzálnost tohoto pojmu.

Dle Matesa a Wokouna (2001, s. 115) lze regionální politiku definovat jako soubor cílů, opatření a nástrojů, které vedou ke snížení velkých rozdílů mezi regiony na socioekonomické úrovni. Regionální politika se de facto snaží napravit vybrané prostorové důsledky způsobené volnou tržní ekonomikou. Je podstatné odlišovat regionální politiku od územního plánování, jelikož územní plánování se zabývá technickým neboli materiálním řešením území. Samotná regionální politika představuje veškeré veřejné zásahy, které vedou ke zlepšení ekonomických činností dle geografického rozdělení.

Regionální politika má několik motivů, z globálního hlediska je lze spatřovat ve čtyřech kategoriích (Wokoun, Mates, Kadeřábková, 2011, s. 96 až s. 98):

- **Ekonomické motivy** jsou vůbec ty nejpočetnější a především nejpodstatnější. Základním motivem je využití všech výrobních faktorů naplno (například pracovní síla). Dalším motivem je motiv tradiční, který spočívá v argumentu ekonomického růstu, což si lze vynaložit jako fakt, že nízká úroveň rozvoje jednoho regionu ovlivňuje negativně možnosti silnějšího regionu, a tudíž tím klesá i ekonomický růst státu.
- **Ekologické motivy** se týkají životního prostředí. Jedná se o významné motivy, na které začalo být ve větší míře zdůrazňováno od 70. let 20. století.
- **Sociální motivy** byly hlavní motivací regionální politiky, a to až do konce 50. let 20. století, posléze sociální motivy převážily motivy ekonomické. V dnešní době jsou sociální motivy však stále nedílnou součástí při koncipování regionální politiky. Mezi tři hlavní argumenty se řadí důvod plné zaměstnanosti, který spočívá v zajištění práce každému. Dále pak regionální rozdělení příjmů, které spočívá v přijetí opatření, které vedou k zmírnění regionální diferenciací v oblasti příjmů. Tím třetím argumentem je úvaha o obecním blahu. Obecní blaho jako takové je obtížné definovat, a proto je lepší uvést pojmy spojené s tímto termínem jako je například kvalitní životní prostředí, plná zaměstnanost či spravedlivé rozdělení příjmů.
- **Politické motivy** se pro příklad v mnoha státech odráží ve výsledcích celostátních voleb, kdy lidé žijící v méně rozvinutých regionech jsou si více vědomi své situace než lidé, kteří žijí v prosperujících regionech. Důsledkem jsou pak odlišné volební výsledky. Například na politický důsledek má velký vliv třeba rozdíl spočívající v reálných průměrných příjmech na hlavu.

3.1.6 Nástroje regionální politiky

Standardně se dělí do dvou hlavních skupin, a to na makroekonomické nástroje a mikroekonomické nástroje, avšak jsou i další nástroje, které nemají ekonomický obsah jako primární (Wokoun, Mates, Kadeřábková, 2011, s. 100).

Makroekonomické nástroje jsou při řešení regionální problémů významně omezeny národohospodářskými cíli, což je především udržení hladiny inflace na žádoucí úrovni či vyrovnání platební bilance nebo také realizace cílů agrární a průmyslové politiky (Wokoun, Mates, Kadeřábková, 2011, s. 100).

Makroekonomické nástroje lze členit na tři skupiny (Wokoun, Mates, Kadeřábková, 2011, s. 100 až s. 102):

- **Fiskální politika** spočívá v přerozdělování financí prostřednictvím státního rozpočtu. V praxi to znamená, že na jedné straně jsou daně a odvody a na straně druhé výdaje státního rozpočtu. Regiony, které mají vysoké příjmy, přispívají do státního rozpočtu více než regiony s příjmy nízkými. Tento fakt se následně zesiluje při progresivní konstrukci odvodů a zdanění.
- **Monetární politika** je při řešení regionálních problémů velmi omezená. Je to z důvodu negativního vlivu na inflaci. Nejpodstatnější součástí této politiky je ovlivňování množství peněz v ekonomice. Regionalizace monetární politiky se může uskutečňovat například pomocí usnadnění přístupu k úvěru, výše úrokové míry či lhůt splatnosti. Otázkou zůstává, jaký je její vliv na regionální politiku, jelikož část získaných prostředků se dostává i do ostatních regionů pomocí meziregionálních vazeb.
- **Protekcionismus** spočívá v omezování exportu pomocí dovozních limitů a cel prostřednictvím státu. V praxi to znamená uvalení cla nebo dovozních limitů na výrobky, jejichž výroba je umístěná v upadajícím regionu. Podstatou je podpoření poptávky po tuzemské výrobě, avšak nutno podotknout, že působení těchto opatření nejsou trvalá ba naopak jsou omezena na co možná nejkratší dobu, vzhledem ke vzniklým nákladům spojeným se zvýšením clem či snížením dovozních limitů.

Dle Wokouna, Matesa a Kadeřábkové (2011, s. 102) mají **mikroekonomické nástroje** za hlavní úkol ovlivňovat rozhodování ekonomických subjektů o jejich lokalizaci v prostoru. Jsou vždy v podobě určitých finančních částek, které jsou poskytovány účelově. Cílem je obnovit rovnováhu mezi prací a kapitálem na regionálním trhu práce.

Mikroekonomické nástroje lze členit na dvě hlavní skupiny (Wokoun, Mates, Kadeřábková, 2011, s. 100):

- **Nástroje realokace pracovních sil** spočívají například v tvorbě nových pozic na trhu práce či přitáhnutí kapitálu do regionu s problémy, což vede ke stabilizaci obyvatelstva v regionu. Pro příklad jeden z nástrojů spočívá v tom, že se podpoří emigrace pomocí úhrady spojené s ní, což může být formou úhrady nákladů při stěhování, výkupem nemovitostí či podpory při pořízení domu nebo bytové jednotky.
- **Nástroje realokace kapitálu** – hlavním cílem je ovlivnění tvorby pracovních pozic. Toto lze ovlivnit dvěma způsoby. Prvním způsobem je napomocť zavedeným firmám na rozšíření stávající produkce. Zde je předpoklad, že je firma perspektivní a konkurenceschopná nebo se také nabízí možnost přeorientace firmy na jiný druh produkce. Druhým způsobem je přilákání nových firem. Prostorový pohyb kapitálu lze ovlivňovat buď stimulací, která spočívá ve zvýšené přitažlivosti regionu pro kapitál, nebo restrikcí, která omezí další fungování kapitálu v regionech jiných a tím tak nepřímou nutit firmy ke zvážení o přemístění do jiného regionu. Stimulace je většinou formou subvencí či snížení daňových sazeb jednotky.
- **Ostatní nástroje regionální politiky** byly využity v minulosti pouze výjimečně a měly formu nástrojů administrativních. V praxi to znamenalo, že daným firmám bylo přikázáno na základě správního rozhodnutí zastavit svou činnost. Ve 20. století takto bylo například zrušeno několik firem v oblasti hutnictví, chemického průmyslu či energetiky v aglomeraci Paříže, jelikož jejich působení nevyhovovalo rozvoji daného regionu.

3.1.7 Regionální problémy

Macháček, Toth a Wokoun (2011, s. 171) uvádí, že regionální problémy jsou vnímány skrze celé spektrum lidí, a to od běžných obyvatelů (laiků) až po odborníky. Mohou být způsobeny celou škálou faktorů, které mají jak ekonomickou, tak i neekonomickou povahu. Mezi hlavní faktory, které se vztahují k ekonomickým teoriím, se řadí nízká mobilita pracovní síly, kapitálu a geografické faktory. U geografických faktorů se jedná zejména o geografickou odlehlost oblasti a nedostatek přírodních zdrojů.

Kromě těchto hlavních faktorů zde operují i další významné faktory, jako jsou například institucionální faktor, který spočívá v centralizaci ústředních institucí, nevyhovující ekonomická struktura oblasti či psychologické faktory (Macháček, Toth, Wokoun, 2011, s. 171).

Macháček, Toth a Wokoun (2011, s. 172) dále uvádí, že pokud se regionální problémy začnou koncentrovat v regionu, tak to může vést například k růstu nezaměstnanosti, snižování hospodářské výkonnosti či ke zhoršení životního prostředí v regionu. S tím se pojí pojem „problémový region“, který je však pojmem relativním, jelikož se srovnání zpravidla provádí v rámci jednoho státu a jen v ojedinělých případech na úrovni nadregionálních celků jako je například v rámci Evropské unie. Mezi problémové regiony považujeme regiony, ve kterých upadá či stagnují základní odvětví, regiony, které nevyžívají dostatečně vlastní zdroje, regiony, nedostatečně vybavené přírodními zdroji a regiony hospodářsky slabé.

3.1.8 Regionální disparity

Jáč a kolektiv (2010, s. 13) ve své knize uvádí, že disparita je přirozeným jevem, který hraje v regionálním rozvoji podstatnou roli a významně ho ovlivňuje. Regionální disparity mohou ovlivnit rozvoj pozitivně, negativně či neutrálně. Velmi často pak bývají disparity chybně považovány jednostranně za věc s negativním vlivem. Regionální disparity častokrát vznikají díky geografické poloze regionu.

Jáč a kolektiv (2010, s. 17 až s. 19) uvádí, že Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky vymezuje regionální disparity jako rozdíly mezi regiony na úrovni ekonomického, ekologického a sociálního rozvoje, které nejsou odůvodněné. Regionální disparity lze rozdělit do tří skupin, jimiž jsou ekonomické, sociální a územní. Kromě geografické polohy, která má vliv na množství přírodních zdrojů v regionu, lidské činnosti či politických vlivů k dalším příčinám rozdílů přispívají ekonomické faktory. Mezi ně patří například odlišující se tempa růstu kapitálu a pracovních sil, špatný stav životního prostředí, rozvoj v sektoru služeb, odlišná tempa a úroveň techniky a technického pokroku, nízká mobilita výrobních faktorů, špatná dopravní obslužnost a jiné.

3.1.9 Regiony budoucnosti

Autor Pavlík a kolektiv (2020, s. 50) uvádí, že regiony budoucnosti lze chápat jako ekonomicko-společenské subjekty, které nakombinují to nejlepší z konceptů globálního sdílení klíčových aktiv lidstva a národního vlastnictví, podnikatelství a lokálního patriotismu. Pod globálním sdílením klíčových aktiv lidstva se rozumí sdílení jak těch hmotných, tak i nehmotných. Jsou to například technologie, suroviny, kapitál, know-how, morálka a tak dále. Koncept národního vlastnictví, podnikatelství a lokálního patriotismu spočívá v tradicích, sebedefinici a místní unikátnost v možnostech využívání aktiv výše zmíněného konceptu globálního sdílení klíčových aktiv lidstva.

3.2 Veřejná správa

3.2.1 Veřejná správa – základní charakteristika

Dle Wokouna, Matesa a Kadeřábkové (2011, s. 316) je pojem veřejná správa obdobně jako u předchozích pojmů, pojmem abstraktním. Dle starších, tak i novějších definic správy jsou zejména zdůrazňovány tři znaky, a to záměrnost a trvalost uskutečňovaných aktivit a jejich provádění s určitou organizací. Dle rakouského normativisty Merkla, který vymezil správu nejširším smyslem, lze správu chápat jako činnost člověka, která je záměrná a směřuje k dosažení určitých lidských účelů. Správu lze obecně tedy shrnout jako soubor činností, které mají záměrný charakter a jsou uskutečňovány v relativně organizovaných celcích ve vymezeném rámci a jenž jsou zaměřeny k dosažení cíle.

Podle Wokouna, Matesa a Kadeřábkové (2011, s. 316 a s. 317) lze správu jako takovou dělit na veřejnou a soukromou, přičemž veřejná správa je exekutivní činností a je vykonávána v rámci veřejného zájmu. Naopak soukromá správa je vykonávána v soukromém zájmu a nemá charakter veřejnoprávních povinností. Zásadní rozdíl lze shledat v právu, kdy veřejná správa se řídí tím, že to, co jí zákon nepovoluje, to jí zakazuje. Naopak u správy soukromé se v právu řídí tím, že to, co jí zákon nezakazuje, je povoleno. Pojem veřejná správa se považuje za klíčový pojem správního práva, správní vědy a dalších vědních oborů jako jsou například politologie, psychologie, veřejné správy či státopěda. Všeobecně pak bývá tento pojem používán ve dvojím smyslu, a to materiálním a organizačním.

3.2.2 Státní správa

Mates a Wokoun (2001, s. 67 a s. 134) uvádí, že je státní správa jednou ze dvou částí veřejné správy, tou druhou je samospráva. Její výkon je zajišťován orgány, které byly pro tento účel zřízeny státem či subjekty na něž byl převeden výkon státní správy, což mohou být například územně samosprávné celky, ale i fyzické a právnické osoby. Podstatný je fakt, že tyto subjekty vystupují pod jménem státu. Státní správa je součástí státní moci výkonné a zároveň se jedná o správu přímou. Toto platí tam, kde ji vykonávají jak státní orgány, tak i ostatní subjekty, jelikož i pro ně je platné to, co pro státní orgány. Mocí výkonnou je v České republice pověřena například vláda, ministerstva, státní zastupitelství či prezident republiky.

3.2.3 Samospráva

Samosprávou se obecně rozumí zejména samostatné spravování záležitostí, které se přímo týkají obyvatel. Samospráva je společně se státní správou součástí veřejné správy, zároveň je nezávislá, nepodřizuje se státní správě a je vykonávána subjekty, který vystupují pod vlastním jménem, s vlastními prostředky, a především na vlastní odpovědnost (Kadeřábková, Peková, 2012, s. 16).

Samospráva se dělí na územní samosprávu a zájmovou samosprávu (Kadeřábková, Peková, 2012, s. 16):

- **Územní samospráva** spočívá ve spravování záležitostí, které se týkají daného území. Váže se k dotyčnému území a k obyvatelům žijící v něm.
- **Zájmová samospráva** slouží k řízení, ke kontrole fungování a činnosti vykonávané lidmi v určitém oboru se specializací.

Kadeřábková a Peková (2012, s. 16) uvádí, že mezi subjekty neboli veřejnoprávní korporace samosprávy se řadí na vyšší úrovni kraje. Nižší úroveň pak představují obce, které jsou zároveň základní jednotkou územní samosprávy. Těmto veřejnoprávním korporacím je svěřena veřejná moc, která opravňuje tyto subjekty plnit veškeré úkoly spojené se samosprávou.

3.3 Cestovní ruch

Cestovní ruch lze dle Českého statistického úřadu definovat jako činnost osob, které cestují do míst mimo svůj domov za účelem trávení volného času, obchodu či za dalšími jinými cíli, ze kterých nezískávají odměnu, přičemž délka pobytu je kratší než jeden ucelený rok (ČSÚ: ZÁKLADNÍ POJMY A DEFINICE, 2024).

Urbášková a Kuznetcova (2021, s. 1) ve svém článku uvádí, že je cestovní ruch jeden z možných nástrojů udržitelného rozvoje venkova a zároveň může šetrný venkovský turismus pomoci jiným místům od nátlaku masové turistiky.

Mezi šetrnou venkovskou turistiku je často zařazována například cykloturistika (Galvasová a kolektiv, 2008, s. 83).

3.3.1 Formy cestovního ruchu

Formy cestovního ruchu se dají rozčlenit do následujících pěti základních skupin (Rygllová, Burian a Vajčnerová, 2012, s. 20):

- **Rekreační cestovní ruch** – přispívá k odpočinku osob po fyzické a psychické stránce. Je realizován v prostředí vhodném k rekreaci (hory, lesy, vody). Zahnuje mimo jiné i takzvané chalupaření/chataření.
- **Kulturně poznávací cestovní ruch** – pod nímž si lze představit například návštěvu památek, hradů a zámků, kulturních akcí a tak dále.
- **Sportovně – turistický ruch** – jeho základy spočívají v zájmu lidí o aktivní odpočinek. Sportovně – turistický ruch se dále dělí dle účasti na aktivní (provozování daného sportu) a pasivní (fandění na sportovní akci).
- **Lázeňský a léčebný cestovní ruch** – je zaměřen na léčbu, prevenci, relaxaci a přispívá k celkové obnově lidí jak po fyzické, tak i psychické stránce.
- **Specifický cestovní ruch** – uspokojuje speciální potřeby lidí. Nabídka specifického cestovního ruchu představuje nejnovější trendy.

3.3.2 Venkovský cestovní ruch

Jedná se o specifickou formu cestovního ruchu, která je spjata s venkovem. Součástí venkovského cestovního ruchu je agroturistika či ekoagroturistika (Rygllová, Burian, Vajčnerová, 2012, s. 20).

Šíp a kolektiv (2020, s. 10 a s. 11) ve své knize uvádí, že cestovní ruch v oblastech rurálních lze brát jako možnou alternativu, která může zajistit existenci venkovského prostoru. Prostor pro cestovní ruch ve venkovských oblastech zčásti vzniknul i z technologického postupu v zemědělství. Obdělávání půdy je méně náročné a je zapotřebí méně pracovní síly.

Dle Galvasové a kolektivu (2008, s. 81 až s. 83) má turistika ve venkovských oblastech nespočet forem, přičemž se dá dělit na dvě dominující skupiny. První skupina představuje dlouhodobé a opakující se pobyty. Pod nimi je možné si představit chalupaření/chataření a má rys masové turistiky. Nese s sebou výhody například v podobě oživení maloobchodu či udržení kultury. Nevýhoda pak spočívá například v náporu lidí během sezóny, s odpadem či nerespektováním tamní architektury. Druhá skupina obsahuje krátkodobé a mnohdy jednorázové pobyty za účelem turistiky nebo rekreace. Tato skupina se dále člení na tři základní formy, jimiž jsou agroturismus (spočívá např. v pobytu na farmě a je úzce propojen s přírodou), ekoturismus (turismus zaměřen na poznávání přírody, např. pochody) a ekoagroturismus (turismus zaměřen na ekologické farmy a bio produkty).

3.4 Venkov

3.4.1 Venkov – základní charakteristika

Venkov, jinými slovy také venkovský, rurální či agrární prostor je označení pro oblast, která je specifická především malým počtem obyvatel a řídkou hustotou zalidnění. Venkov si i v současnosti stále zachovává specifické rysy zástavby a půdorysu. Díky rozmanitosti venkova vznikla velká diference mezi těmito oblastmi. Diference vznikla například díky působení níže zmíněných vlivů (Wokoun, Mates, Kadeřábková, 2011, s. 30 a s. 31):

- ekonomicko-sociální vývoj lokality
- přírodní a klimatické vlivy
- kulturně-historické podmínky
- přístup k surovinovým zdrojům

Venkovské oblasti se vyznačují oproti městům aktivnějším společenským životem a kulturní akce se zde zaměřují k propojení občanů. V rurálních oblastech lze zpozorovat patrné rozdíly zejména v občanské vybavenosti či bydlení. Právě tyto rozdíly pak mohou hrát zásadní roli u lidí při preferencích bydlení (Wokoun, Mates, Kadeřábková, 2011, s. 38).

Blažek ve své knize uvádí (1998, s. 81 a s. 83), že venkov se zdá být prostorem, který je vším a zároveň ničím do té doby, dokud vyplňuje krajinu, která je obydlená do vzniku měst. Lidé žijící na venkově mají většinou svůj určitý folklór, jazyk či ostatní rysy etnické originality a jejich pojetí času je cyklické.

3.4.2 Vymezení venkova a jeho typologie

Wokoun, Mates a Kadeřábková (2011, s. 170 a s. 171) uvádí, že vymezení venkova jako takového je bráno z dlouhodobého hlediska jako metodologický problém, který především souvisí s onou různorodostí rurálních oblastí. Důkazem je množství typologií, které se využívají k vymezení venkova. Jednotlivé typologie vždy záleží na prvotním důvodu, úhlu pohledu, zájmu a potřebě, avšak vždy je podstatné si stanovit definici. Vymezení venkova hraje zásadní roli k vymezení politiky, která poslouží k jeho následnému dalšímu rozvoji. Z metodologického hlediska je podstatné při sestrojování jeho typologie sledovat jednotlivé procesy a následné dopady ve společnosti. Při vymezování venkova je podstatná měřitelnost určitých kritérií, které byly zvoleny. Ty lze dělit na subjektivní, která jsou ovlivněna lidským cítěním, emocemi a dojmy, a objektivní, která se dále dělí na kvalitativní (přesně specifikovaná, ale obtížně měřitelná) a kvantitativní (jednoduše měřitelná a ověřitelná). V současnosti nejvíce využívanou typologií, která je zároveň jako jediná mezinárodně uznávaná, je typologie dle Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), která vymezuje venkov na základě hustoty zalidnění. Hranice pro venkovskou oblast je 150 obyvatel na kilometr čtvereční, hodnotící se na úrovni obce.

V návaznosti na předchozí fakt, typologie dále vymezuje regiony s podílem venkovských oblastí do tří následujících kategorií (Wokoun, Mates, Kadeřábková, 2011, s. 171):

- **Převážně venkovské oblasti** se vyznačují tím, že více než padesát procent obyvatel žije ve venkovských obcích.
- **Významně venkovské oblasti** mají na svém území patnáct až padesát procent obyvatel ve venkovských obcích.
- **Převážně městské oblasti** obsahují méně než patnáct procent obyvatel ve venkovských obcích.

Tato typologie se například využila při analýzách a vytváření konceptů týkajících se rozvoje venkova Evropskou komisí pro roky 2007 až 2013, nicméně nebyla dostatečná, a tak OECD v roce 2005 přijala úpravu metodiky, která zařadila třetí následující faktor při jejich vymezení (Wokoun, Mates, Kadeřábková, 2011, s. 171 a s. 172):

- Pokud se nachází v regionu urbánní centrum, které má více než 200 000 obyvatel, ale jejich podíl nedosahuje dvaceti pěti procent obyvatel z celého regionu označeného jako „**převážně venkovská oblast**“, je tento region nově překlasifikován jako region s „**významnou venkovskou oblastí**“.
- Obdobně jako u přechozího bodu, pokud se v regionu nachází urbánní centrum, které má více než 500 000 obyvatel, ale jejich podíl nedosahuje více než dvaceti pěti procent z celého regionu klasifikovaného jako s „**významnou venkovskou oblastí**“, je tento region nově označen za region s „**převážně městskou oblastí**“.

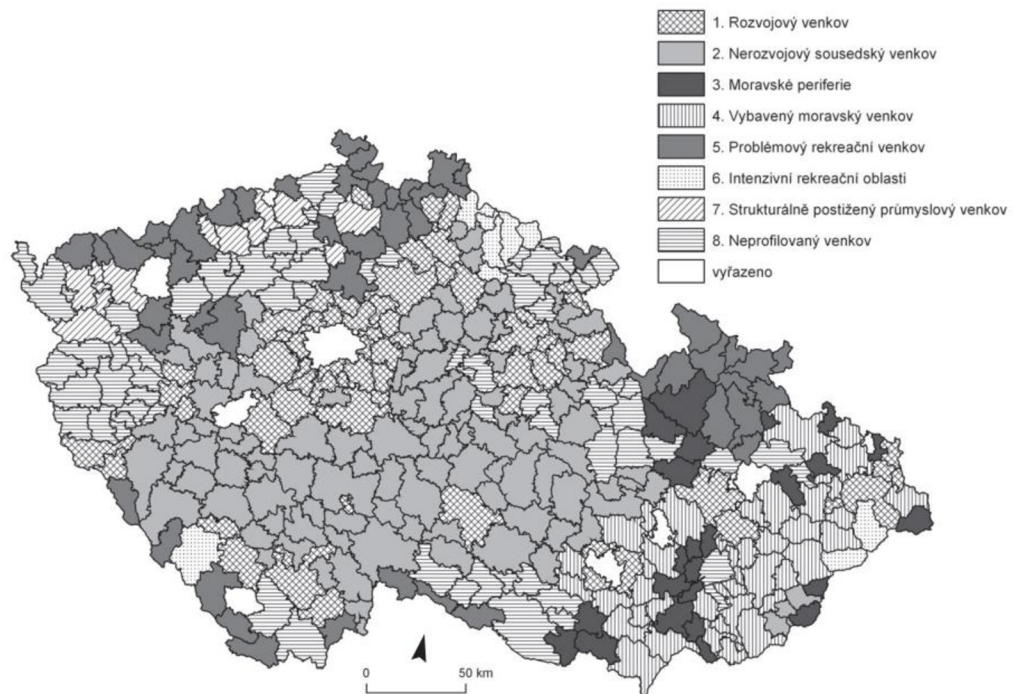
V České republice není homogenní venkovský prostor, tudíž proto ho lze rozčlenit na několik hlavních typů dle potenciálu rozvoje (Perlín, Kučerová, Kučera, 2010, s. 177 až s. 181):

- **Rozvojový venkov** je oblast nacházející se v těsné blízkosti největších měst, na významných dopravních koridorech a rozvojových osách. Je zde silný hospodářský a populační růst. Hlavní rozvojový potenciál je zde v oblasti hospodářských aktivit a lidských zdrojů, avšak je zde slabší sociální a komunitní aspekt.
- **Nerozvojový sousedský venkov** je nejrozšířenějším typem v oblasti od Prahy na jih a jihovýchod. Je zde špatná občanská vybavenost a slabá ekonomika. Naopak je v tomto typu venkova vysoká sousedská sounáležitost a sociální propojenost.
- **Moravská periférie** je specifickým typem nacházejícím se pouze na území Moravy a Slezska. Je zde nízký turisticko-rekreační potenciál, ale dobrá občanská vybavenost.
- **Vybavený moravský venkov** je rovněž specifickým typem jen pro oblast Moravy a Slezska. I zde je velmi dobrá občanská vybavenost, ale zároveň také vůbec nejnižší potenciál v oblasti turistiky a rekreace. Rozvojový potenciál je zde díky vybavenosti velmi příznivý.

- **Problémový rekreační venkov** se rozprostírá především na pohraničí, které bylo po druhé světové válce po odsunu Němců doosidlováno. Je zde nejnižší podíl trvale obydlených domů a je zde druhý nejvyšší turisticko-rekreační potenciál. Nepříznivý rozvojový potenciál je sledován v lidských zdrojích.
- **Intenzivní rekreační oblasti** se vyznačují nízkou nezaměstnaností a dvojnásobně vyšším turisticko-rekreačním potenciálem oproti předchozímu typu. V těchto oblastech hrozí dominance jediného hospodářského odvětví.
- **Strukturálně postižený průmyslový venkov** je charakteristický pro sever Čech. Je zde nízká vzdělanost a vysoká nezaměstnanost. Rozvojový potenciál je zde nejnižší ve směru ekonomickém, sociálním a ekologickém.
- **Neprofilovaný venkov** má nejasný charakter a nejasnou budoucnost. Dle použitých ukazatelů nabývá průměrných hodnot. Prostor neprofilovaného venkova nemá velký rozvojový potenciál.

Na obrázku 1 je zobrazena mapa České republiky dle předchozích zmíněných definic.

Obrázek 1 Mapa ČR dle typologie venkova

Zdroj: Perlín, Kučerová, Kučera, 2010, s. 178

Venkovské oblasti lze vymezit také do čtyř následujících skupin (Kadeřábková, Peková, 2012, s. 67 a s. 68):

- **Venkovské oblasti ležící v blízkosti vysoce urbanizovaných oblastí** se vyznačují tím, že jsou na okraji aglomerací a jsou napojeny na město, což obyvatelům zajišťuje vyšší kvalitu života.
- **Venkovské oblasti využívané pro cestovní ruch** jsou atraktivním cílem pro turismus a volnočasové aktivity. Oblast by měla být dostatečně vybavena v ubytovacím odvětví. Rozvoj je vázán na lokální kulturu a zemědělské hospodářství.
- **Převážně zemědělské oblasti** jsou typické svou ekonomickou strukturou v zemědělství.
- **Obtížně dostupné venkovské oblasti** jsou území nacházející se především v geograficky izolovaných místech (například hory). Převažuje zde v ekonomickém sektoru lesnictví a zemědělství. Pro tyto oblasti je zároveň typické ohrožení v podobě vylidňování. Potenciál rozvoje závisí na schopnosti se napojit na okolní infrastrukturu.

3.4.3 Přístupy k rozvoji venkova

Wokoun, Mates a Kadeřábková (2011, s. 166 a s. 167) ve své knize zmiňují, že se mezi venkovem a městskými oblastmi se prohlubuje rozdíl. Významné faktory ovlivňující formování venkova jsou technologické změny, lokalizace a globalizace, přičemž ony technologické změny považují někteří autoři za ty nejvýznamnější. Technologické změny působí v pozitivním slova smyslu na mobilitu obyvatel, kteří mohou lépe dojíždět za prací. Na druhou stranu technologické změny významně ovlivnily, pro venkov typické, odvětví zemědělství, což v důsledku oddělilo produkci zboží od zaměstnanosti. Ve výsledku to znamenalo, že produkce rostla, ale zároveň s ní rostla nezaměstnanost, z důvodu nižší pracovní náročnosti. Venkov prochází strukturální změnou, kdy, již zemědělství není dominantní.

Dle Wokouna, Matesa a Kadeřábkové (2011, s. 167 a s. 168) globalizace ovlivňuje teoretický rámec rozvoje venkova. Globalizace přivádí venkovské oblasti do rozpaků, kdy existuje určitá nejistota o správně zvolené volbě pro nejlepší strategii rozvoje. Podpora průmyslových center a tradiční pojetí zemědělského venkova je rizikem pro jeho další vývoj. Lokalizace je vymežující faktor pro prosperitu komunit v dané lokalitě.

Podle Wokouna, Matesa a Kadeřábkové (2011, s. 167 a s. 168) význam lokalizace vzrostl především díky působení technologických změn a globalizace, která otevřela možnost konkurence s okolím. Díky těmto faktorům se mění paradigma pojetí venkova ze staršího přístupu shora-dolů, který spočívá ve strategii podpory, která pomáhá snižovat disparity, na širší oblast politik, která spočívá v posilování konkurenceschopnosti regionu. Je tedy více kladen důraz na endogenní rozvoj regionu. Cíle starého přístupu v paradigma venkova spočívají v rovnoměrném rozdělení příjmů a konkurenceschopnosti v zemědělství. V novém přístupu jsou cíli konkurenceschopnost venkova, využití nevyužívaných zdrojů a zhodnocení místních aktiv.

Ve výzkumné zprávě (TA ČR Výzkumná zpráva č. 1 - Faktory rozvoje českého venkova pro 21. století, 2019, s. 5) modernizační paradigma venkovského rozvoje bylo postaveno ve víře v technologický pokrok. Tento technologický pokrok měl transformovat sídelní strukturu rurálních oblastí, modernizaci sociální a ekonomickou, specializaci a koncentraci zemědělství. Vzhledem k tomu, že zemědělství bylo bráno jako klíčový sektor ekonomiky venkova, tak to mělo za následek, že rozvoj venkova byl považován jako rozvoj zemědělství. V současné době je hlavním rozvojovým přístupem nové paradigma rozvoje venkova, které se snaží napravit nedostatky modernizačního paradigmatu. Koncepce rozvoje venkova vychází z dokumentu vydaným Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD).

Wokoun, Mates a Kadeřábková (2011, s. 168 a s. 169) uvádí, že co se týče cílových sektorů, tak u starého přístupu, je to zemědělství, v tom novém je naopak dbáno na rozmanitost sektorů venkovské ekonomiky (například zpracovatelský průmysl či venkovská turistika). Nástrojem u starého přístupu jsou to především subvence, u nového jsou to investice. Podstatnou roli hrají i aktéři, přičemž u starého přístupu jsou jimi zemědělci a národní vlády. U nového přístupu jsou to všechny úrovně veřejné správy, což jsou místní, regionální, národní a nadnárodní, dalšími aktéry jsou například místní aktéři jak z veřejného, tak i soukromého sektoru.

Evropský účetní dvůr (2022) uvádí, že v roce 1991 zavedla Evropská unie program zvaný LEADER. Jedná se o iniciativu, která podporuje rozvoj znevýhodněných oblastí prostřednictvím projektů, které jsou zaměřené na místní potřeby. Rysem tohoto přístupu je systém zdola-nahoru s cílem zapojit místní komunity do tvorby projektů a rozhodovacích postupů. Tuto činnost řídí místní akční skupiny (MAS), které jsou složené z veřejné a soukromé sféry.

V porovnání s tradičnějším výdajovým programem shora-dolů přináší přístup LEADER dodatečné náklady spojené s provozem místních akčních skupin. Zároveň jsou zde i možná rizika, která jsou například ve formě zdlouhavých postupů či střetů zájmu.

Hlavním přínosem metody LEADER je především forma, jak je rozvoj realizován. Lidé žijící v daném území vědí nejlépe, co je zapotřebí a dokáží tak lépe spolupracovat a „táhnout za jeden provaz“ (EU Rural review č. 29, 2020, s. 4 a s. 5)

3.4.4 Venkovská sídla

Wokoun, Mates a Kadeřábková (2011, s. 29 a s. 31) uvádí, že je obecně základní jednotkou osídlené sídlo, přičemž za sídlo se považuje jakákoliv obydlená plocha, která je využívána člověkem. Jedná se o místo, ve kterém se koncentruje obyvatelstvo a vykonává v nich ekonomické a další činnosti. Venkovská sídla jsou jedním ze dvou základních druhů sídel a jsou specifická tím, že se stále ještě rozvíjí na bázi výroby v zemědělství. Venkovská sídla jsou všechny sídelní útvary, které jsou prostorově oddělena mimo město. Na podobu sídel působí faktory socioekonomických podmínek, administrativního a politického uspořádání a podmínek přírodního prostředí. Rozvoj venkovských sídel je v současnosti podporován mnoha nástroji, které pramení jak z národních fondů, tak i evropských. Majoritní část dotačních titulů tvoří tituly vyhlášované Ministerstvem zemědělství, které se zaměřuje na komplexní rozvoj venkova, a dotační tituly Ministerstva pro místní rozvoj. Dotační tituly se většinou týkají rekonstrukcí a oprav (Kadeřábková, Peková, 2012, s. 72).

Mnoho autorů se shodlo na faktu, že se na území České republiky v průběhu let vyvinuly následující tři typy venkovského území (Wokoun, Mates a Kadeřábková, 2011, s. 30):

- **Klasická venkovská sídla** jsou tvořeny hierarchickým uspořádáním sídelních jednotek, kdy některé z nich plní úkol center pro své nutné zázemí.
- **Venkovská sídla v zázemí významných center osídlení** se vyznačují funkční dělbou moci mezi dominantním centrem (například město) a venkovskými sídly. Toto vede k novému uspořádání prostoru, a to po stránce urbanistické, architektonické a sociálně-ekonomické struktury.
- **Venkovská sídla, která leží ve vnějších či vnitřních periferních územích státu**

Venkovská sídla lze rovněž rozdělit dle počtu usedlostí. Momentálně se venkovská sídla dělí do tří velikostních kategorií (Wokoun, Mates, Kadeřábková, 2011, s. 31):

- **Samota** je samostatně izolované lidské obydlí, které je daleko od ostatních zemědělských usedlostí. Za samotu se považuje obydlí, které je od ostatních domů odděleno plochou hospodářského rázu, jako jsou například louky, lesy, pole, naopak se zde nezahrnují zahrady či dvory.
- **Víska** je sdružení čtyř až pěti usedlostí, avšak v některých zemích je tato hranice až dvacet usedlostí. Víska se může plošnou výstavbou dalších domů rozrůst do velikosti vesnice. I proto je považována za vývojově starší formu některých vesnic půdorysného typu.
- **Vesnice** jinak uváděná rovněž jako ves, je tvořena větším počtem zemědělských usedlostí oproti vísce. Ve větších vesnicích lze kromě tradičních zemědělských usedlostí zpozorovat další nezemědělské usedlosti jako jsou například školy, školky, kostely, kaple, hospoda, prodejna potravin.

3.5 Obec

3.5.1 Obec – základní charakteristika

Dle Matesa a Wokouna (2001, s. 75 a s. 76) je obec základní územní samosprávný celek, který je veřejnoprávní korporací, a tudíž právnickou osobou. Obec vystupuje pod svým jménem, nese odpovědnost, má vlastní rozpočet a disponuje vlastním majetkem, se kterým hospodaří. Dle Ústavy České republiky se obec vymezuje třemi znaky, jimiž jsou samospráva, území a občané. Obec je poměrně nezávislá na státu a stát může zasahovat do obecních záležitostí jen v případě ochrany zákona. Je nositelem veřejných úkolů jako jsou například rozvoj území, péče o obyvatele, a rovněž chrání veřejný zájem zakotvený v zákonech či jiných právních předpisech.

Podle Kadeřábkové a Pekové (2012, s. 54 a s. 55) je velmi důležité rozlišit obec a sídlo. Sídlo je každé obydlené místo a je základní jednotkou osídlení a obec se pak následně skládá z jednoho a více sídel. Klíčový rozdíl je v právní subjektivitě, kterou sídlo na rozdíl od obce nemá. V užším pojetí je za obec považována obec venkovského typu (ves, vesnice). V širším pojetí nabývá různých úrovní a za splnění určitých podmínek může být vyhlášena za městys, město či statutární město.

Dle Kadeřábkové a Pekové (2012, s. 54 a s. 55) je městys obec, která představuje přechod mezi vsí a městem. Má dlouhou historii, kdy status městyse získávaly obce (v užším slova smyslu), které měly právo pořádat dobytčí či výroční trhy. Charakteristickým rysem pro městys je městský charakter (například pošta a lékaři) a zároveň je spádovým centrem pro okolní vsi. Městem může být obec, která má na svém území alespoň tři tisíce obyvatel a pokud to stanoví předseda vlády po vyjádření vlády. Zároveň jsou v současnosti města, co nesplňují toto kritérium a jsou městy. Je to z důvodu, že byly městy ještě před nabytím zákona číslo 128/2000 Sb..

V České republice se dle Českého úřadu zeměměřického a katastrálního nacházelo k 1. lednu roku 2023, 6254 obcí (Český úřad zeměměřický a katastrální, 2023).

3.5.2 Samostatná a přenesená působnost obce

Provazníková (2015, s. 29) uvádí, že je samostatná působnost obce vymezena zákonem příkladným výčtem. Obec samostatně spravuje věci ve prospěch obce a občanů. Může to být například v podobě vytváření podmínek k uspokojení občanů v oblasti rozvoje sociální péče (bydlení, ochrana, zdraví, vzdělávání, doprava, kultura a tak dále). Není-li zákonem stanoveno, jestli se jedná o samostatnou či přenesenou působnost, tak platí, že se jedná o působnost samostatnou. Dle zákona o obcích do samostatné působnosti obce patří hospodaření a rozpočet obce, fondy, právnické osoby zřizované obcí, zřizování obecní policie, možnost vydávat obecně závazné vyhlášky, územní a regulační plán, spolupráce s ostatními obcemi, konání místních referend a další. Obec dále pak může na základě zvláštních zákonů upravujících samostatnou působnost stanovovat místní poplatky, zřizovat vzdělávací zařízení (mateřská škola, základní škola či základní umělecká škola), zdravotní zařízení, zakládat sbor dobrovolných hasičů a další.

Provazníková (2015, s. 29 a s. 30) uvádí, že přenesenou působnost obce vykonávají orgány obce v záležitostech, které stanovují zvláštní zákony v základním rozsahu a dále pro správní obvod, v němž se nachází. Do výkonu přenesené působnosti se řadí následující činnosti: vydávání nařízení obce, rozhodování ve věci týkající se místních a účelových pozemních komunikací, správa drobných toků (zároveň se obec stává vodoprávním úřadem), projednávání přestupků. Obce jsou dále například orgánem ochrany přírody, ochrany ovzduší či povodňovým orgánem. Obce na tyto činnosti dostávají finance poskytnuté státem, respektive lze říci, že se jedná o příspěvky hrazené ze státního rozpočtu (Mates, Wokoun, 2001, s. 106).

Provazníková (2015, s. 29 a s. 30) uvádí, že v přenesené působnosti se obce člení na obec s pověřeným obecním úřadem a obec s rozšířenou působností. Obec s rozšířenou působností má zpravidla více úloh k plnění. Mezi ně patří například vydávání občanských, řidičských a cestovních průkazů, evidence obyvatelstva, provoz živnostenského úřadu, vykonávání státní právy lesů, péče o zdravotně postižené, staré či nepřizpůsobivé občany a mnoho dalších.

3.5.3 Orgány obce

Mezi orgány obce se řadí zastupitelstvo obce, rada obce, starosta obce, obecní úřad a zvláštní orgány obce (Provazníková, 2015, s. 28).

Zastupitelstvo obce je klíčovým orgánem obce, jelikož rozhoduje ve věcech, které patří do samostatné působnosti obce, z členů zastupitelstva je volen zastupiteli starosta a místostarosta, který nahrazuje starostu v době jeho nepřítomnosti (Provazníková, 2015, s. 28). Je voleno obyvateli obce formou přímého volebního práva s tajným hlasováním. Zasedání zastupitelstva je veřejné. K přijetí platnosti rozhodnutí či usnesení je třeba nadpoloviční většiny všech zastupitelů. Počet zastupitelů stanovuje přechodí zastupitelstvo a zákon (Mates, Wokoun, 2001, s. 183). Dle § 68 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích se počet členů zastupitelstva stanoví s přihlédnutím na počet obyvatel (Zákony pro lidi: Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení), 2023):

- Do 500 obyvatel je rozmezí počtu členů zastupitelstva 5 až 15
- Od 500 do 3 000 obyvatel je rozmezí počtu členů zastupitelstva 7 až 15
- Od 3 000 do 10 000 obyvatel je rozmezí počtu členů zastupitelstva 11 až 25
- Od 10 000 do 50 000 obyvatel je rozmezí počtu členů zastupitelstva 15 až 35
- Od 50 000 do 150 000 obyvatel je rozmezí počtu členů zastupitelstva 25 až 45
- Nad 150 000 obyvatel je rozmezí počtu členů zastupitelstva 35 až 55

Mates a Wokoun (2001, s. 183) uvádí, že je rada obce tvořena starostou, místostarostou a vybranými členy ze zastupitelstva. Přičemž platí, že musí být v lichém počtu a počet členů nesmí přesáhnout více než jednu třetinu z celkového počtu zastupitelů. Představuje výkonný orgán obce a má vyhrazenou moc. Rada rozhoduje o ostatních věcech v samostatné působnosti obce, které nejsou vyhrazeny zastupitelstvu obce. Oproti zasedání zastupitelstva obce se rada obce schází dle potřeby a její zasedání je neveřejné. Rada obce se volí pouze v obcích, které mají více než 15 členů zastupitelstva.

Podle Matesa a Wokouna (2001, s. 140), starosta obce zastupuje obec navenek, zároveň je podřízený zastupitelstvu, kterým je volený a zároveň odvolatelný. Starosta má možnost jmenovat tajemníka obecního úřadu, pokud ho však nejmenuje, tak zajišťuje výkon přenesené působnosti sám. Společně s místostarostou podepisuje právní předpisy. V očích obyvatel je mnohdy považován za nejdůležitější osobu obce, jelikož informuje obyvatele o dění v obci.

Provazníková (2015, s. 28 a s. 29) ve své knize uvádí, že obecní úřad vykonává přenesenou působnost a plní činnosti v samostatné působnosti, které mu zadalo zastupitelstvo obce. V jeho čele stojí starosta, dále pak místostarosta, tajemník a ostatní zaměstnanci obecního úřadu, jako je třeba účetní. Zvláštní orgány obce jsou orgány orgánů, jsou jimi například místní a osadní orgány či komise zřízené radou obce. Komise mohou posléze vykonávat přenesenou působnost obce.

3.5.4 Hospodaření obce

Podle Matesa a Wokouna (2001, s. 35) je povinností obce chránit obecní majetek před zneužitím, poškozením, odcizením či zničením. Obecní majetek musí být využíván hospodárně a efektivně ve shodě se zájmy a zákony. Obec je zavázána k tomu, aby předložila vyšším správním celkům k přezkoumání své hospodaření za uplynulý rok.

Dle Wokouna, Matesa a Kadeřábkové (2011, s. 231) je hospodaření obcí mezi sebou poměrně diferenciované, přičemž záleží primárně na velikosti obce, od které se odvíjí objem a struktura příjmů a výdajů. Právě díky tomuto faktoru vzniká ona diferenciace a finanční míra soběstačnosti.

Jáč a kolektiv (2010, s. 80) uvádí, že při hospodaření je nejdůležitějším dokumentem obce rozpočet. Rozpočet obce se skládá ze dvou hlavních složek, jimiž jsou příjmy a výdaje. Platí zde pravidlo, že na každý příjem musí být taky výdaj, a to především u účelových dotací. Při nedodržení tohoto pravidla se obec vystavuje porušení rozpočtové kázně. Rozpočet se sestavuje pro každý rok samostatně zvlášť.

Dle Jáče a kolektivu (2010, s. 80 a s. 81) příjmy obce by měly být předem plánované a jsou závislé na aktivitě obce. Díky příjmům se obec může rozvíjet, tudíž je žádoucí, aby obec tvořila příjmy dostatečně vysoké. Nicméně momentálně se většina obcí potýká s problémem jménem nedostatek finančních prostředků. Příjmy jsou dělené na dvě hlavní skupiny, návratné a nenávratné. Návratné se dělí na úvěry, půjčky a emise komunálních obligací.

Jáč a kolektiv (2010, s. 80 a s. 81) uvádí, že se nenávratné příjmy dělí více členitě oproti návratným. Nenávratné se tedy dělí na vlastní a dotace, přičemž dotace se dělí na účelové a neúčelové a dále na běžné a kapitálové. Vlastní se dělí na daňové, nedaňové a ostatní. Do daňových příjmů se řadí sdílené daně (běžné), svěřené daně, místní poplatky a správní poplatky. Do nedaňových příjmů se řadí příjmy z majetku a podnikání (jak běžné, tak i kapitálové) a dále pak uživatelské poplatky a z mimorozpočtových fondů (běžné).

Dle Jáče a kolektivu (2010, s. 90 a s. 91) jsou výdaje obce veškeré platby, které nejsou vratné na běžné a kapitálové účely, jsou opěťované i neopěťované a patří sem i poskytované návratné půjčky. I výdaje jsou významně ovlivněny velikostí obce. Výdaje se skládají rovněž jako příjmy ze dvou hlavních skupin, v případě výdajů se jedná o běžné a kapitálové. Běžné výdaje se dále člení na neinvestiční nákupy, neinvestiční transfery, neinvestiční půjčky a ostatní. Neinvestiční transfery se pak dále dělí ještě na dotace a příspěvky (podnikatelům, subjektům, neziskovým organizacím, právnickým osobám), transfery (obyvatelům, vlastním fondům a jiným rozpočtům) a na vlastní výdaje obecního úřadu. Kapitálové výdaje se dělí na investiční výdaje, investiční půjčky, nákup akcií a majetkových podílů, kapitálové transfery a ostatní. Kapitálové transfery se dále člení na podnikatele, subjekty, právnícké osoby, neziskové organizace, vlastní fondy a jiné rozpočty.

3.5.5 Strategické plánování a strategický plán

Strategické plánování spočívá v přípravě dokumentů týkajících se hospodářského a sociálního rozvoje v území. Má několik úrovní od obecní, regionální až po státní. V téměř většině případů je dlouhodobé a bere v potaz ekonomické, prostorové a sociální aspekty (Mates, Wokoun, 2001, s. 142).

Dle Kadeřábkové a Pekové (2012, s. 126) při strategickém plánování je zapotřebí odpovědného týmu, který je složen především z lidí, kteří v oné obci či regionu žijí. Je to především z důvodu, že lidé žijící v dané oblasti lépe vnímají prostředí a problémy v oblasti a oproti lidem z jiné části republiky zároveň mnohdy znají okolnosti, které vedou ke vzniku problémů. K těmto lidem jsou dále zvaní odborníci, kteří mohou přispět k rozvoji regionu či obce novými přístupy a pohledy na rozvoj území.

Strategický plán je dokument, který je součástí strategického řízení a deklaruje cíle rozvoje v dlouhodobém horizontu. Strategický plán má tři následující základní dimenze, mezi kterými je synergický efekt (Wokoun a kolektiv, 2008, s. 444 a s. 445):

- společensko-politická, která spočívá v dohodě mezi občany obce a s politickými silami s mocí (zvolené zastupitelstvo) na tom, kam se má obec do budoucna ubírat
- systémová, která je nástrojem strategického řízení obce a je součástí strategických a programových dokumentů České republiky
- věcná, která se zabývá klíčovými problémy a prioritami z pohledu dlouhodobého rozvoje

Kadeřábková a Peková (2012, s. 125) uvádí, že je podstatné při tvoření strategických plánů zapojovat regionální aktéry, jejich zapojení napomáhá ke komunitnímu způsobu zpracování. Výsledkem tohoto zapojení aktérů je vytvořený strategický plán, který je účelný, reálný a měl by naplňovat potřeby a představy o dané obci či regionu. Zároveň je pomyslným stavebním kamenem pro další rozvoj území.

3.5.6 Dobrovolný svazek obcí

Mates a Wokoun (2001, s. 20) uvádí, že obce mají právo uzavřít dobrovolný svazek, který se dá laicky představit jakožto pomyslné manželství mezi obcemi. Svazky jsou uzavírány na základě smlouvy, za účelem prosazování a ochrany společných zájmů. Dobrovolný svazek obcí má formu právnické osoby a má svoje orgány, majetek a zdroje příjmu.

Dle § 50 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích jsou předměty činnosti dobrovolného svazku obcí například následující odvětví (Zákony pro lidi: Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení), 2023):

- úkoly v oblasti sociálního zabezpečení, zdravotnictví, cestovního ruchu, požární ochrany, školství či ochrany životního prostředí
- zabezpečení čistoty v obci (udržování veřejné zeleně, čištění odpadních vod, komunální odpad, zásobování vodou)
- zlepšování technického vybavení obcí a infrastruktury
- ochrana ovzduší

- provoz zařízení sloužících k těžbě a k úpravě nerostných surovin (pískovny, kamenolomy)
- správa majetku obcí

Jedním z nejrozšířenějších dobrovolných svazků je mikroregion. Jedná se o malý územní celek a v České republice ho lze přirovnat na úroveň bývalých okresů (Jáč a kolektiv, 2010, s. 14 a s. 15).

4 Praktická část práce

4.1 Základní charakteristika obce Veltěže

Obec Veltěže je obec nacházející se v Ústeckém kraji, v okrese Louny. Louny jsou zároveň obec s rozšířenou působností. Velikost katastrálního území obce Veltěže je 468 hektarů (4,68 kilometrů čtverečních) (ČSÚ: ČR – obce v okrese: Louny, 2022). K 31. prosinci roku 2022 v obci žilo 407 obyvatel (ČSÚ: Obce, 2023). Název obce pochází s velkou pravděpodobností ze staročeského slova **Veltěž**, které označuje člověka, který hodně pracuje a získává. Starostkou obce je Věra Posledníková (nestranně za KDU-ČSL), místostarostou je Jaroslav Henzl (nestranně za KDU-ČSL). Obec má sedmičlenné zastupitelstvo, složené ze čtyř zastupitelů za KDU-ČSL, dvou za SNK ED a jednoho za KSČM (ČSÚ: Volby do zastupitelstev obcí, Veltěže, 2022). Veltěže jsou součástí místní akční skupiny **SERVISO o.p.s.**, která působí na území okresů Louny, Litoměřice a Teplice. Dále je obec součástí dobrovolného svazku obcí jménem Mikroregion Perucko.

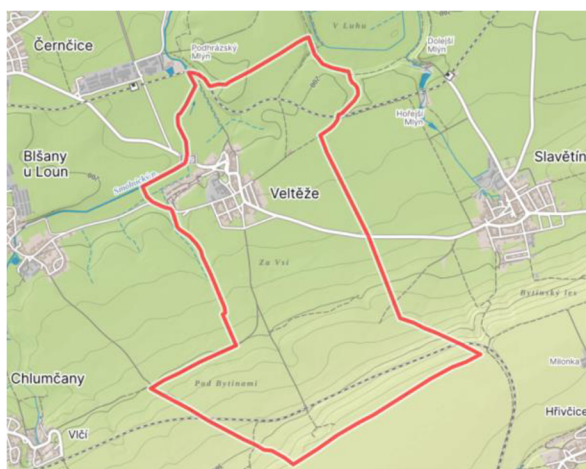
Veltěže se nachází vzdušnou čarou přibližně pět kilometrů od Loun (ověřeno pomocí [Mapy.cz](https://www.mapy.cz)), což značí snadnou dostupnost ke službám, které město nabízí, jsou to například lékaři, supermarkety, kultura a další. Z geografického hlediska se obec nachází v nížině, v průměru se zastavěná část pohybuje kolem 200 metrů nad mořem, přičemž v jihovýchodní části, zvané Bytiny, se krajina zvedá, a nejvyšší bod, nacházející se v katastru obce, je vysoký kolem 335 metrů nad mořem. České středohoří a Krušné hory jsou z tohoto místa jako na dlani. Samotný vrchol Bytin je 343 metrů nad mořem a je jedním z nejvyšších bodů Smolnické stupňoviny, avšak nachází se již v katastru Toužetína (ověřeno pomocí [Mapy.cz](https://www.mapy.cz)).

Zde stojí za zmínku jedna zjištěná nesrovnalost vůči kronice, a to že v současné době se používá název Bytiny s ypsilon po b, avšak název vychází s velkou pravděpodobností ze slova bitva, vzhledem k tomu, že se na těchto polích udála nejedna bitva. Ta nejvýznamnější proběhla během sedmileté války v roce 1759 mezi pruskými vojsky na jedné straně a rakouskými na straně druhé. Dnes tuto událost připomíná památný sloup. Fakt, že je název Bytiny odvozen od slova bitva, podporují i kroniky obce Veltěže, ve kterých je výhradně psán tento název s měkkým i. Nejspíše tak nastala kdesi administrativní chyba a Bitiny byly nahlášeny jako Bytiny.

Katastrální území Veltěž sousedí s celkem šesti dalšími katastry jiných obcí, po směru hodinových ručiček kolem obce jsou jimi Obora, Slavětín, Vrbno nad Lesy, Toužetín, Chlumčany a Blšany u Loun (ověřeno pomocí Mapy.cz). Obcí protéká Smolnický potok, který je pravým přítokem řeky Ohře, do které se vlévá v sousední Oboře. Vzhledem k tomu, že se kříží s cestou do Loun, tak je nad ním v dolní části vybudovaný most, který potok překonává.

Veltěže jsou obklopeny poli, tudíž krajinná pestrost je zde velmi strohá, avšak v severní části a jihovýchodní části obce se nachází skromné lesní porosty, za zmínku zejména stojí ty v severní části, jelikož se zde nachází lužní les s obnovenou studánkou s dřevěnou sochou pohádkové postavičky Rákosníčka, která má poměrně vydatný pramen obsahující vysokou příměs železa, důkazem je typicky nahnědlé obarvení okolí studánky. Samotná studánka se však nachází na katastrálním území Obory (eStudánky: studánka bez jména (5752), 2022). Kolem obce je opukové podloží, opukové kameny jsou tak k vidění jak na polních cestách, polích, tak i jako součást domů v obci. Obrázek 2 zobrazuje katastrální území obce Veltěže.

Obrázek 2 Katastrální území obce Veltěže

Zdroj: Mapy.cz: Obec Veltěže (2023)

V roce 2023 zastupitelstvo odhlasovalo zřízení obecního znaku a vlajky. Návrhy byly zhotoveny uznávaným heraldikem Stanislavem Kasíkem. Celkem bylo předloženo pět návrhů, z nichž byly dva nejlepší vybrány zastupitelstvem a předloženy k hlasování obyvatelům obce skrze anketu. Hlasování obyvatel skončilo na hlas přesně remízou, a tak rozhodlo zastupitelstvo o znaku a vlajce. Znak a vlajka byla obci přidělena na základě rozhodnutí předsedkyně Poslanecké sněmovny v červenci téhož roku.

Jedná se z heraldického úhlu pohledu o cennější znak, jelikož vychází z názvu obce a nevyhází z kombinace motivů jiných erbů, znaků či vlajek, jelikož se v praxi často přejímají například motivy šlechtických rodů, které obec dříve vlastnila. Znak silně symbolizuje tradiční zemědělství a venkov. Na erbu (obrázek 4) na zeleném pozadí jsou obilné klasy, srpy a lopata ve zlaté barvě, u vlajky (obrázek 3) je zlatá nahrazená žlutou barvou.

Obrázek 3 Vlajka obce Veltěže

Zdroj: Registr komunálních symbolů: Symboly – Veltěže (2023)

Obrázek 4 Erb obce Veltěže

Zdroj: Registr komunálních symbolů: Symboly – Veltěže (2023)

Co se týče struktury obce, tak se obec dle obecních dokumentů skládá z šestnácti pojmenovaných ulic, většina z nich nese pojmenování po významných osobnostech české historie (např. Boženy Němcové, Erbenova, Husova, Bezručova, Smetanova a další). Vesnice má svou návěs, na které jsou k vidění nejstarší domy v obci. Na návsi se nachází také dvě pamětihodnosti, tou první je zvonička československé církve, která na návsi stojí dle kroniky od roku 1935, její rekonstrukce pak proběhla místními občany v roce 2003.

O kus dále stojí kaple svatého Floriána, která byla dle kroniky postavena v pseudorománském stylu v roce 1859. Kaple má svůj zvon, který podle kroniky váží přibližně 40 kilogramů, měří 26 centimetrů (v koruně 20 centimetrů) a jeho průměr činí 34,5 centimetrů. I místní zvon je opředen záhadou, jelikož kaple je zasvěcená svatému Floriánovi, ale zvon nese nápis svatého Jana Nepomuka, a ještě s chybou, kdy na zvonu stojí BRNOBIS namísto PRO NOBIS, volně do češtiny přeloženo jakožto oroduj za nás. Zde jsou i obecní kroniky, které zbyly, krátké a nikdo tak do dnes netuší, jak se vlastně zvon na kapli svatého Floriána dostal. Momentálně není kaple veřejnosti přístupná, avšak výhledově se plánuje její rekonstrukce, která by umožnila konat v kapli různé kulturně-společenské akce (např. vítání občánků, výstavy, koncerty). Eventuální rekonstrukci kaple svatého Floriána byla dlouhé roky zdržována církví, která měla kapli ve vlastnictví, avšak nyní již kaple patří obci, a tak by se v nejbližších letech měla dočkat oné rekonstrukce. Nyní je projekt rekonstrukce kaple ve fázi vyčkávání na vhodný dotační titul, jelikož pokud by obec měla zafinancovat celou rekonstrukci sama, tak by to bylo velmi náročné a jsou zapotřebí finance i na ostatní věci v obci. V dolní části obce (severní část) se nachází požární nádrž, v dřívějších dobách se zde nacházel rybník. Kousek od ní roste památná lípa, zasazena 28. října 1919 na počest vzniku samostatného československého státu. Druhá památná lípa je zasazena nedaleko dětského hřiště během výročí 100 let republiky. U silnice spojující Veltěže a Černčice se nachází takzvaná ovčácká kaplička. Jedná se malou výklenkovou kapličku, která vznikla koncem 18. století ve stylu pozdního baroka. Jde o kulturní památku, která je chráněná od roku 1959 (Národní památkový ústav: Výklenková kaple, 2015). Název mezi místními jako ovčácká kaplička nevznikl náhodou, je to díky jedné z místních pověstí. Samotná kaplička je sice na katastrálním území obce Obora, avšak od nepaměti se o její stav stará obec Veltěže, vzhledem k tomu, že se nachází hned u začátku obce. Výklenková kaplička se pravidelně rekonstruuje, díky tomu, že stojí u hlavní silnice. Její poslední rekonstrukce proběhla v roce 2023 a ve výklenku je umělecky zpracován na plechu svatý Václav.

Na kraji obce vedle silnice spojující Blšany u Loun a Veltěže se nalézají hřbitov, na kterém je deska obětem první světové války, hrob neznámého padlého rudoarmějce a deska na kameni s jilmem k výročí 300 let od ukončení morové epidemie, která Veltěže postihla. Z historicky významnějších budov v obci stojí pak dále sokolovna (r. 1925) a dělnický dům (r. 1921), přičemž dělnický dům ztratil status kulturní památky v roce 2018 (Národní památkový ústav: Dělnický dům).

V současnosti se tak nenachází na katastru obce žádná kulturně chráněná památka, což má své výhody, ale i nevýhody. V obci se nachází multifunkční objekt, který vzniknul rekonstrukcí staré školy. Je zde obecní úřad, mateřská škola, knihovna, posilovna a společenská místnost. Dále se pak v obci nachází obchod se smíšeným zbožím, dětské hřiště, fotbalové a víceúčelové hřiště, prodejna drůbeže, autoopravna či zahrádkářská kolonie. Veltěže se mohou pyšnit požární zbrojnicí s aktivním sborem dobrovolných hasičů, který má v obci dlouholetou tradici, a to dle kroniky již od roku 1902. Sbor dobrovolných hasičů Veltěž zasahuje kromě území Veltěž i při událostech mimo obec. V roce 2022 při požáru v národním parku České Švýcarsko zasahovala při hašení i jednotka dobrovolných hasičů Veltěže. Za zmínku stojí i jezdecký klub Exkalibur, který nese svůj název po jednom z koní majitelů. Jezdecký klub existuje ve Veltěžích od roku 2008, kdy si rok předtím největší statek ve Veltěžích odkoupila rodina Bielíkových (Stáj Veltěže: O nás, 2023). V jezdeckém klubu se zaměřují na chov a výcvik koní a jejich koně se zúčastňují například i mistrovství České republiky a dalších soutěží v zahraničí (Stáj Veltěže: O nás, 2023). Obec Veltěže má autobusovou i železniční stanici.

V roce 2023 se obec zúčastnila již po několikáté soutěže Vesnice roku a podařilo se jí v tento rok získat dvě ocenění v rámci krajského kola. Jedno ocenění bylo obdrženo za inovativní přístup v rámci předškolního vzdělávání a druhé za vesnickou knihovnu Ústeckého kraje roku 2023.

4.2 Historie obce Veltěže

Dle kronik na území dnešních Veltěž byla lidská osídlení již během dob prehistorických, svědčí tomu nálezy z doby neolitu, které jsou vystaveny v lounském muzeu. Do dnešní doby se neví, kdy Veltěže jako takové vlastně vznikly, některé zdroje uvádí rok 1201, další pak 1227. Z roku 1227 je první listinná zmínka o tom, že Veltěže patří klášterů Benediktinek na pražském hradě. Většinu času v době před husitskými válkami patřily Veltěže biskupství a následnému arcibiskupství pražskému. V průběhu historie Veltěže častokrát změnilly své držitele a úzce byly spojovány i s vedlejší Oborou, zejména pak ve spojitosti při držení Vršovnicemi. V průběhu let Veltěže třikrát zasáhl mor. Poprvé v roce 1648, následně v roce 1680 a naposledy v roce 1713.

Mor v obci dal za vznik jedné z místních pověstí. Ve zkratce během poslední morové epidemie údajně přežil jen ovčák, který jako vděk Bohu za to, že přežil, nechal postavit kapličku (jedná se o výklenkovou kapličku, zmíněnou v předešlé kapitole).

Posledními pány Veltěž byli Schwarzenbergové, a to do pozemkové reformy, která proběhla během roku 1924 (Veltěže: Historie, 2023). Vzhledem k tomu, že se Veltěže nacházejí jen pár kilometrů od historické hranice Sudet, tak během druhé světové války zažila obec tak jako zbytek protektorátu krušné časy. Dle kroniky Veltěže hned v úvodu přijaly několik desítek uprchlých lidí z odcizených Sudet.

Dle kroniky po druhé světové válce obec těžila ze zemědělství. V obci bylo zahradnictví CINKE, pískovna (její vznik se však datuje již od roku 1930) či státní statek se sušičkou. Právě ona sušička, který byla vybudována dle kroniky v roce 1970, byla velký problém pro obec. Častokrát se stávalo, že díky nesvědomitosti obsluhy vylétávaly z komínu spálené lístky vojtěšky a jetele, což mělo neblahý vliv na prostředí. Ve výsledku byl její provoz ukončen. O její zrušení se významně zasadil i někdejší starosta Josef Rusý, který byl významnou osobností pro Veltěže. Funkci starosty vykonával nepřetržitě od roku 1959 do roku 1989 a během jeho působení vznikla v obci řada podstatných věcí, jako byla například kanalizace, vodovod, osvětlení, zavezení rokle a další. Ona rokle stávala na místech, kde je nyní park a byl překlenuta mostem. Další významnou osobností Veltěž je Oldřich Pelc, který sepsal paměti obce Veltěže.

Dle kroniky v roce 1998 obec Veltěže získala svou historicky první starostku, Janu Jurenovou, která působila v zastupitelstvu obce od roku 1977. Jana Jurenová však nezůstala jedinou ženou, která se stala starostkou v obci. Současná starostka Věra Posledníková hají tuto pozici již několikáté volební období v řadě. Co do osobností z řady dobrovolných hasičů, musí být zmíněn pan Jaromír Kačírek, který vedl sbor dobrovolných hasičů dlouhé roky. Na počest jeho památky se již několikrát uskutečnil memoriál.

Veltěže mají pár záhad, jak již bylo nastíněno, avšak aby těch záhad, které obec skrývá, nebylo málo, tak se v obci měla nacházet tvrz, nicméně její existenci historické prameny nepotvrzují. Definitivně však vyvrátit existenci veltěžské tvrze nelze, jelikož na konci 18. století našel chlapec v místě, kde by měla stávat tvrz, za železnými dveřmi sklep a v něm poklad, který spočíval v několika desítkách starých mincí. Dalším faktorem, který podporuje existenci veltěžské tvrze, je název v místní kronice jakožto „Na zámku“. Nyní lze jen spekulovat, zdali opravdu ve Veltěžích tvrz stála, či se třeba jen jednalo o velký bohatý statek.

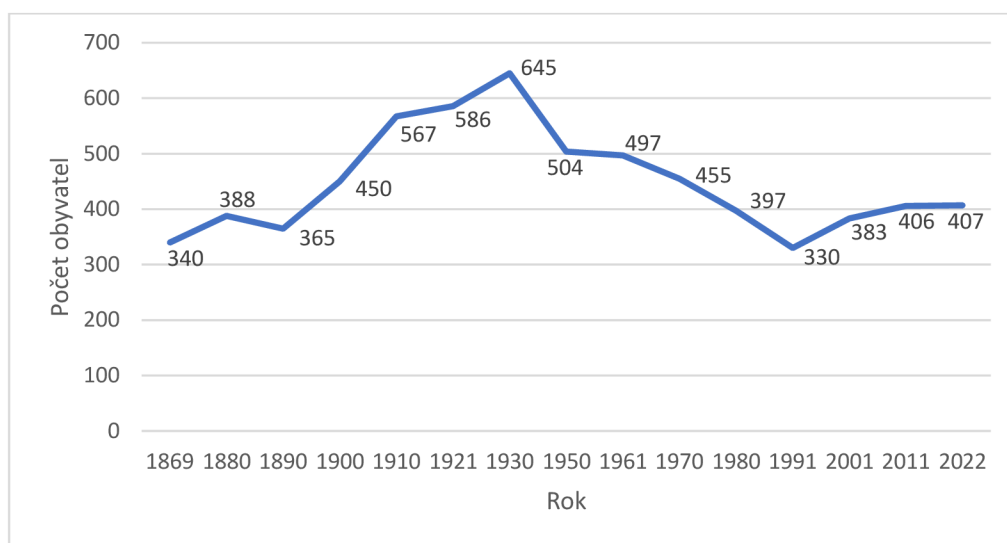
4.3 Obyvatelstvo v obci Veltěže

4.3.1 Vývoj počtu obyvatel v obci

K 31. 12. 2022 v obci Veltěže žilo 407 stálých obyvatel. Sezónně se toto číslo může zvýšit v řádu jednotek či nižších desítek vzhledem k existenci zahrádkářské kolonie v obci.

Následující graf 1 vyobrazuje vývoj počtu obyvatel v obci Veltěže od roku 1869 do roku 2022.

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel v obci Veltěže

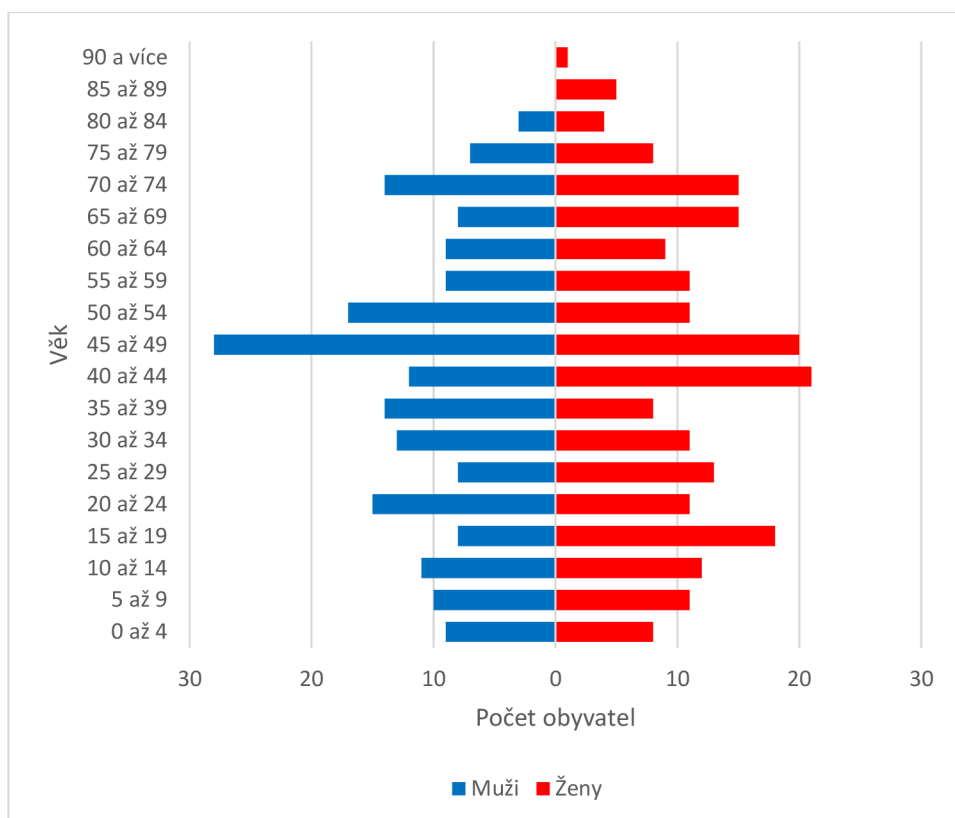
Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ: Česká republika – obce v okrese: Louny (2015), ČSÚ: Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2011 (2022)

Z grafu vyplývá, že se v průběhu let počet obyvatel v některých obdobích rapidně měnil, oběma směry, jak v přírůstku, tak i v úbytku. Mezi lety 1890 až 1930 počet obyvatel v obci stabilně rostl, přičemž největší přírůstek je mezi lety 1900 až 1910, kdy v obci přibylo 117 obyvatel. Po vrcholu v počtu obyvatel v roce 1930, kdy v obci žilo 645 obyvatel, přišel skokový úbytek, který se dá vysvětlit vlivem druhé světové války. Úbytek obyvatel pokračoval až do roku 1991. Po roce 1991 počet obyvatel mírně roste. Od roku 2011 se stabilně drží nad 400 obyvateli bez skokových změn.

4.3.2 Struktura obyvatelstva

Věkovou strukturu obyvatelstva obce Veltěže znázorňuje následující graf 2, který obsahuje pětileté věkové skupiny.

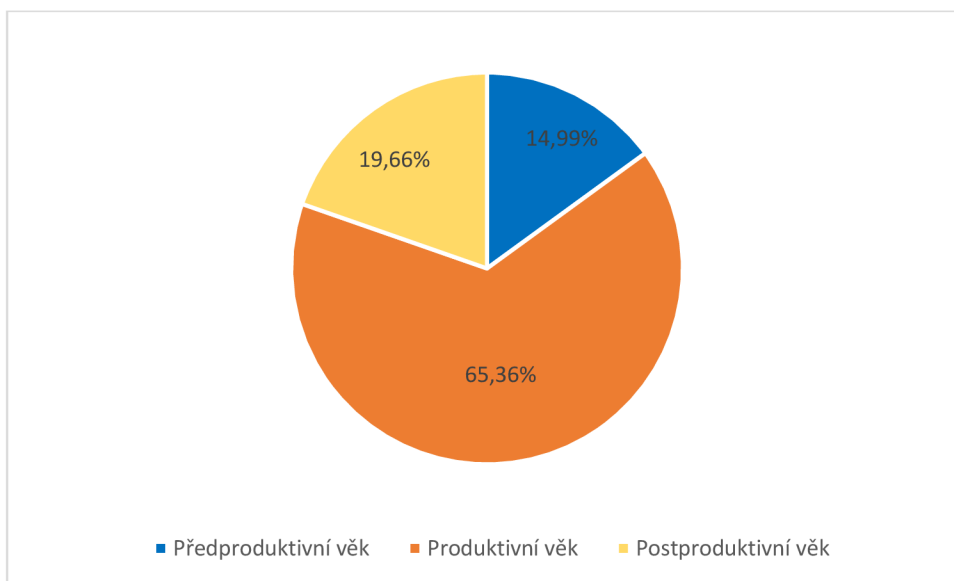
Graf 2 Věková struktura obyvatel obce k 31. 12. 2022

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ: Obce (2023)

Vůbec nejpočetněji zastoupená věková skupina v obci je mezi 45 až 49 lety, jedná se o 48 obyvatel (z toho 28 mužů a 20 žen). Právě tato věková skupina je i nejpočetnější v celé České republice. Důvod je poměrně prostý, jedná se o lidi, kteří se narodili v průběhu silné populační vlny v 70. letech minulého století, kdy byla státem podporována propopulační politika. Běžně se s touto populační vlnou setkáváme pod pojmem takzvaných „Husákových dětí“. Druhou nejpočetnější skupinou je mezi 40 až 44 lety, jedná se o 33 obyvatel (z toho 12 mužů a 21 žen). Celkově v obci žilo k 31. 12. 2022 195 mužů s průměrným věkem 41,3 let a 212 žen s průměrným věkem 42,6 let. Celkový průměrný věk občanů obce je 41,9 let. Obyvatelstvo lze rozdělit také do tří skupin dle produktivity, znázorněno na následujícím grafu 3. Téměř dvě třetiny obyvatel se nacházelo ke konci roku 2022 v produktivním věku.

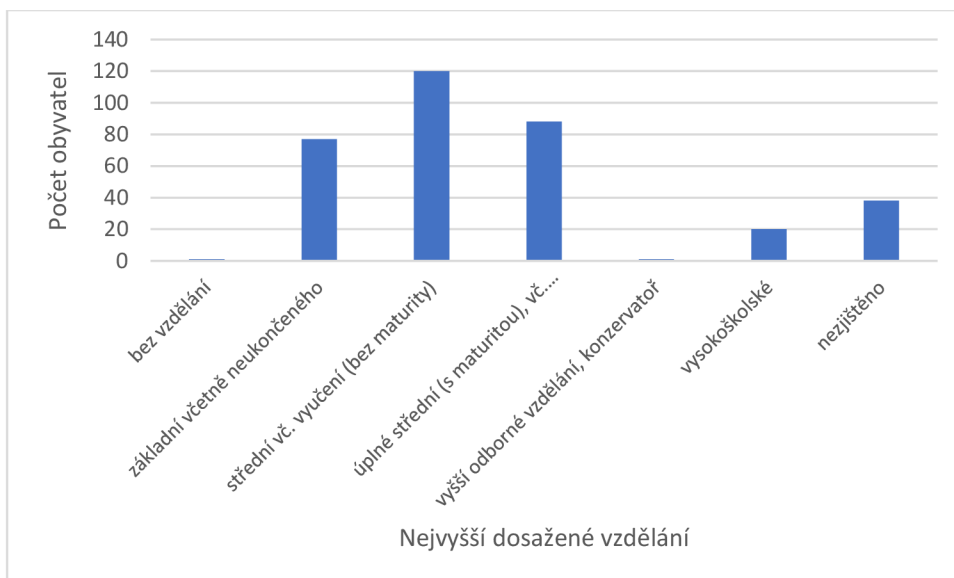
Graf 3 Složení obyvatelstva dle produktivity k 31. 12. 2022

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ: Obce (2023)

V obci se během roku 2021 nacházelo 424 obyvatel a 345 obyvatel bylo starších 15 let. Nejvyšší dosažené vzdělání znázorňuje graf 4, který obsahuje pouze obyvatele starší 15 let.

Graf 4 Vzdělání obyvatel obce Veltěže v roce 2021

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ: Veltěže, SLDB 2021 (2023)

Největší počet (120) tvoří obyvatelé se středním vzděláním s vyučením bez maturity, druhou nejpočetnější skupinou (88) jsou obyvatelé s úplným středním vzděláním s maturitou. V obci se při sčítání nacházel jeden občan bez vzdělání a dvacet s vysokou školou.

4.4 Technická vybavenost obce Veltěže

Dle kroniky je obec vybavená vodovodem, jehož vznik se datuje od roku 1978, dříve si lidé museli chodit pro vodu do studní, kterých je v obci do dnes několik. Vzhledem k tomu, že si okres Louny dlouhodobě drží neblahý titul jednoho z vůbec nejsušších okresů v České republice, tak se častokrát stávalo, že zkrátka voda ve studních nebyla.

V roce 2011 byla spuštěna do provozu v dolní části obce, nedaleko Smolnického potoka, čistička odpadních vod. V obci je také zavedena plynofikace (rok výstavby 2002), dále pak je i samozřejmostí elektrický proud s trafostanicí ve vsi. V obci nechybí chodníky pro pěší, které jsou ve velmi dobrém stavu, veřejné osvětlení, které se v současnosti zdokonaluje formou nahrazení plně napájených lamp za lampy solární. Obyvatelé mají možnost se napojit na místní kanalizaci a obec je plně pokrytá veřejným rozhlasem (Veltěže: Současnost, 2023).

Odpadové hospodářství v obci funguje tak, že obyvatelé mají samostatně nádoby na komunální odpad, popel, tříděný odpad (papíry a plasty) a bioodpad. Nádoby na sklo a plech jsou k nalezení na dvou strategicky rozmístěných místech v obci. Kromě těchto dvou surovin, jsou v obci k dispozici ještě nádoby na oleje a na textil. V obci probíhal 2x ročně svoz velkoobjemového a nebezpečného odpadu. Rokem 2023 se toto změnilo a občané obce mohou odvézt tento odpad libovolně do sběrného dvoru v Lounech na občanský průkaz. Limit je 500 kilogramů odpadu za rok na občana s občanským průkazem. Nepotřebné elektrospotřebiče se pak dají odevzdat u hasičárny (Veltěže: Aktuality, 2023).

V obci je poštovní schránka a Z-BOX od společnosti Zásilkovna, který funguje 24 hodin denně, 7 dní v týdnu.

Dle kroniky se v minulosti se uvažovalo nad větrnou elektrárnou umístěnou nad obcí v oblasti Bytin, která nabízí slibné podmínky v podobě nekrytého horizontu, avšak od nápadu se opustilo.

4.5 Doprava v obci Veltěže

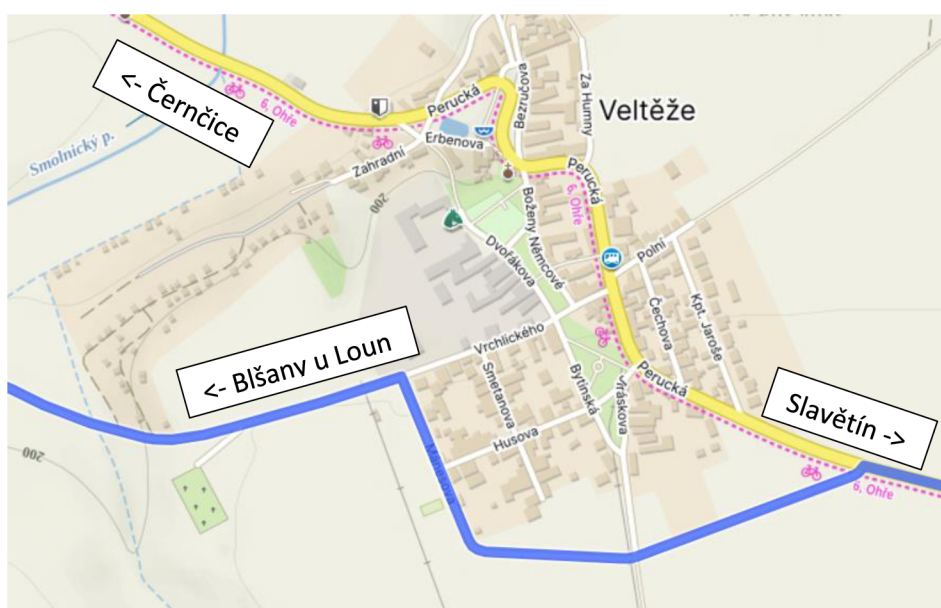
4.5.1 Silniční doprava

Obcí Veltěže prochází silnice druhé třídy číslo 239, která z jedné strany vede do přibližně 2,5 kilometrů vzdálených Černčic, kde se dále napojuje na silnici vedoucí do Loun. Trasa mezi Veltěžemi a centrem Loun je dlouhá zhruba 6 kilometrů. Z druhé strany vede silnice číslo 239 do městyse Slavětína, který je od Veltěž vzdálen podobně jako Černčice.

Z Veltěže vede dále pak ještě jedna silnice, která je přímo spojuje s další obcí, Blšany u Loun, které jsou vzdálené 2 kilometry (ověřeno prostřednictvím Mapy.cz). Krajské město Ústí nad Labem je vzdálené po silnici přibližně 50 až 55 kilometrů, přičemž dojezdová doba je kolem 45 minut. Praha je vzdálená podobně jako Ústí nad Labem a dojezdová doba je kolem 40 minut. Do budoucna bude Praha ještě dosažitelnější, jelikož se rychlostní silnice R7 přestavuje na dálnici D7, která už z části dálnicí je, ale z části ještě ne. Je tudíž možné, že do budoucna se do Prahy dostanou obyvatelé Veltěže ještě rychleji a dojezdová doba se bude pohybovat kolem 30-35 minut (ověřeno prostřednictvím Mapy.cz).

Kolem Veltěže vede silnice připomínající obchvat (modře vyznačen na mapě níže) a je využívána především řidiči, kteří jedou v trase Blšany u Loun – Veltěže – Slavětín a dále a naopak. Obec je díky tomuto obchvatu (obrázek 5) alespoň z části odlehčena od silničního provozu. Pokud by tato silnice neexistovala, hrozilo by, že by se z centra obce stala jedna velká křižovatka.

Obrázek 5 Obchvat Veltěže

Zdroj: vlastní zpracování, Mapy.cz: Obec Veltěže – obchvat (2023)

Veltěžemi vede cyklotrasa číslo šest (Ohře), která vede od německých hranic v Karlovarském kraji a lemuje řeku Ohři až po její soutok v Litoměřicích s řekou Labe. Je frekventovaná zejména v letních měsících, kdy Veltěžemi projedou denně desítky cyklistů, což značí o existenci cykloturismu v oblasti.

Co se týče autobusového spojení, tak obec obsluhuje linka 705 pod záštitou Dopravy Ústeckého kraje, která jezdí mezi Louny a Slavětínem s hodinovým intervalem (v dopoledních a večerních hodinách je interval delší). Vybrané spoje jezdí dále ze Slavětína do částí městyse Peruc.

Během pracovního týdne se jedná o 12 spojů směrem do Slavětína a o 13 spojů směrem do Loun. Rozdíl jednoho spoje navíc směrem do Loun je způsoben tím, že ráno jede plno žáků do škol v Lounech či Černčicích i ze vzdálenějších vesnic (částí městyse Peruc), tudíž je zapotřebí navýšení kapacity přepravy osob. Během soboty a neděle jedou pouze tři spoje každým směrem, a to ráno, v poledne a odpoledne. Navíc všechny končí ve Slavětíně a žádný nejede dále směrem na Peruc. Díky poměrně dobré autobusové obslužnosti s Louny se pomocí jednoho přestupu dostanou obyvatelé Veltěže do Prahy v průměru za hodinu a čtyřicet pět minut (porovnáno prostřednictvím IDOS.cz).

4.5.2 Železniční doprava

Katastrálním územím obce prochází dvě tratě. V jihovýchodní části, Bytinami, prochází trať číslo 110, která spojuje Louny – Slaný – Kralupy nad Vltavou, touto tratí projíždí také spěšný vlak s frekvencí 1x denně každým směrem, který přímo spojuje Louny a Prahu pomocí vlaku. Pro Veltěže je však tato trať v současné chvíli bezvýznamná, jelikož se na ní nenachází žádná jednoduše dostupná stanice pro obyvatele. V současnosti se však začalo hovořit o vysokorychlostní trati nesoucí název Poohří, která by v těchto místech měla procházet (Správa železnic: VRT Poohří, 2023).

Momentální stav je ideový a prozatím probíhá diskuze mezi samosprávami a Správou železnic, avšak nutno podotknout, že ze strany Správy železnic je prozatím strohá. Tato případná vysokorychlostní trať by významně ovlivnila část území mikroregionu Perucko. Mezi obyvateli nepanuje konsensus v názoru na případnou výstavbu ba naopak začíná být vidět silná polarizace mezi názory.

Přesně na druhém konci katastru Veltěže prochází trať číslo 114, která spojuje Postoloprty – Louny – Veltěže – Libochovice – Lovosice. Na tuto trať pak navazuje trať číslo 087 vedoucí až do České Lípy. Železniční stanice Veltěže na nově zrekonstruované trati 114 se nachází přibližně 20 minut chůze od vsi (ověřeno prostřednictvím Mapy.cz).

Stanice jako taková se nachází na katastrálním území Obory, avšak název nese po Veltěžích. Dalo by se říci, že tato stanice je takovým pomyslným uzlem až pro tři vesnice, jelikož je přibližně 20 minut chůze také z Obory a Černčic (ověřeno prostřednictvím Mapy.cz).

Stanici obsluhuje dopravce České dráhy linkou U11. Trať od konce roku 2022 projíždí také spěšný vlak spojující přímo Žatec – Louny – Lovosice – Ústí nad Labem, provozovaný dopravcem je GW TrainRegio, ve stanici Veltěže však nezastavuje. Interval linky U11 je až na výjimky každou hodinu jeden spoj směr Louny a jeden spoj směr Litoměřice horní nádraží. Ve směru na Louny však vlak obyvatelé využívají minimálně, vzhledem k tomu, že je zde pohodlnější autobusové spojení přímo ze vsi. Nicméně vlakové spojení může nabídnout výhodu v tom, že jezdí i později večer než poslední autobusové spojení. V průměru každou druhou hodinu jezdí vlak přes Úštěk až do České Lípy. Obyvatelé Veltěže se tak snadno přímo dostanou do mnoha měst pomocí vlaku. Zároveň pomocí jednoho přestupu v Lovosicích se dostanou pohodlně i do Ústí nad Labem či Prahy. Nutno podotknout, že Praha za pomoci vlakového spojení není nejefektivnější metodou, jak se do hlavního města dostat (porovnáno prostřednictvím IDOS.cz).

Pomocí vyhledávače dopravního spojení IDOS.cz jsou dojezdové doby pomocí vlaku následovně uvedené na obrázku 6 ke dni 13. září roku 2023.

Obrázek 6 Vlaková spojení

Odkud - Kam	Doba jízdy	Vzdálenost	Počet přestupů
Veltěže - Postoloprty	15 kilometrů	23 minut	0
Veltěže - Louny	3 kilometry	4 minuty	0
Veltěže - Libochovice	17 kilometrů	23 minut	0
Veltěže - Lovosice	31 kilometrů	49 minut	0
Veltěže - Úštěk	57 kilometrů	1 hodina 32 minut	0
Veltěže - Česká Lípa	80 kilometrů	2 hodiny 13 minut	0
Veltěže - Ústí nad Labem	53 kilometrů	1 hodina 13 minut	1 (v Lovosicích)
Veltěže - Praha	115 kilometrů	2 hodiny 9 minut	1 (v Lovosicích)

Zdroj: vlastní zpracování, IDOS.cz (2023)

4.6 Školství v obci Veltěže

Dle kronik první dochovaná zmínka o školství ve Veltěžích je z roku 1713, kdy přibližně půl roku působil najatý učitel v jednom z domů. Obecná škola jako taková vznikla až v roce 1901 a fungovala přesně 80 let do roku 1981, kdy lavice opustili poslední žáci. Budova školy pak dlouhé roky chátrala až do její přeměny na multifunkční objekt. V tomto objektu, jak už bylo dříve zmíněno, se nachází v současnosti mateřská škola. Mateřská škola je moderně vybavená, nechybí interaktivní hračky, interaktivní tabule či další věci, které by dobrá školka měla dětem nabídnout. Na pozemku multifunkčního objektu se nachází pro mateřskou školu soukromé dětské hřiště a zahrádka pro děti (nepřístupné pro veřejnost).

Jedná se o školku s celodenním provozem (od 6:00 do 16:00) s kapacitou 25 dětí (od dvou let až po předškolní), ředitelkou je Eva Hübelová. Mateřská škola Veltěže dostala za své aktivity již několik ocenění (Mateřská škola Veltěže, 2023).

Vzhledem k tomu, že je v obci pouze předškolní vzdělávání, tak děti z Veltěž v drtivé většině dochází na základní školy do Loun nebo do vedlejších Černčic. Ačkoliv je v Lounech základních škol dost, tak to samé se nedá říct o školách středních, jejichž počet a zaměření autor shledává za nedostatečný. Studenti jsou pak častokrát odkázáni studovat ve vzdálenějších městech jako je Most, Chomutov, Žatec či dokonce Praha.

4.7 Kultura, společenské akce a ostatní volnočasové aktivity v obci Veltěže

Většina kulturních akcí se koná v multifunkčním objektu, a to jak ve společenském sále, tak v knihovně. V letních měsících se některé z akcí uskutečňují na fotbalovém hřišti, na kterém je i klubovna s posezením, která je otevřená výhradně při akcích. V průběhu roku se pravidelně koná několik společenských akcí jako je například den dětí, rozloučení s prázdninami, pálení čarodějnic, mezinárodní den žen, karneval a masopust, halloweenská stezka odvahy a další. V posledních letech zde bylo i několikrát promítání v podobě letního kina. V obci probíhá například i vítání občánků (Veltěže: Současnost, 2023).

Obyvatelé obce mohou zdarma využít místní knihovny, která je otevřena 2x týdně, vždy na dvě hodiny. V knihovně je k dispozici 803 svazků knih (Informace pro knihovny: Nominované knihovny, 2023). Zároveň je zde možnost přístupu na internet. Knihovna úzce spolupracuje s mateřskou školou a děti tak pravidelně navštěvují její útulné prostory. Knihovna se významně spolupodílí při kulturních akcích obce. V prostorách knihovny se také koná roky pravidelně kroužek šikovných ručiček, kde si děti mohou něco vyrobit. Knihovna se v roce 2023 zúčastnila soutěže knihovna roku vyhlášenou ministerstvem kultury České republiky (Informace pro knihovny: Nominované knihovny, 2023).

Ten, kdo má rád koně, může využít nabídky jezdeckého klubu Exkalibur. V roce 2019 bylo nad fotbalovým hřištěm vybudované víceúčelové hřiště, na kterém se dá provozovat více druhů sportu, primárně je však určen k malé kopané či basketbalu. Fotbalové hřiště jako takové je v zanedbaném stavu a jsou zde pouze brankové konstrukce, navíc působí lehce kuriózně, jelikož je do kopce. Pro děti a sportovce je na návsi vedle kaple svatého Floriána dětské hřiště doplněné o tři stroje ke cvičení.

V multifunkčním objektu se pak nachází posilovna a stůl pro stolní tenis, obojí je dostupné v úředních hodinách obecního úřadu či po předchozí domluvě. Kousek za železniční stanicí Veltěž, směrem k obci Obora je možnost pro inline bruslení, kterou lidé v okolí využívají. Vzhledem k tomu, že se Veltěže nachází kousek od hranice Českého středohoří, se zde nabízí možnost výletů do okolí. Výhodou je i fakt, že jsou Louny nedaleko od této vsi, tudíž se zde nabízí možnost dalších volnočasových aktivit jako je divadlo, galerie, kino a tak dále.

4.8 Mikroregion Perucko

Mikroregion Perucko je dobrovolný svazek obcí, jehož cílem je vytvářet lepší podmínky v oblasti. Jmenovitě to je například rozvoj ekonomiky, snížení nezaměstnanosti a zlepšování podmínek pro zaměstnávání nebo také třeba zlepšení sociálních podmínek pro obyvatele a další. Mikroregion Perucko se skládá z celkem 19 obcí, které se rozprostírají na území mezi Louny a Libochovicemi (Mikroregion Perucko: Členské obce, 2023).

Mikroregion Perucko je zahrnut v MAS SERVISO o.p.s. a zároveň má navázané i přeshraniční spolupráce, které spíše spočívají v kulturních a společenských akcích. Starostové mikroregionu se nepravidelně schází.

V současnosti je jedním z velkých témat i zmíněná vysokorychlostní trať, která by byla v případě realizace pořádným zásahem pro celý region. Pro Louny ve velmi dobrém slova smyslu, jelikož by obyvatelé měli přímý spoj, který by byl přibližně za 30 minut na hlavním nádraží v Praze. Pro některé obce v mikroregionu Perucko v o něco horším, jelikož některé návrhy jsou takové, že například Slavětín by byl odříznut od lesa, do kterého se lidé chodí procházet, Peruc by rovněž přišla o nemalou část lesa, a navíc by byla obklopena tratí všude kolem městyse a je toho mnohem více. Nutno podotknout, že i pro přilehlé obce v okolí Loun by měla vysokorychlostní trať pozitivní dopad v podobě, že by obce získali možnost rychlého dopravení do Prahy skrze Louny (Správa železnic: VRT Poohří, 2023).

Na území mikroregionu Perucko v posledních letech proběhlo nebo stále probíhá několik projektů, které turisticky zatraktivňují tuto oblast. Příkladem jsou naučné stezky v Černčicích (naučná stezka bažantníci), v Oboře (lososí stezka), ve Slavětíně (naučná stezka Konstantina Biebla). Dále probíhají například postupné rekonstrukce peruckého zámku, který se otevřel na chvíli veřejnosti, avšak nyní je opět široké veřejnosti uzavřen či rekonstrukce zámku na Pátku. Pátek je vesnice, která je součástí městyse Peruc.

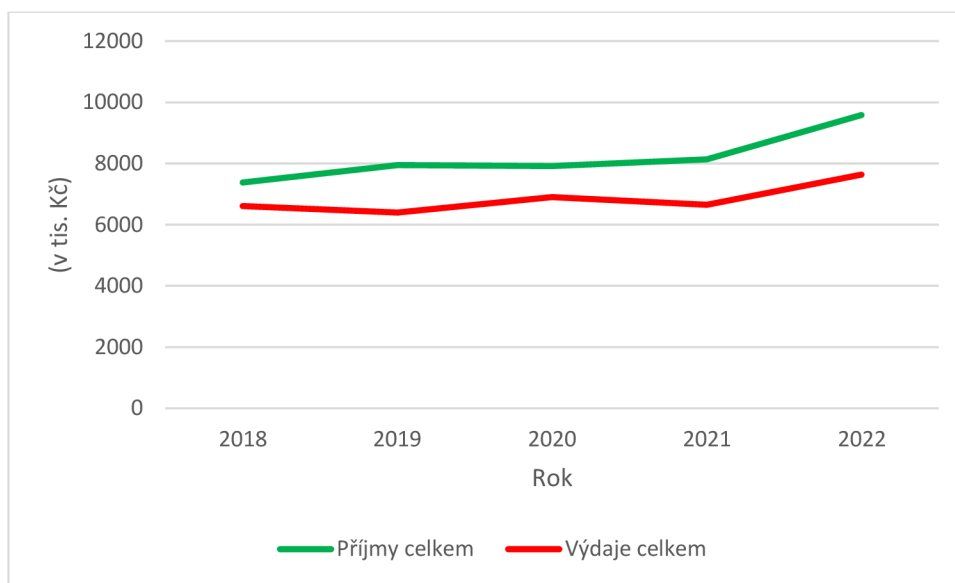
Právě tato skutečnost, rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu Perucko, očima trvalého žijícího občana, motivovala autora bakalářské práce, se zaměřit i na eventuální rozvoj v této oblasti v obci Veltěže. Mezi obcemi mikroregionu probíhají soutěže v podobě takové „venkovské olympiády“ s netradičními soutěžemi. Veltěže tyto hry v minulosti také již úspěšně hostily.

4.9 Ekonomika obce Veltěže

4.9.1 Hospodaření obce

Vývoj příjmů a výdajů obce znázorňuje graf 5. Příjmy za toto období mají rostoucí tendenci, až na jednu výjimku mezi lety 2019 a 2020, kdy byly příjmy meziročně o 34 tisíc Kč nižší. Zároveň je z grafu patrný nárůst výdajů mezi lety 2019 a 2020 a jejich následný pokles mezi lety 2020 a 2021. Tento výkyv by se mohl dát vysvětlit pandemií Covidu-19. Ve všech pozorovaných letech jsou příjmy vyšší než výdaje, tudíž obec hospodařila s přebytkovým rozpočtem.

Graf 5 Vývoj příjmů a výdajů mezi lety 2018 až 2022 (v tis. Kč)

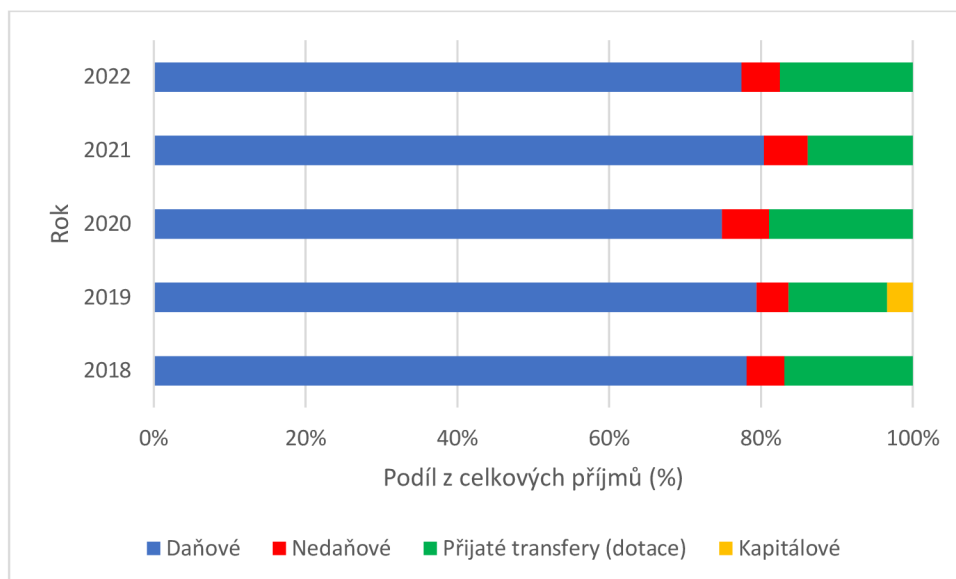

Zdroj: vlastní zpracování, MONITOR: Obec Veltěže (Louny) (2023)

4.9.2 Příjmy

V grafu 6 je podílově znázorněna struktura příjmů dle druhu obce Veltěže. Téměř ve všech letech tvoří více než 75% daňové příjmy, pouze v roce 2020 jsou daňové příjmy lehce pod touto hranicí (74,9%). V roce 2021 tvořily daňové příjmy 80,4% všech příjmů. V pořadí druhým největším druhem příjmů jsou přijaté transfery (dotace). V roce 2019 jako v jediném roce v tomto rozmezí se vyskytly i příjmy kapitálové.

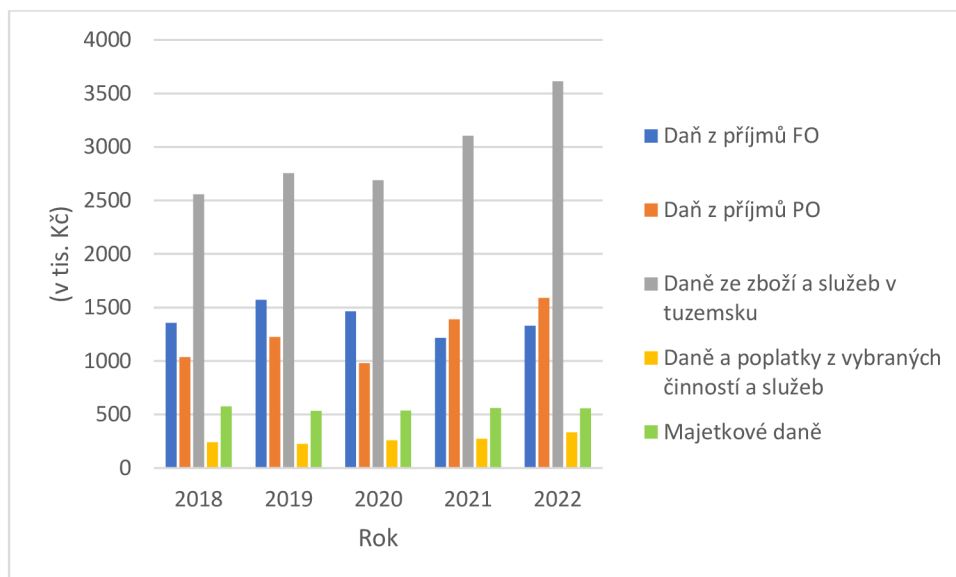
Graf 6 Příjmy dle druhu

Zdroj: vlastní zpracování, MONITOR: Obec Veltěže (Louny) (2023)

Graf 7 znázorňuje strukturu daňových příjmů v tisících Kč. Nejvíce příjmů má obec stabilně z daně ze zboží a služeb v tuzemsku. V roce 2022 z této daně obec získala přes 3,5 milionu Kč a zároveň tento příjem tvořil téměř 50% z celkového počtu všech daňových příjmů. Daň z příjmů fyzických osob se až na výjimku v roce 2019 pohybuje mezi 1 až 1,5 milionem Kč.

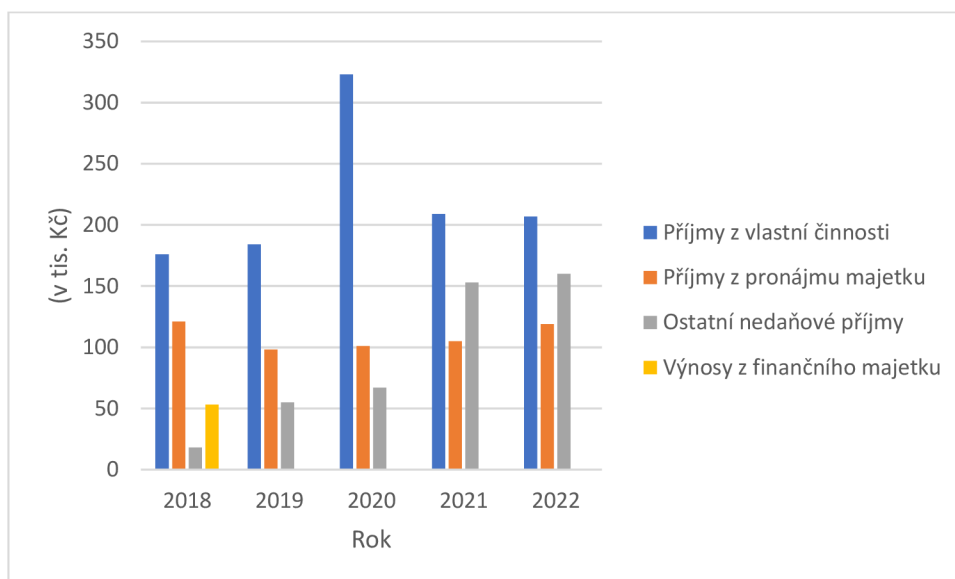
Graf 7 Daňové příjmy (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, MONITOR: Obec Veltěže (Louny) (2023)

Graf 8 znázorňuje strukturu nedaňových příjmů obce v tisících Kč. Z nedaňových příjmů obec nejvíce získává z příjmů z vlastní činnosti. V roce 2018 obec měla výjimečně výnos z finančního majetku v hodnotě 53 tisíc Kč. Jediným konstantě rostoucím nedaňovým příjmem jsou ostatní nedaňové příjmy, které se postupem let staly druhým největším nedaňovým příjmem. Za zmínku stojí rok 2020, ve kterém mimořádně skokově vzrostly příjmy z vlastní činnosti.

Graf 8 Nedaňové příjmy (v tis. Kč)

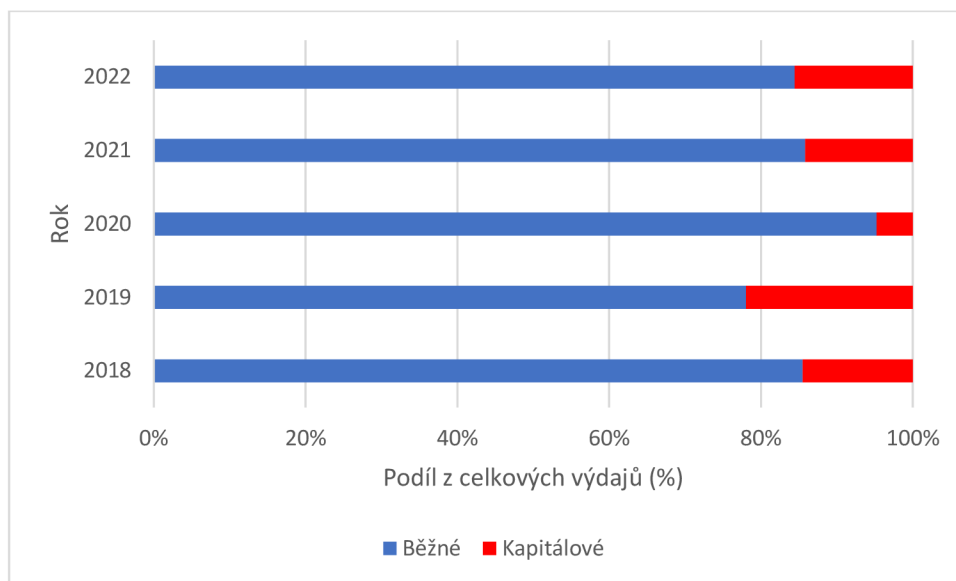

Zdroj: vlastní zpracování, MONITOR: Obec Veltěže (Louny) (2023)

4.9.3 Výdaje

V grafu 9 je podílově znázorněna struktura výdajů dle druhu obce Veltěže. Téměř ve všech pozorovaných letech tvoří běžné výdaje více než 80% z celkových výdajů, pouze v roce 2019 běžné výdaje tvořily 78%, naopak v následujícím roce tvořily 95% z celkových výdajů.

Graf 9 Výdaje dle druhu

Zdroj: vlastní zpracování, MONITOR: Obec Veltěže (Louny) (2023)

V následující tabulce 1 jsou výdaje rozřazeny dle odvětví. V posledních třech letech jsou nejvyšší výdaje za všeobecnou veřejnou správu a služby. V roce 2019 měla obec největší výdaje za bydlení, komunální služby a územní rozvoj, oproti roku 2018 jsou výdaje v roce 2019 v tomto odvětví téměř 7x vyšší. Další skokové výdaje lze spatřit v odvětví sportu a zájmové činnosti, kdy mezi lety 2021 a 2022 je nárůst 6,5x vyšší. Za zmínku stojí dále mimořádný výdaj, který se objevuje pouze v roce 2020, a to v odvětví zdravotnictví. Způsoben byl s největší pravděpodobností způsoben pandemií Covidu-19.

Tabulka 1 Výdaje – dle odvětví (v tis. Kč)

Výdaje – dle odvětví (v tis. Kč)	2018	2019	2020	2021	2022
Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	1218	362	934	1825	358
Vzdělávání a školské služby	337	643	608	347	717
Kultura, církev a sdělovací prostředky	116	166	130	119	153
Sport a zájmová činnost	35	32	21	19	123
Zdravotnictví	0	0	1	0	0
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	332	2288	1633	737	1292
Ochrana životního prostředí	2607	1161	1341	1564	1954
Bezpečnost státu a právní ochrana	169	213	205	156	455
Všeobecná veřejná správa a služby	1793	1531	2030	1884	2584

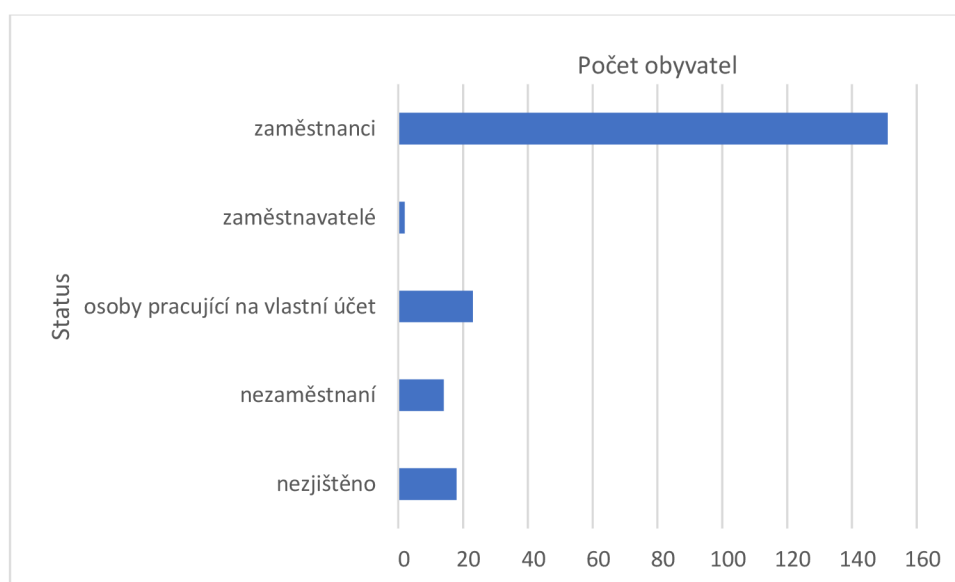
Zdroj: vlastní zpracování, MONITOR: Obec Veltěže (Louny) (2023)

4.9.4 Zaměstnanost a nezaměstnanost

K 30. 9. 2023 bylo v obci 18 nezaměstnaných dosažitelných uchazečů. Dosažitelní uchazeči jsou lidé ve věku 15 až 64 let, kteří okamžitě mohou nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodné pracovní pozice. Jinými slovy se jedná o osoby, které nemají objektivní překážku pro přijetí do zaměstnání (ČSÚ: Nezaměstnanost v obcích vybraného SO ORP, 2023).

Při sčítání lidu v roce 2021 bylo v obci 208 obyvatel v pracovní síle, 207 mimo pracovní sílu (nepracující důchodci, žáci, studenti a osoby na rodičovské dovolené) u dalších 9 osob nebylo zjištěno (ČSÚ: Veltěže, SLDB 2021, 2023). Níže uvedený graf 10 ilustruje rozložení obyvatel, kteří jsou v pracovní síle.

Graf 10 Rozložení pracovní síly v obci v roce 2021

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ: Veltěže, SLDB 2021 (2023)

Nepočetnější skupinou jsou obyvatelé (151), kteří figurují v pracovní síle jakožto zaměstnanci. S velkým rozestupem je druhou nepočetnější skupinou skupina zahrnující osoby, které pracují na vlastní účet (23).

4.10 Realizace projektů za období 2007-2024 v obci Veltěže

Dle dokumentů získaných z obecního úřadu Veltěže má za pozorované období od roku 2007 do roku 2024 realizovaných/nerealizovaných či jinak plánovaných 74 projektů.

4.10.1 Realizované projekty

V období od roku 2007 do konce roku 2023 bylo v obci realizovaných 48 projektů viz příloha 2. V tomto pozorovaném období byly realizovány dva projekty, které se svou cenou výrazně odlišují od zbytku projektů. Je jím vybudování čističky odpadních vod, které celkově vyšlo na 14 405 489 Kč. Obec tento projekt financovala z vlastního rozpočtu (3 681 368 Kč) a dále jí byla poskytnuta dotace ze Státního zemědělského intervenčního fondu (10 724 121 Kč). Největším projektem v tomto období byla rekonstrukce bývalé základní školy na multifunkční objekt. Celková cena projektu je 15 947 640 Kč, obec financovala projekt z vlastního rozpočtu (7 247 640 Kč) a dále pak získala dotaci ve výši 8 400 000 Kč opět ze Státního zemědělského intervenčního fondu. Rekonstrukcí bývalé základní školy vznikly prostory pro mateřskou školu, obecního úřadu, obecní sálu, knihovnu či posilovnu. V posledních letech byly zásadními projekty například etapové výměny klasických lamp za lampy solární či vybudování víceúčelového hřiště. Kompletní seznam všech realizovaných projektů se nachází v příloze 2.

4.10.2 Nerealizované projekty

Kompletní seznam nerealizovaných projektů se nachází v příloze 3. Celkem se jedná o 18 projektů, které nebyly realizovány či na ně nebyla obdržena dotace. V příloze 3 jsou některé z projektů podbarveny zeleně, jsou záměrně takto označeny, jelikož jsou evidovány jako nerealizované, avšak jejich realizace de facto proběhla akorát v jiných podmínkách a lze je nalézt v příloze 2 jako realizované projekty. Největším nerealizovaným projektem je rekonstrukce kaple sv. Floriána, která je finančně nákladná (4 412 518 Kč) a zároveň má obec priority v jiných směrech. V současné době (leden 2024) se stále vyčkává na vhodný dotační titul, dále se pak zvažuje varianta úvěru.

4.10.3 Plánované projekty a projekty ve fázi realizování

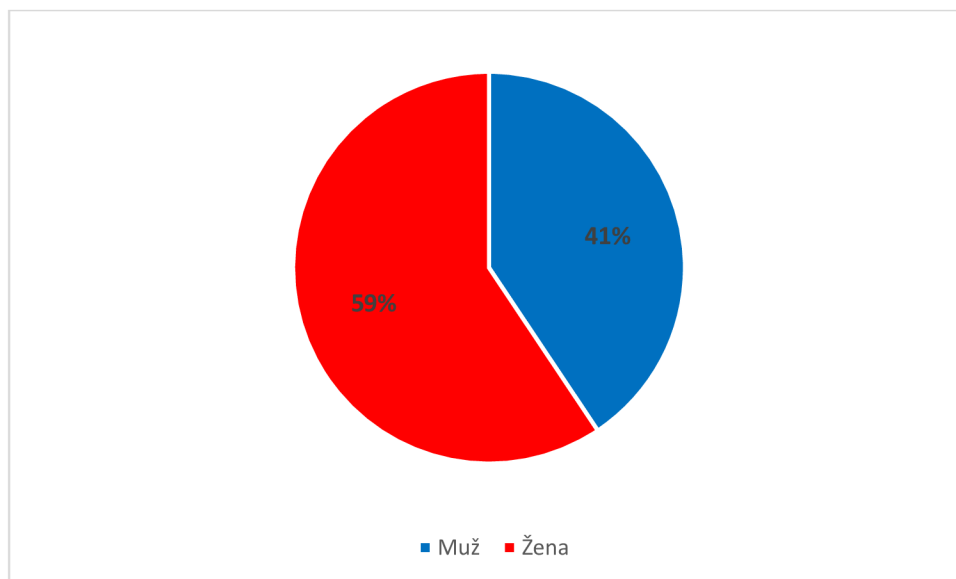
Kompletní seznam plánovaných projektů a projektů ve fázi realizování se nachází v příloze 4. Největším projektem je rekonstrukce požární zbrojnice, která bude stát přes 9 000 000 Kč, obec na tuto rekonstrukci získala dotaci z ministerstva vnitra či pořízení nového hasičského automobilu. Zásadním projektem je stavební úprava objektu č.p. 183, která je momentálně ve fázi přípravy architektonické studie. Stavební úpravou tohoto objektu by vznikl prostor mimo stávajícího obchodu smíšeného zboží, také prostor pro pohostinství. Dále se plánuje pokračovat v obměně lamp za lampy solární.

4.11 Rozvoj obce z pohledu občanů

4.11.1 Charakteristika respondentů

Dle grafu 11 z celkových 64 respondentů je 59% žen a 41% mužů, v absolutních číslech se jedná o 38 žen a 26 mužů. V obci žije více žen než mužů, čemuž odpovídá vyšší zastoupení žen v dotazníkovém šetření.

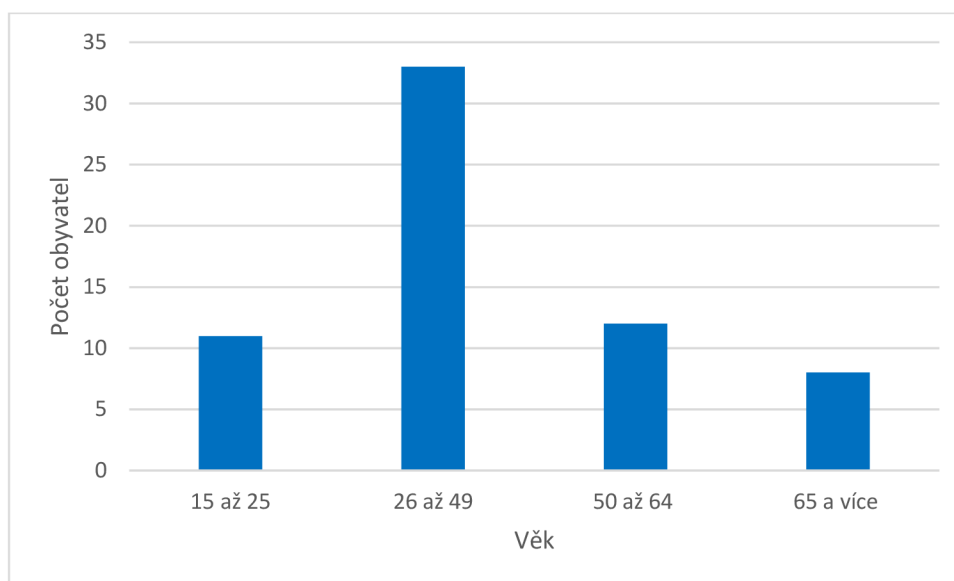
Graf 11 Pohlaví respondenta

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření

Věkové rozložení respondentů reprezentuje graf 12. Nejpočetnější skupinou (33 osob) jsou respondenti ve věku 26 až 49 let. Tato skupina v sobě zahrnuje silné generační ročníky, a proto je zcela přirozené, že má největší zastoupení. Podobně zastoupenými věkovými kategoriemi jsou skupiny mezi 50 až 64 lety (12 osob) a 15 až 25 lety (11 osob). Nejméně zastoupenou skupinou je pak skupina občanů starších 65 let (8 osob).

Graf 12 Věk respondentů

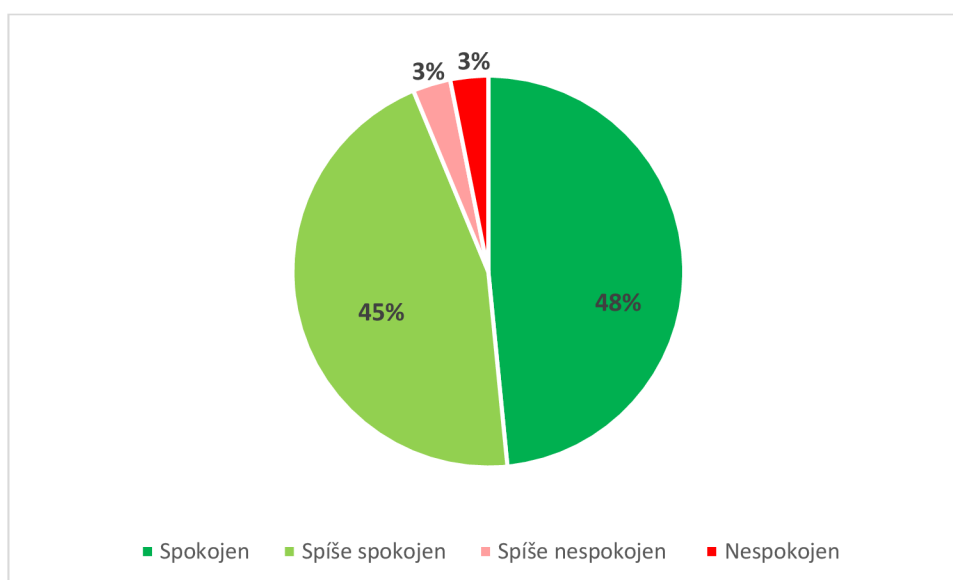

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření

4.11.2 Výsledky dotazníkového šetření

První dvě otázky v dotazníku slouží k identifikaci respondentů (pohlaví a věk). Třetí otázka se týká celkové spokojenosti s životem v obci. Z dále uvedeného grafu 13 vyplývá, že 93% respondentů je se životem spokojeno či spíše spokojeno. V absolutních hodnotách pouze 4 respondenti jsou spíše nespokojeni či nespokojeni s celkovým životem v obci.

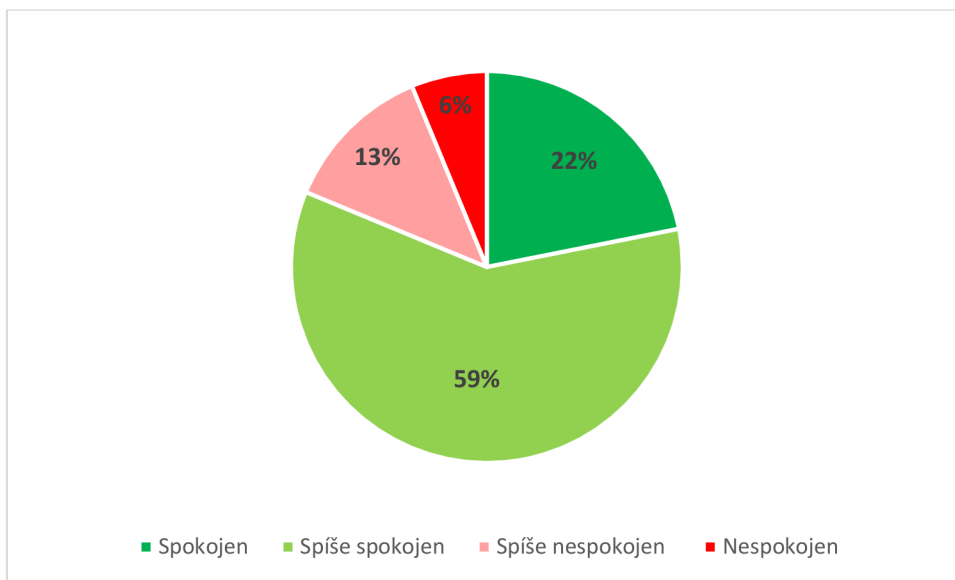
Graf 13 Spokojenost s životem v obci

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření

Čtvrtá z otázek se týká spokojenosti s kulturním a společenským vyžitím v obci. Výsledky reprezentuje graf 14, z něhož je patrná převaha občanů, kteří jsou s kulturním a společenským vyžitím v obci spíše spokojeni či spokojeni.

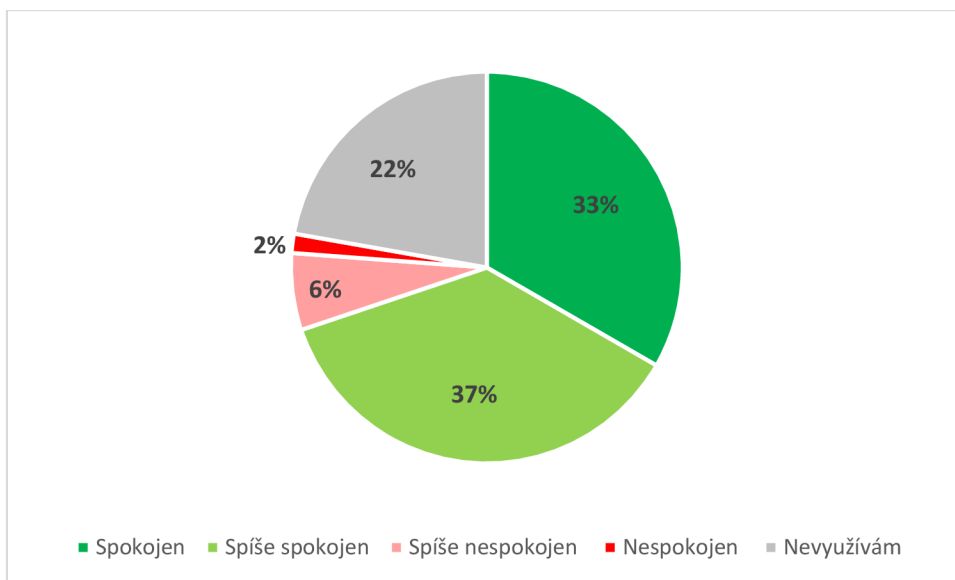
Graf 14 Spokojenost s kulturním a společenským vyžitím

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření

Pátou otázku znázorňuje graf 15 a otázka zkoumá spokojenost obyvatel Veltěž s veřejnou dopravou (autobus a vlak). Celkem 70% respondentů uvedlo, že je s veřejnou dopravou spokojeno či spíše spokojeno. Třetí nejpočetnější skupinou jsou lidé, kteří veřejnou dopravu nevyužívají. Pouze jeden respondent se vyslovil, že je s veřejnou dopravou v obci nespokojen.

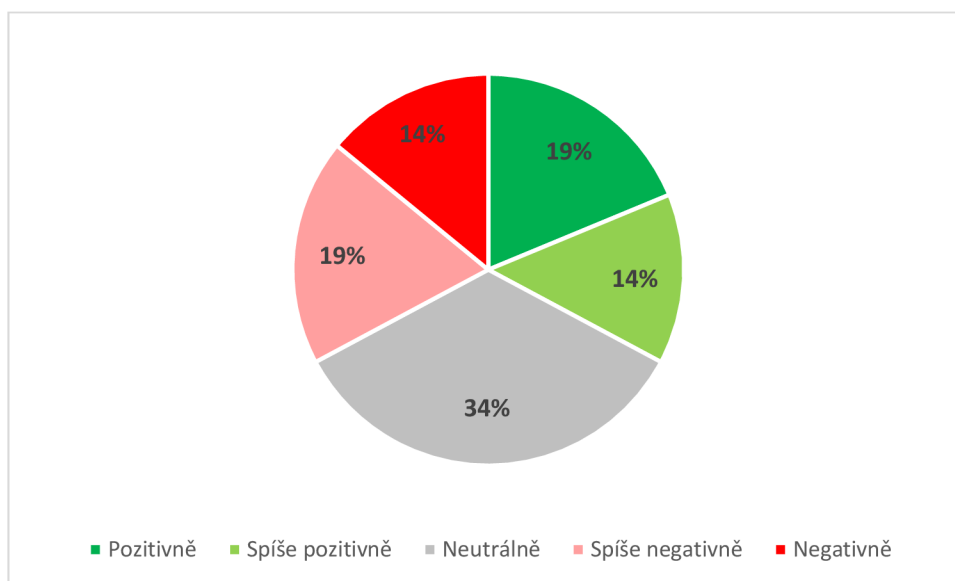
Graf 15 Spokojenost s veřejnou dopravou

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření

Graf 16 reprezentuje výsledky na otázku „Jak vnímáte možné vedení vysokorychlostní železniční tratě nad obcí (horizont Bytin)?“. U této otázky je možné vidět téměř dokonalou vyrovnanost mezi odpověďmi, které nejsou neutrálního charakteru. Největší část (34%) tvoří respondenti, kteří mají neutrální postoj. Tento fakt lze vysvětlit mimo jiné tím, že se o možném vedení vysokorychlostní železniční tratě v obci příliš nehovoří a občané tak nemají podrobné informace, tudíž nevědí, co přesně od tohoto projektu správy železnic očekávat. Je možné, že pro část respondentů tato zpráva byla novinkou. Respondenty lze obecně dále rozdělit do dvou skupin dle úhlu pohledu na vedení vysokorychlostní tratě (pozitivní X negativní). Obě skupiny dohromady obdržely shodně 33%. Dominantní část z pozitivního úhlu tvoří 19% respondentů, kteří uvádí odpověď pozitivně. Dominantní část z negativního úhlu tvoří 19% respondentů, kteří uvádí odpověď spíše negativně.

Graf 16 Vnímání vedení vysokorychlostní železniční tratě

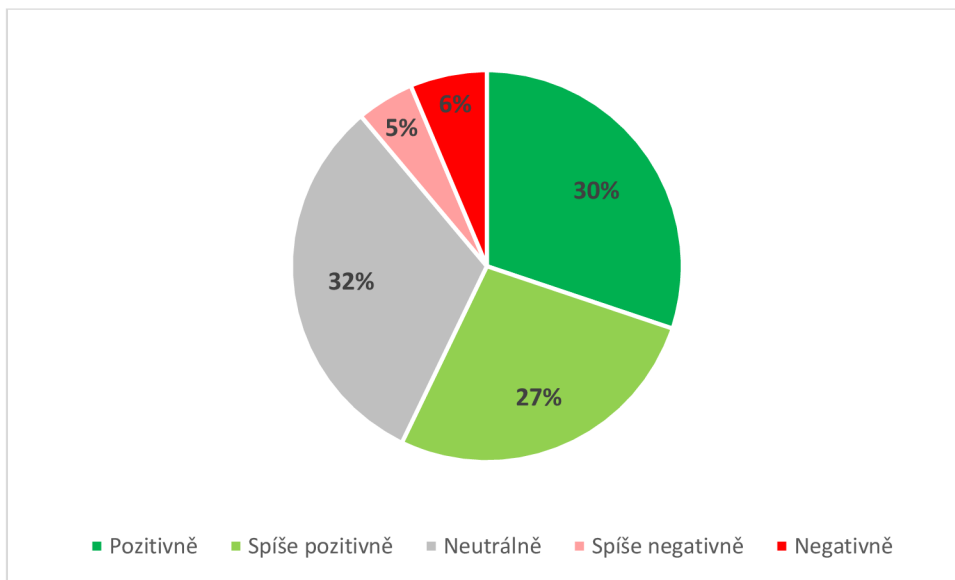

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření

Otázky č. 7 a č. 8 se speciálně zaměřují na oblast cestovního ruchu. Graf 17 reprezentuje výsledky na otázku, jak by občané vnímali rozvoj v oblasti cestovního ruchu v obci a okolí. Celkem 89% tvoří tři nejpočetnější skupiny respondentů. Nejpočetnější skupinou (32%) jsou obyvatelé s neutrálním postojem. Tento fakt lze vysvětlit například tím, že v současnosti je v obci cestovní ruch pouze sezónní (především cykloturisté) a není tak patrný. Občané tak mohli být u odpovědi skeptičtí, aby nepodpořili například masivní rozvoj cestovního ruchu, jelikož otázka nebyla blíže specifikována, tak si každý mohl představit rozdílný rozsah rozvoje v této oblasti, z něhož právě mohla vyjít tato neutralita.

Významným ukazatelem jsou však ostatní odpovědi, kdy z 57% převažují kladné reakce a pouze 6% tvoří čistě negativní odpověď. Tato otázka je jednou z nejpodstatnějších tohoto dotazníku, jelikož reflektuje postavení respondentů k rozvoji cestovního ruchu, u kterého je klíčové, aby nebyl proti vůli místních obyvatel.

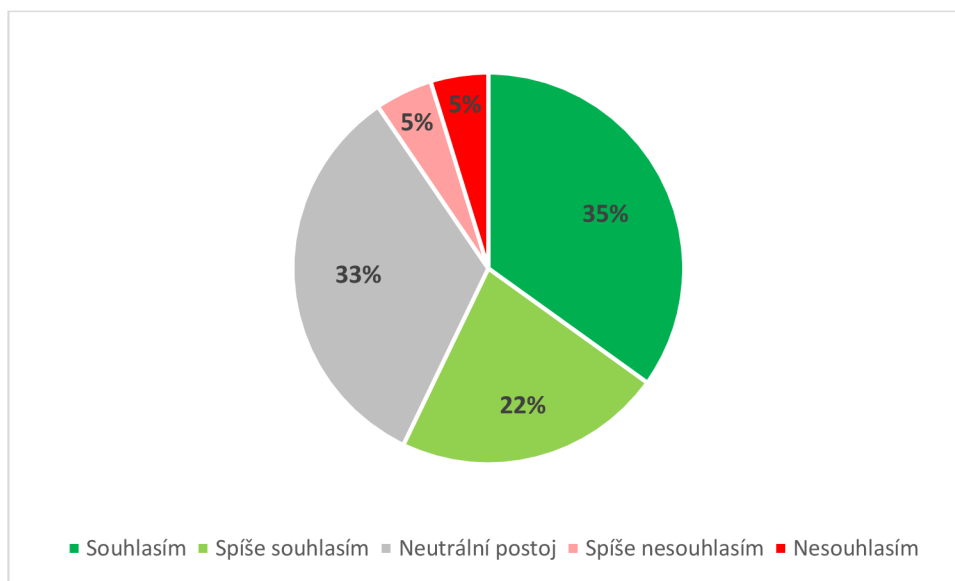
Graf 17 Vnímání rozvoje cestovního ruchu

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření

Graf 18 znázorňuje výsledky na otázku č. 8, zda by byl rozvoj cestovního ruchu v obci přínosem. I zde převládají kladné odpovědi, které tvoří celkem 57%. Nejpočetnější skupinu tvoří z 35% respondenti, kteří souhlasí s přínosem rozvoje cestovního ruchu v obci. Druhou nejpočetnější skupinou jsou respondenti s neutrálním postojem, což může být zapříčiněno onou skepsí.

Graf 18 Byl by přínosem rozvoj cestovního ruchu

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření

V deváté otázce respondenti hodnotili dosavadní rozvoj v jednotlivých oblastech v obci. Výsledky reprezentuje dále uvedená tabulka 2. Respondenti hodnotili jednotlivé oblasti systémem školního známkování (1 - výborný, 5 - nedostatečný). Čísla v tabulce jsou uvedena v absolutních číslech (počtu získaných hlasů). Pro lepší přehled, jak rozvojové oblasti dopadly, byl vypočítán vážený průměr pro jednotlivé oblasti. Co nejlépe do průměru si vede oblast vzhledu obce a péče o zeleň. Obec má vlastní pracovní četou, která se pravidelně stará o vzhled obce a její zeleň, tudíž v tomto směru obec opravdu dbá na to, aby vesnice byla v pořádku. V minulých letech proběhla sadba nových stromů v obci. Tato oblast rozvoje má zároveň nejvíce 1 s počtem 29. Druhou oblastí, která má svoji průměrnou známku pod 2, je oblast informovanost a komunikace s občany. Obec v posledních letech rozvíjela tuto oblast například zavedením mobilního rozhlasu či modernizací přenosu skrze obecní rozhlas.

Za povšimnutí stojí oblast rozvoje v podmínkách pro podnikání, jedná se o druhou nejhorší oblast s průměrnou známkou 2,87, avšak tato oblast má společně s cestovním ruchem nejméně 1 v počtu 7, je druhá v počtu získaných 5, kterých obdržela 7, avšak má nejvíce 3 v počtu 24. Ačkoliv je tato oblast druhá nejhorší, tak je možné, že při teoretické nemožnosti zvolení středu v podobě 3, by si mohla přihoršit, a proto bych doporučil i tuto oblast více monitorovat. Nejhůře si v porovnání s ostatními oblastmi vedl rozvoj cestovního ruchu, který jako jediný má průměrnou známku horší než 3, přesně řečeno 3,08. Společně s podmínkami pro podnikání má nejméně 1 v počtu 7, zároveň má nejméně 2 v počtu 9.

Naopak má nejvíce 4 v počtu 11 a nejvíce 5 v počtu 8. Výsledná průměrná známka plně reflektuje realitu s ohledem na to, že se v posledních letech přímo pro rozvoj cestovního ruchu nic neučinilo. Velmi dobré autobusové a vlakové spojení reflektuje fakt, že oblast rozvoje ve veřejné dopravě jako jediná neobdržela žádnou známku 5 a zároveň nejméně 4 v počtu 3. Obec podpořila rozvoj veřejné dopravy například mimo jiné zbouráním staré autobusové zastávky a vybudováním nové.

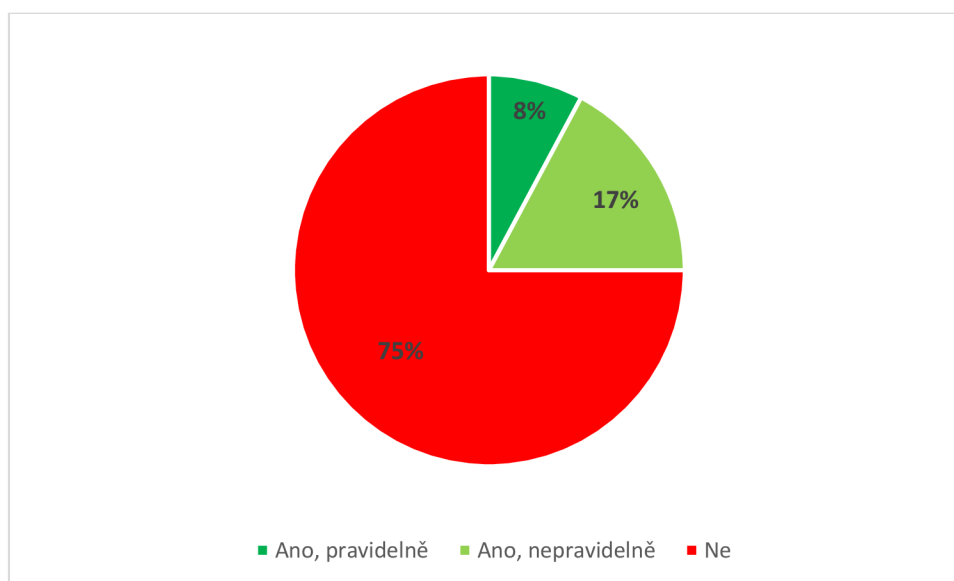
Tabulka 2 Rozvoj v oblastech

		Známka					Váž. Ø
		1	2	3	4	5	
Oblast rozvoje	Bydlení	15	18	16	7	6	2,53
	Cestovní ruch	7	9	16	11	8	3,08
	Sportovní vyžití	9	22	15	4	2	2,38
	Společenské a kulturní akce	12	16	19	4	2	2,40
	Veřejná doprava	16	22	12	3	0	2,04
	Informovanost a komunikace s občany	26	13	8	4	2	1,92
	Podmínky pro podnikání	7	11	24	4	7	2,87
	Vzhled obce a péče o zeleň	29	14	4	5	1	1,77

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření

Graf 19 znázorňuje, jak se občané obce zajímají o dění v obci a účastní se zasedání zastupitelstva obce. Z grafu vyplývá, že pouze každý čtvrtý respondent se zúčastňuje zasedání zastupitelstva a pouze přibližně jeden z deseti se ho pak zúčastňuje pravidelně. Tento fakt do jisté míry může reflektovat nezájem občanů o dění v obci.

Graf 19 Účastníte se zasedání zastupitelstva

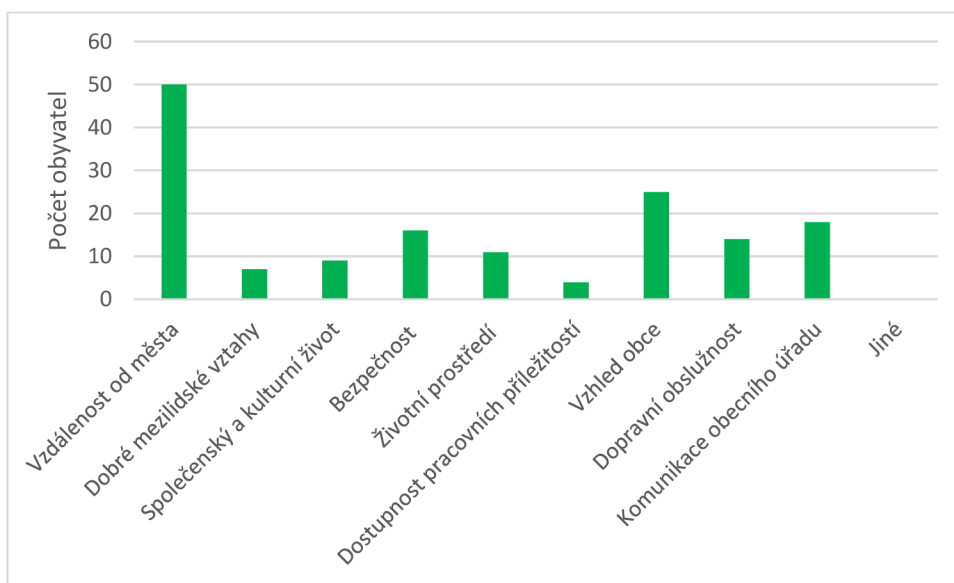

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření

Otázka č. 11 je zaměřena na silné stránky obce. Otázka č. 12 je zaměřena na slabé stránky obce. Otázka č. 13 je zaměřena na to, co by napomohlo rozvoji obce. Otázky jsou konstruované jako multiple choice, přičemž respondenti mohli zvolit maximálně tři odpovědi. Výsledky jsou uvedeny v absolutních hodnotách (hlasech).

Graf 20 reprezentuje výsledky na otázku „Jaké jsou silné stránky obce“. Suverénně nejvíce hlasů obdržela odpověď vzdálenost od města v počtu 50 hlasů, což znamená, že 78% z celkového počtu respondentů uvedlo tuto odpověď a je to pochopitelné vzhledem k tomu, že se centrum Loun nachází pouhých 6 kilometrů od Veltěž. Druhé místo v počtu získaných hlasů (25) obdržel vzhled obce. Je zde vidět spojitost, že i zároveň ve známkování rozvoje jednotlivých oblastí rozvoje si tato oblast vedla velmi dobře. Třetí příčku získala komunikace obecního úřadu s 18 hlasy. Žádný z respondentů neuvedl žádnou vlastní jinou silnou stránku obce.

Graf 20 Silné stránky obce

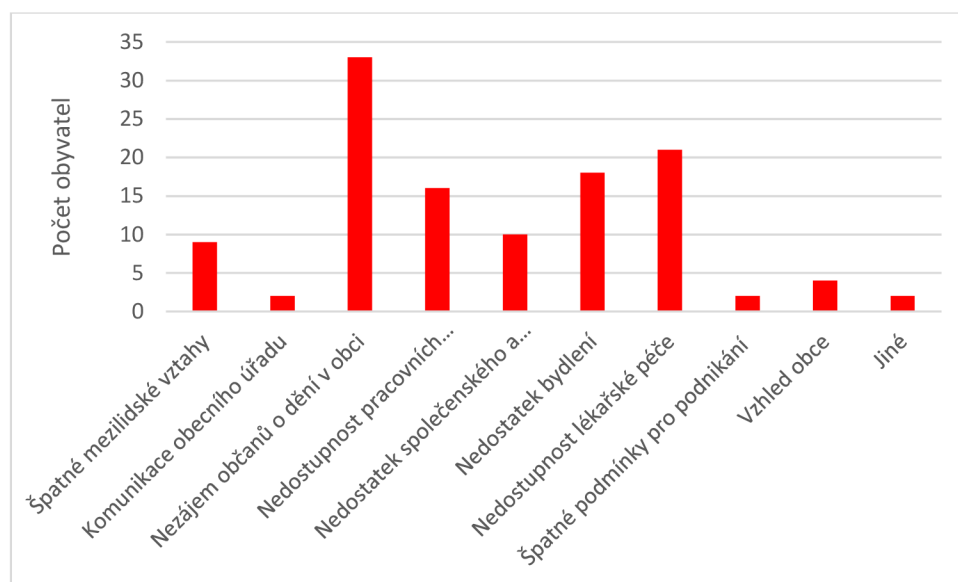
Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření

Graf 21 zobrazuje výsledky na otázku „Jaké jsou slabé stránky obce“. Velké množství (33) z celkových rozdaných hlasů zde získala odpověď nezájem občanů o dění v obci. Obec se s tímto problémem potýká dlouhou dobu. Z předchozích rozebraných otázek tuto skutečnost reflektuje účast obyvatel na zasedání zastupitelstva obce či poměrně nízká návratnost dotazníků, ačkoliv bylo využito několik variant propagace dotazníkového šetření či několik variant pro jeho vyplnění tak, aby to bylo pro občany co nejvíce pohodlné a zároveň aby dotazníkové šetření ctilo hodnoty anonymity a dobrovolnosti. Na druhém místě skončila v počtu získaných hlasů odpověď týkající se nedostupnosti lékařské péče.

S nedostupností lékařské péče se bohužel potýká celá ORP Louny. Třetí místo v počtu získaných hlasů obsadila nedostupnost bydlení. Následuje nedostatek pracovních příležitostí a nedostatek společenského a kulturního života.

Obec je obklopená poli k zemědělským aktivitám a v obci tak není prostor a ani možnost budovat nové bytové jednotky. V katastru obce nevznikají oproti ostatním přilehlým obcím žádné nové stavební parcely. Obec je v tomto lehce svázaná, protože ani ona sama nevlastní žádné pozemky, na kterých by se daly vytvořit nové prostory pro bydlení. Dva respondenti uvedli jiné slabé stránky. Jeden z nich uvádí „přemrštěnou daň z nemovitosti“, druhý pak poukazuje na málo autobusových spojení během víkendu.

Graf 21 Slabé stránky obce

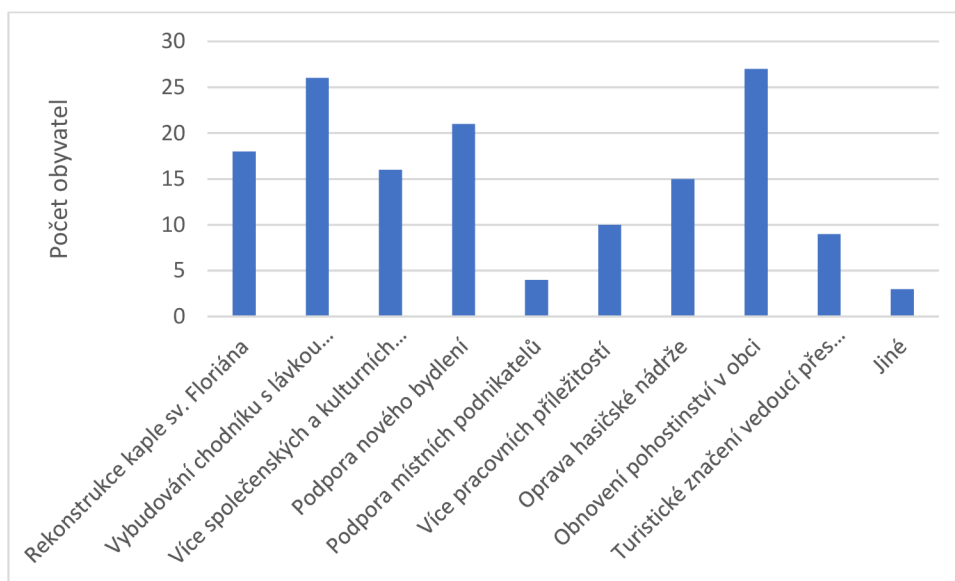

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření

Graf 22 reprezentuje výsledky na otázku „Co by napomohlo rozvoji obce“. S 27 hlasy získala nejvíc hlasů odpověď obnovení pohostinství v obci. Obec je v současnosti již několik let bez pohostinství a lidé se tak nemají kde v obci scházet, čímž se vytrácí kontakt mezi spoluobčany, což může být pro vesnici velice kritické. Během roku se v obci uskuteční několik akcí, avšak jedná se pouze v řádu jednotek o několik akcí ročně. Během roku 2023 se začala řešit přestavba současného obchodu se smíšeným zbožím na objekt, ve kterém by byl kromě stávajícího obchodu vytvořen eventuálně prostor pro pohostinství. Pouze o hlas méně obdržela odpověď vybudování chodníku s lávkou přes Smolnický potok, což by zajistilo bezpečnější přístup k železniční zastávce, jelikož momentálně občané musí jít přibližně 300 metrů nebezpečným úsekem silnice druhé třídy. Tato možnost byla do dotazníku zařazena na základě nápadu jednoho ze spoluobčanů.

Třetí největší počet (21) získaných hlasů získala podpora nového bydlení, což je úzce spjato s předchozí zmíněnou slabou stránkou obce. Tři respondenti zde uvedli jinou odpověď. Jeden z nich uvedl, že se nic nehodí. Další uvedl „přechod u školky“. Přechod u multifunkční budovy je v bodě plánování a již na něj existují plány a dokumenty, což znamená, že by se občané tohoto projektu mohli v krátkodobém horizontu dočkat. Třetí respondent uvedl obnovení polních cest kolem obce s možností procházek a obnovení alejí.

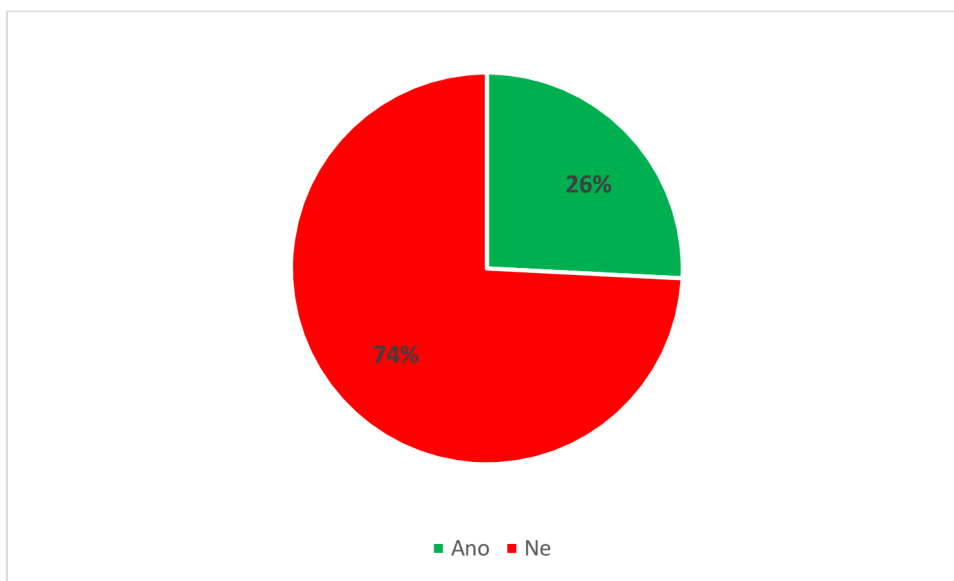
Graf 22 Co by napomohlo rozvoji obce

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření

Předposlední otázka dotazníkového šetření se zaměřuje na vylidňování venkovské oblasti a ptá se respondentů, zda někdy přemýšleli nad tím, jestli se z obce neodstěhovat. Graf 23 vyobrazuje výsledky této otázky. Bez jednoho procenta by se dalo říci, že každý čtvrtý respondent uvažovalo nad tím, že se z obce odstěhuje.

Graf 23 Přemýšleli jste někdy nad stěhováním

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření

Poslední otázka v dotazníkovém šetření byla jedinou otázkou plně otevřenou a byla nabídnuta občanům obce jako prostor k tomu, aby se vyjádřili, co jim v obci schází. Z 64 respondentů využilo tuto možnost 24 respondentů. Čtyři respondenti uvedli, že jim nic nechybí. Nejpočetnější odpovědi byly v různých variacích pohostinství, hospoda, restaurace či klubovna. Celkem tam byla tato slova uvedena u 15 respondentů. Častokrát se objevily odpovědi kvitující věci, které by mohly pomoci rozvoji obce objevující se v otázce č. 12 či jsou slabou stránkou obce, otázka č. 11 a zasloužily by zlepšení. Jednalo se například o chodník s lávkou (dva respondenti uvedli možnost vytvoření chodníku dále do Černčic), oprava kaple sv. Floriána a její následné nasvícení, více zeleně, více společenského soužití a kulturních akcí či větší zájem občanů o dění v obci a hasiče. Dále jsou častokrát zmíněné věci související s dopravou, jsou jimi například vybudování nových parkovacích míst, omezení rychlosti na hlavní silnici, vytvoření přechodu či zpomalovacích prahů na zvýšení bezpečnosti v obci. S tím se pojí další věci navržené občany jako jsou pěší turistické stezky a rozcestníky či vybudování cyklostezky a propojení s ostatními obcemi jako je například Vrbno nad Lesy a další.

Dále bylo navrženo vybudování světleného osvětlení podél cesty k železniční zastávce Veltěže, avšak tato oblast patří pod katastrální území Obory. Čtyři respondenti zmiňují obchod, přičemž tři z nich poukazují na jeho nedostatečnou úroveň a vybavenost. Jeden z nich zmiňuje, že je v obci málo služeb. Jeden respondent poukazuje na špatné mezilidské vztahy.

Dva respondenti uvádějí věci s fungováním obecního úřadu, jeden z nich poukazuje na to, že by uvítal smysluplné investice a vyšší nasazení zastupitelstva. Druhý z nich uvádí absenci zájmu ze strany vedení obce. Dva respondenti uvedli specifické návrhy, které nelze zařadit do obecných věcí. Jeden z nich uvedl předělání hasičské nádrže na obecní rybník. Z historického hlediska byl právě rybník na místě, kde je nyní hasičská nádrž. Druhý specifický návrh je vytvoření tzv. „vítacích cedulí“ vždy na začátku obce na základě toho, že obec získala obecní znak.

4.12 SWOT analýza obce Veltěže

Tabulka 3 SWOT analýza obce Veltěže

	POZITIVNÍ VLIVY	NEGATIVNÍ VLIVY
VNITŘNÍ VLIVY	<p><u>Silné stránky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vzdálenost od Loun • Pravidelné autobusové a vlakové spoje • Vzhled obce • Technická vybavenost obce • Přebytkový rozpočet • Mateřská škola • Sbor dobrovolných hasičů • Hřiště • Místní knihovna 	<p><u>Slabé stránky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nezájem občanů o dění v obci • Nedostatek vlastních pozemků • Absence pohostinství • Nedostatek parkovacích míst • Kvalita obchodu se smíšeným zbožím • Přístup k železniční zastávce • Stav kaple sv. Floriána
VNĚJŠÍ VLIVY	<p><u>Příležitosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu Perucko • Prostor pro podnikatelskou činnost • Cyklotrasa vedoucí přes obec • Dotace a fondy • Umístění obce 	<p><u>Hrozby</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostupnost lékařské péče • Možné vedení vysokorychlostní tratě bez přímé výhody pro obec • Stárnoucí populace • Vyšší nezaměstnanost

Zdroj: Vlastní zpracování

4.12.1 Shrnutí SWOT analýzy

Na základě kombinace využitých objektivních i subjektivních zdrojů, jako jsou dokumenty získané na obecním úřadu, data z Českého statistického úřadu, výsledků dotazníkového šetření a dalších zdrojů byla sestavena SWOT analýza obce Veltěže, z níž vyšly najevo silné a slabé stránky obce, příležitosti a hrozby.

Jednou ze silných stránek obce je vzdálenost od města Louny, kterou obyvatelé potvrdili v dotazníkovém šetření velkou podporou hlasů. Na základě analýzy dopravy bylo zjištěno, že má obec velmi dobré spojení s okolními i vzdálenějšími místy, tento fakt byl opět utvrzen dotazníkovým šetřením občany obce. Obec je upravená a její vzhled je rovněž silnou stránkou. V obci se nachází plynofikace, čistička odpadních vod, vodovod, elektřina atd., což značí dobrou technickou vybavenost. Obec v posledních letech tvořila přebytečný rozpočet, což je důležité pro budoucí rozvoj. Obec disponuje moderní mateřskou školou s kapacitou 25 dětí. Občané se mohou cítit více v bezpečí před požáry, jelikož má obec sbor dobrovolných hasičů. Silnou stránkou je dále existence místní knihovny a hřiště, jak pro děti, tak i pro dospívající a dospělé.

Slabé stránky obce byly shledány především v nezájmu občanů o dění v obci. Obec nevlastní větší pozemky, se kterými by šlo více nakládat. Veltěžím enormně chybí pohostinství, ve kterém by se mohli obyvatelé scházet. V obci je dále málo parkovacích míst, díky čemuž auta parkují mnohdy na chodnicích, které pak občané nemohou plně využívat. Dotazníkovým šetřením bylo zjištěno, že si občané stěžují na kvalitu obchodu se smíšeným zbožím. Slabou stránkou je mnohdy i životu nebezpečný přístup k železniční zastávce, ke které musí jít občané kus po silnici II. třídy. Další slabou stránkou obce je stav kaple sv. Floriána, která je dominantou obce, avšak chátrá.

Vzhledem k rozvoji cestovního ruchu v mikroregionu Perucko a zároveň výhodného umístění obce, která je de facto před obcemi, kde se cestovní ruch začíná nepatrně rozvíjet, vzniká obci příležitost toho využít. Obec může být pro podnikatele z okolí příležitostí, co se týče prostoru pro podnikatelskou činnost (např. pohostinství) a zároveň obec by tak mohla získat nový zdroj příjmů. Díky cyklotrase, která je vedena skrze obec, v jarních a především v letních měsících obcí projíždí denně až desítky cyklistů. V neposlední řadě je spatřena příležitost v možnostech čerpání dotací a fondů, kterých obec může oproti větším obcím či obcím z jiných krajů čerpat. Obec se nachází kousek od Českého středohoří a zároveň má v dostatečné vzdálenosti dálnici D7, která vede do Prahy, tato kombinace tvoří příležitost jak pro lidi, kteří by v obci chtěli žít trvale, tak i pro turisty.

Hrozbou obce je nedostupnost lékařské péče, se kterou má problémy celá ORP Louny. Vedení vysokorychlostní tratě bylo zařazeno do hrozeb v souvislosti narušení klidu a životního prostředí v oblasti, zároveň se jedná o projekt, který by měl větší přesah a rozhodovalo by se s velkou pravděpodobností na základě veřejného zájmu, na úrovni státu. V obci se nachází méně obyvatel v předproduktivním věku než postproduktivním věku a obec tak stárne. Hrozba je dále ve vyšší nezaměstnanosti oproti průměru ORP Louny.

4.13 Strategický plán obce Veltěže

4.13.1 Strategická vize

Obec 21. století zajišťující přívětivě podmínky k životu ve spolupráci se spoluobčany. V obci je zajištěna občanská a technická vybavenost odpovídající kvality s ohledem na trvalou udržitelnost. Dbá se na občany všech věkových kategorií a hledí se na jejich potřeby a přání.

4.13.2 Strategické cíle (2024-2030)

Na základě získaných dat v praktické části a aktivní komunikaci autora s obecním úřadem obce Veltěže. V průběhu zpracování bakalářské práce se autor zúčastnil mnoha akcí, zasedání, školení a nesčetněkrát diskutoval o problémech obce se starostkou obce. Na základě těchto výše zmíněných faktorů byly navrženy čtyři strategické cíle pro obec na období 2024-2030. Jmenovitě se jedná o cíle: Technická infrastruktura obce, Příroda a péče o zeleň, Život v obci a občanská vybavenost a Cestovní ruch. Jednotlivé cíle obsahují opatření, pod nimi jsou uvedeny dílčí projekty, u kterých je uveden název projektu, období realizace, které se však může měnit, odhad nákladů a zdroje financování.

Technická infrastruktura obce

Cíl Technická infrastruktura obce se skládá ze tří opatření. První opatření se týká dopravní infrastruktury a bezpečnosti chodců (tabulka 4). Dynamický semafor s přechodem je ve fázi vyčkávání na vhodný dotační titul. Na základě dotazníkového šetření a objektivního posouzení je navržen projekt na vybudování parkovacích míst. Vybudování lávky bylo podpořeno zejména na základě dotazníkového šetření a je momentálně ve fázi diskuze. V projektu „Chodníky“ se jedná o pravidelnou údržbu/rekonstrukci chodníku v obci.

Druhé opatření se týká hasičů a jejich aktivit (tabulka 5). Obec obdržela dotaci na rekonstrukci požární zbrojnice a pořízení hasičského vozu, v nejbližších měsících se tak tyto projekty budou realizovat (uvedeno v únoru 2024). Na závěr by v tomto opatření měla proběhnout rekonstrukce požární nádrže. Tento projekt je momentálně ve fázi diskuze.

Třetí opatření se týká zelené budoucnosti (tabulka 6). Obec i nadále bude obměňovat tradiční veřejné osvětlení za osvětlení na solární energii. Dalším projektem je umístění fotovoltaické elektrárny na obecní budovy. Tento projekt je ve fázi hledání možných řešení.

Opatření: Dopravní infrastruktura a bezpečnost chodců

Tabulka 4 Dopravní infrastruktura a bezpečnost chodců

Název projektu	Období realizace	Odhad nákladů (Kč)	Zdroje financování
Dynamický semafor s přechodem	2025	225 tis.	obec/dotace
Vybudování parkovacích míst	2025	300 tis.	obec/dotace
Vybudování lávky přes Smolnický potok	2026	1,1 mil.	obec/dotace
Chodníky	2024-2027	1,3 mil.	obec/dotace

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření a dokumenty obecního úřadu Veltěže

Opatření: Hasiči

Tabulka 5 Hasiči

Název projektu	Období realizace	Odhad nákladů (Kč)	Zdroje financování
Rekonstrukce požární zbrojnice	2024-2025	9,3 mil.	obec/dotace
Rekonstrukce požární nádrže	2025	1,1 mil.	obec/dotace
Pořízení hasičského vozu	2024	1,8 mil.	obec/dotace

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření a dokumenty obecního úřadu Veltěže

Opatření: Zelená budoucnost

Tabulka 6 Zelená budoucnost

Název projektu	Období realizace	Odhad nákladů (Kč)	Zdroje financování
Solární osvětlení	2024-2025	1,3 mil.	obec
Fotovoltaická elektrárna (obecní budovy)	2026	1,1 mil.	obec/dotace

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření a dokumenty obecního úřadu Veltěže

Příroda a péče o zeleň

Jedná se o strategický cíl, který má především udržet kvalitu životního prostředí v obci a jejím okolí. První opatření (tabulka 7) se skládá z údržby zeleně, která je/bude financována z rozpočtu obce. Jedná se o pravidelnou údržbu zeleně, pod kterou si lze představit například prořezávání keřů a stromů. Stejně roční náklady by byly vynaloženy na výsadbu zeleně.

Vůbec nejmenším repetitivním projektem by byl sběr odpadků mimo obec (ve strouhách či kolem polních cest). Na základě dotazníkového šetření byl navržen projekt na úpravu polních cest a výsadbu stromořadí (tabulka 8). Projekt je ve fázi diskuze.

Opatření: Ochrana přírody, zachování zeleně v obci a mimo ni

Tabulka 7 Ochrana přírody, zachování zeleně v obci a mimo ni

Název projektu	Období realizace	Odhad nákladů (Kč)	Zdroje financování
Údržba zeleně	2024-2030	40 tis./ročně	obec
Výsadba zeleně	2024-2030	40 tis./ročně	obec/dotace
Sběr odpadků mimo obec	2024-2030	7,5 tis./ročně	obec

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření a dokumenty obecního úřadu Veltěže

Opatření: Polní cesty kolem obce

Tabulka 8 Polní cesty kolem obce

Název projektu	Období realizace	Odhad nákladů (Kč)	Zdroje financování
Úprava polních cest a výsadba stromořadí	2026	900 tis.	obec/dotace

Zdroj: Dotazníkové šetření a dokumenty obecního úřadu Veltěže, vlastní zpracování

Život v obci a občanská vybavenost

Strategický cíl se skládá ze dvou opatření. První opatření se týká zázemí pro občany (tabulka 9). Zde lze nalézt největší projekt ze všech, jedná se o stavební úpravu č.p. 183. Stavební úpravou by vznikl prostor pro pohostinství, které vyšlo z dotazníkového šetření jako velice žádané místními obyvateli. Na podzim roku 2023 proběhla diskuze během zasedání zastupitelstva obce o záměru zrekonstruovat tento objekt. Nyní je projekt ve fázi architektonické studie. Zejména mladí občané obce vyslovili zájem o workoutové hřiště, obec se pokusí zažádat o dotaci. V přechodných letech se o to již pokusila, avšak neúspěšně.

Druhé opatření se týká místních aktivit a podpory komunitního života v obci (tabulka 10). Jedná se o projekty, které se každoročně opakují. Podpora mateřské školy spočívá ve finanční pomoci do vybavení mateřské školy. Podpora knihovny spočívá v zakupování nových knih, softwaru či materiálu ke kroužkům.

Dále je zde zahrnuto podpoření menších akcí pořádaných knihovnou. Podporou místních spolků se rozumí například podpoření sboru dobrovolných hasičů a dalších spolků, které úzce spolupracují s obcí. Pořádání kulturně-společenských akcí obcí napomáhá k tomu, aby se občané více scházeli. Obec i nadále chce spolupracovat s mikroregionem Perucko a MAS SERVISO o.p.s.. Odhad nákladů však není znám, jelikož se může velmi lišit na základě aktivit.

Opatření: Zázemí pro občany

Tabulka 9 Zázemí pro občany

Název projektu	Období realizace	Odhad nákladů (Kč)	Zdroje financování
Stavební úprava č.p. 183	2024-2027	6,5 mil.	obec/dotace
Workoutové hřiště	2024	1,3 mil.	obec/dotace

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření a dokumenty obecního úřadu Veltěže

Opatření: Podpora místních aktivit

Tabulka 10 Podpora místních aktivit

Název projektu	Období realizace	Odhad nákladů (Kč)	Zdroje financování
Podpora mateřské školy	2024-2030	75 tis./ročně	obec/dotace
Podpora knihovny	2024-2030	55 tis./ročně	obec/dotace
Podpora místních spolků	2024-2030	130 tis./ročně	obec/dotace
Kulturně-společenské akce	2024-2030	110 tis./ročně	obec/dotace
Spolupráce s mikroregionem a MAS	2024-2030	není znám	obec

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření a dokumenty obecního úřadu Veltěže

Cestovní ruch

Tento strategický cíl vychází čistě na základě možného budoucího rozvoje v oblasti cestovního ruchu v návaznosti k výsledkům z praktické části. Má dvě opatření, přičemž první opatření se týká zázemí pro turistiku (tabulka 11). Na základě dotazníkového šetření a diskuze se starostkou obce, autor kontaktoval Klub českých turistů s dotazem na možné vedení turistického značení skrze obec. Projekt je ke konci února 2024 ve fázi jednání. V roce 2025 by mělo být dále prostřednictvím destinační agentury Dolní Poohří zažádáno o dotace na drobné projekty.

Druhé opatření (tabulka 12) obsahuje z hlediska cestovního ruchu největší projekt, jímž je rekonstrukce kaple sv. Floriána, která je dominantou obce. Na tento projekt existuje již architektonická studie a v současné době se čeká na vhodný dotační titul.

Vzhledem k tomu, že pro obec není cestovní ruch majoritní a zároveň se jedná o finančně náročný projekt, tak se očekává realizace tohoto projektu v druhé polovině období. Je však možné, že pokud by byl vyhlášen vhodný dotační titul, tak rekonstrukce kaple dostane přednost.

Opatření: Zázemí pro turistiku

Tabulka 11 Zázemí pro turistiku

Název projektu	Období realizace	Odhad nákladů (Kč)	Zdroje financování
Vedení turistického značení	2024	5 tis./každý 3. rok	obec
Odpočívadlo	2025	150 tis.	dotace
Rozcestník	2025	6 tis.	dotace
Stojany pro kola + kompresor	2025	8 tis.	dotace

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření a dokumenty obecního úřadu Veltěže

Opatření: Zatraktivnění obce

Tabulka 12 Zatraktivnění obce

Název projektu	Období realizace	Odhad nákladů (Kč)	Zdroje financování
Rekonstrukce kaple sv. Floriána	2026-2027	5 mil.	obec/dotace

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření a dokumenty obecního úřadu Veltěže

5 Výsledky a diskuze

Obec Veltěže naplňuje status venkovské oblasti, jejíž definice dle OECD je definovaná v kapitole 3.4.2.. Vzhledem k nejasné budoucnosti obce, která závisí na mnoha faktorech jako je třeba míra podpory cestovního ruchu či vedení vysokorychlostní železniční tratě skrze katastrální území, které by mohlo významně ovlivnit obci v jejím rozvoji jak v pozitivním úhlu pohledu v podobě přilákání například mladých lidí skrze rychlé spojení Louny-Praha, tak také v negativním v podobě možného narušení venkovského klidu, se autor shoduje s autory Perlínem, Kučerová a Kučera, kteří označili ve své typologii venkova oblast, v níž se obec nachází, za neprofilovaný venkov. Tuto skutečnost utvrzuje fakt, že obec Veltěže v ničem významně nestrádá a zároveň nenabízí něco navíc, a je tak průměrná.

Co se týče průměrného věku, tak v obci byl ke konci roku 2022 průměrný věk 41,9 let. Celorepublikový průměr byl ke konci roku 2022 42,6 let (ČSÚ: Průměrný věk obyvatel ČR, 2023). Průměrné stáří občanů Veltěže je pod průměrem České republiky, avšak nejedná se o markantní rozdíl. Analýzou bylo zjištěno, že obec je technicky vhodně vybavená a zároveň se činí kroky, které napomáhají udržitelnému rozvoji, jako jsou například solární lampy. Byly nalezeny možnosti, které by mohly být využity při rozvoji cestovního ruchu v obci. Mezi primární autor označuje jezdecký klub v obci (agroturismus), větší využití cyklotrasy či rekonstrukce kaple svatého Floriána. Dle Urbáškové a Kuznetsově (2021, s. 1) je cestovní ruch jedním z možných nástrojů udržitelného rozvoje venkova, s čímž se autor bakalářské práce ztotožňuje. Šíp a kolektiv (2020, s. 10 a s. 11) rovněž uvádí podobnou myšlenku jakožto Urbášková a Kuznetsová (2021, s. 1), ve které zdůrazňuje, že cestovní ruch může zajistit existenci venkovských oblastí, autor bakalářské práce souhlasí s tímto názorem. Cestovní ruch je zároveň dle autora jedním z nejšetnějších nástrojů, jak udržet venkovské oblasti. Na základě teoretické části (kapitola 3.3.2.) byla nalezena v obci Veltěže shoda s masivní turistikou v podobě chalupaření. Obec je velmi dobře dopravně obsloužena pomocí silniční a železniční dopravy. Skrz obec vede silnice druhé třídy a obcí projíždí pravidelná autobusová linka, dále obec disponuje železniční zastávkou, která napřímo spojuje obec například s Louny, Lovosicemi, Litoměřicemi či Českou Lípou. Velmi dobrá dopravní obslužnost obce byla také potvrzená v dotazníkovém šetření.

Analýzou ekonomiky obce bylo zjištěno, že obec Veltěže hospodaří s přebytkovým rozpočtem, což jí nabízí možnost financovat určité projekty z vlastního rozpočtu bez použití úvěru či dotací.

Dotazníkové šetření přineslo výsledky, které jsou detailněji rozebrány v kapitole 5.3.. Téměř všichni respondenti jsou spokojeni se životem v obci, což je velmi dobrý indikátor toho, jak se obci daří. Bylo zjištěno, že mezi obyvateli nepanuje shoda ve vnímání vedení vysokorychlostní železniční tratě. Podstatným zjištěním během dotazníkového šetření bylo vnímání rozvoje cestovního ruchu a jeho případný přínos. Významně převažovaly kladné odpovědi nad těmi zápornými, což je klíčové pro rozvoj cestovního ruchu. Ředitel Destinační agentury Krušnohoří Štěpán Javůrek uvedl v rozhovoru pro Český rozhlas Radiožurnál: „*Turistický ruch může fungovat pouze pokud ho podporují místní obyvatelé a pokud se na místní obyvatele v těch procesech myslí*“ (YouTube: Český rozhlas Radiožurnál - Štěpán Javůrek, v čase 20:45, 2023). Autor práce se s tímto názorem plně ztotožňuje a je mu inspirací. Je zapotřebí primárně dbát na potřeby a požadavky místních obyvatel a nelze činit něco, co by bylo v neprospěch místních občanů. Pozitivní odpovědi respondentů tak mohou být pomyslnou startovní čarou pro rozvoj cestovního ruchu v obci. Je však podstatné dále pokračovat v komunikaci mezi zastupitelstvem a občany. Autor se rozhodl po vyhodnocení dotazníkového šetření a po konzultaci se starostkou obce kontaktovat Klub českých turistů s návrhem na vedení turistického značení přes obec. Oblast cestovního ruchu obdržela nejhorší hodnocení, co se týče rozvoje mezi ostatními oblastmi.

Z dotazníkového šetření vyšel najevo nízký zájem ze strany občanů o dění v obci. Tento fakt je ověřen třemi ukazateli. Tím prvním je celková návratnost dotazníkového šetření, ačkoliv byly využity všechny dostupné možnosti a prostředky, které jsou v souladu s anonymitou a dobrovolností. Další vyplynul z otázky č. 10, kdy pouze 8% respondentů se pravidelně zúčastňuje zasedání zastupitelstva. Třetí ukazatel je vidět v otázce na slabé stránky obce, kdy suverénně nejvíce hlasů získala odpověď „Nezájem občanů o dění v obci“. Jako nejsilnější stránka obce vyšla vzdálenost od města. Většině respondentům chybí v obci nejvíce nějaký druh pohostinství. Pouze každý čtvrtý z respondentů uvažoval nad stěhováním se z obce, což značí, že by se obec neměla do budoucna vyliďňovat, avšak na to se také váže možnost bydlení. Obec nevlastní pozemky, na kterých by mohla nějakým způsobem podpořit bydlení pro mladé obyvatele či obyvatele nové. Zde se nabízí možnost pro obec zauvažovat například o odkupu nějakých pozemků.

Na základě veškerých získaných dat je vytvořena SWOT analýza, která zobrazuje silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby. Na základě získaných informací a dat je vytvořena část strategického dokumentu, která obsahuje strategickou vizi a strategické cíle pro období 2024-2030. Strategické cíle byly zvoleny a sestaveny na základě přechozích kapitol.

Veltěže jsou pro občany přátelskou obcí, která disponuje technickou a občanskou vybaveností 21. století s možným potencionálním rozvojem cestovního ruchu.

6 Závěr

Obec Veltěže je typickou obcí, se kterými se lze setkat po celém Ústeckém kraji. V historii byla několikrát ovlivněná režimem a dlouhá desetiletí se její stav spíše udržoval, než aby se rozvíjel. Někdy to bylo ovlivněno vedením obce, jindy nedostatečnými financemi. V současnosti se nacházíme v době, kdy existuje již nespočet možností, jak dané problémy či činnosti řešit. Vzhledem k velikosti obce je občanská sounáležitost více než klíčová.

Zejména v posledních letech život na vesnici prožil, tak jako celá Česká republika, šoky v podobě celosvětové pandemie COVIDu-19 či skokového zdražování energií. Pro mnohé obce a jejich život v nich to je velmi těžké, zejména to pak platí pro menší obce. Zavírají se obchody, pohostinství a koná se méně akcí. Autor poukazuje na fakt, že tento problém není pouze na území okresu Louny nebo Ústeckého kraje, nýbrž je to problém, se kterým se lze setkat po celé České republice. Dříve nebo později bude nutné venkovské oblasti ještě více podpořit, jinak by mohlo začít hrozit vyliďňování. Nicméně nabízí se i optimistický pohled a to ten, že se lidé naopak stěhují z ruchu města do klidu vesnice.

Obec Veltěže má rozpracovanou řadu projektů a nad dalšími se uvažuje. Tím hlavním, nad kterým se nyní uvažuje, je rekonstrukce objektu č.p. 183, díky čemuž by vznikl již mnohokrát zmíněný prostor pro pohostinství. V průběhu psaní bakalářské práce se autorovi podařilo oslovit majitele pohostinství z vedlejší obce, kteří nyní nepravidelně pořádají posezení na sále obecního úřadu. Obyvatelé v obci jsou s životem v ní až na výjimky spokojeni. Strategicky výhodná pozice obce z ní činí skvělý výstupní bod pro výlety do Českého Středohoří, zároveň se nachází jen pár kilometrů od Loun a také je obec v pohodlné dojezdové vzdálenosti do Prahy či Německa. Je zde prostor pro rozvoj cestovního ruchu a zároveň se do budoucna obec nabízí jako skvělé místo pro bydlení, které má okolo sebe dostupné služby.

Je třeba hledět i na budoucí generace, což znamená, že je zapotřebí nejen o tom pouze mluvit, ale také se podle toho chovat, jednat a konat. Vstupujeme do doby, kdy bude udržitelnost zapotřebí více než kdy předtím. Právě třeba i zmíněný udržitelný rozvoj v podobě šetrného cestovního ruchu nám v tom může pomoci. Zaprvé může pomoci v některých oblastech s udržením a vyliďňováním venkova, zadruhé by tak obce získaly nový druh příjmů do svých rozpočtů a zatřetí by to mohlo vést k odlehčení oblastí, které jsou zatížené masivním cestovním ruchem.

Klíčovou částí bakalářské práce je praktická část práce, během které byl autor v aktivní komunikaci se zastupitelstvem obce a zejména pak se starostkou obce. Tato část práce poslouží k plnohodnotnému strategickému dokumentu obce, který jí napomůže k dalšímu budoucímu rozvoji.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Literární zdroje

BLAŽEK, Bohuslav. 1998. Venkov, města, média. Praha: Sociologické nakladatelství. 362 s. ISBN 80-85850-59-1.

BLAŽEK, Jiří, UHLÍŘ, David. 2011. Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace. Praha: Karolinum. 342 s. ISBN 978-80-246-1974-3.

DISMAN, Miroslav. 2011. Jak se vyrábí sociologická znalost. 374 s. ISBN 978-80-246-2619-2.

GALVASOVÁ, Iva, a kolektiv. 2008. Průmysl cestovního ruchu. 1.vyd. [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. 264 s. ISBN 978-80-87147-06-1 [cit. 2024-02-08].

Dostupné z: https://lenka.tomanova.eu/download/verejna-sprava/Prumysl_CR.pdf

JÁČ, Ivan a kolektiv. 2010. Jedinečnost obce v regionu. Příbram: PBtisk. 203 s. ISBN 978-80-7431-038-6.

KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava, PEKOVÁ, Jitka. 2012. Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance. Praha: Wolters Kluwer. 300 s. ISBN 978-80-7357-910-4.

MACHÁČEK, Jaroslav, TOTH, Petr, WOKOUN, René. 2011. Regionální a municipální ekonomie. Praha: Oeconomica. 200 s. ISBN 978-80-245-1836-7.

MATES, Pavel, WOKOUN, René a kolektiv. 2001. Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy. Praha: Prospektum. 200 s. ISBN 80-7175-100-6.

PAVLÍK, Marek a kolektiv. 2020. Regiony budoucnosti: spolupráce, bezpečí, efektivita: inspirace pro rozvoj měst a regionů s příkladem dobré praxe. Praha: Grada. 224 s. ISBN 978-80-271-2994-2.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. 2015. Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe, 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada. 288 s. ISBN 978-80-247-5921-0.

RYGLOVÁ, Kateřina, BURIAN, Michal, VAJČNEROVÁ Ida. 2012. Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi. Praha: Grada Publishing. 216 s. ISBN 978-80-247-7059-8

STEJSKAL, Jan, KOVÁRNÍK Jaroslav. 2009. Regionální politika a její nástroje. Praha: Portál. 216 s. ISBN 978-80-7367-588-2.

ŠÍP, Jiří a kolektiv. 2020. Venkovský cestovní ruch. Brno: Masarykova univerzita. 145 s. ISBN 978-80-210-9593-9.

WOKOUN, René a kolektiv. 2008. Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování). Praha: Linde. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

WOKOUN, René, MATES, Pavel, KADERÁBKOVÁ, Jaroslava. 2011. Základy regionálních věd a veřejné správy. Plzeň: Aleš Čeněk. 472 s. ISBN 978-80-7380-304-9.

ŽÍTEK Vladimír. 2002. Regionální ekonomie a politika I.. Brno: Masarykova univerzita. 174 s. ISBN 80-210-2767-3.

7.2 Internetové zdroje

Český statistický úřad: Česká republika – obce v okrese: Louny [online]. Praha, 2022 [cit. 2023-09-11]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=MLO202201&z=T&f=TABULKA&katalog=33775&pvokc=101&pvoch=40487>

Český statistický úřad: Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2011 [online]. Praha, 2015 [cit. 2023-11-05]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/iii-pocet-obyvatel-a-domu-podle-kraju-okresu-obci-a-casti-obci-v-letech-1869-2011_2015?fbclid=IwAR1vjLd2Stoe1XMyPxeGBqJlQwtmPsV-HLdxUkBIQ1MxigDQ-nkDikTp5Ps

Český statistický úřad: Nezaměstnanost v obcích vybraného SO ORP [online]. Praha, 2023 [cit. 2023-11-05]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ZAMD004&z=T&f=TABULKA&filtr=G%7EF_M%7EF_Z%7EF_R%7EF_P%7E_S%7E_U%7E501_null_&katalog=30853&pvokc=65&pvoch=4207&c=v3~2_RP_2023MP09DPPDM#w%5Bk%5D=metainfo&w%5Bp%5D%5Bident%5D=1175810550&w%5Bp%5D%5Bpodpis%5D=ad7dc7adbd15253dc9ca2813fae6fc33&w%5Bp%5D%5Btyplnk%5D=INT_HODNOTAMETAINFO&w%5Bp%5D%5Bcele%5D=&w%5Bp%5D%5Breal%5D=&w%5Bp%5D%5Bdate%5D=&w%5Bp%5D%5Bpvo%5D=ZAMD004&w%5Bp%5D%5Bverze%5D=-1&w%5Bp%5D%5Bnahled%5D=N&w%5Bp%5D%5Bpvokc%5D=65&w%5Bp%5D%5Bpvoch%5D=4207&w%5Bp%5D%5Bhash%5D=c667d33ad0dc65c34de56971576f5486fe067b6c09ce098b4b02e2568b449491&w%5Bp%5D%5Bcasrazitko%5D=3d3113bc0e4eb3dbff714eb81939f649d7c760ea79ee2dde52933f1122e33405&w%5Bp%5D%5Bhash2%5D=&w%5Bp%5D%5Bbudident%5D=&w%5Bp%5D%5BpoznamkaCislo%5D=null&w%5Bp%5D%5Bkp%5D=false&w%5Bh%5D=

Český statistický úřad: Obce [online]. Praha, 2023 [cit. 2023-09-11]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xu/mesta_a_obce_obce

Český statistický úřad: Průměrný věk obyvatel ČR [online]. Praha, 2023 [cit. 2024-02-15]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/stoletistatistiky/prumerny-vek-obyvatel-ceske-republiky>

Český statistický úřad: Veltěže, SLDB 2021 [online]. Praha, 2023 [cit. 2023-11-05]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=34055&u=VUZEMI_43_566896#profil34075=page%3Dpozice-profilu%26rqp%3DA%26pvo%3DPU-SLDB21-2%26z%3DT%26f%3DTABULKA%26clsp%3D34075%26katalog%3D34075&w=

Český statistický úřad: Volby do zastupitelstev obcí, Veltěže [online]. Praha, 2022 [cit. 2024-02-29]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2022/kv1111?xjazyk=CZ&xid=0&xdz=1&xnumnuts=4204&xobec=566896&xstat=0&xvyber=0>

Český statistický úřad: ZÁKLADNÍ POJMY A DEFINICE [online]. Praha, 2024 [cit. 2024-02-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20557193/921108m.pdf/b6571837-6a2e-4138-912c-59da6de43de4?version=1.0>

eStudánky: studánka bez jména (5752) [online]. 2022 [cit. 2023-09-12]. Dostupné z: <https://www.estudanky.eu/5752-studanka-bez-jmena>

EU Rural review č. 29: Úspěchy LEADERU [online]. Evropská unie, 2020 [cit. 2023-10-20]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/enrd/sites/default/files/enrd_publications/uspechy_leaderu_eu_rural_review_c29_pro_web.pdf

Evropský účetní dvůr: Program LEADER a komunitně vedený místní rozvoj napomáhá zapojení místních subjektů, ale dodatečné přínosy stále nebyly dostatečně prokázány [online]. Evropská unie, 2022 [cit. 2023-07-31]. Dostupné z: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR22_10/SR_Leader_CS.pdf

IDOS.cz: Vlaková spojení [online]. 2023 [cit. 2023-09-13]. Dostupné z: <https://idos.idnes.cz/vlaky/spojeni/>

Informace pro knihovny: Nominované knihovny [online]. Praha, 2023 [cit. 2023-09-13]. Dostupné z: <https://ipk.nkp.cz/knihovnicke-souteze-a-ceny/knihovna-roku/knihovna-roku-2023/nominovane-knihovny>

Mapy.cz [online]. 2024 [cit. 2023-01-27]. Dostupné z: <https://mapy.cz/>

Mapy.cz: Obec Veltěže – obchvat [online]. 2023 [cit. 2023-09-13]. Dostupné z: <https://mapy.cz/turisticka?planovani-trasy&l=0&rc=9fU7IxZVnj9fkb8DA&rs=coord&rs=coord&ri=&ri=&mrp=%7B%22c%22%3A111%7D&xc=%5B%5D&ryp=1%3B9fWVexZW7o5INg6Ii4af6o5dOgQk5U2gUo5DzYPhXxfPoh-5BC5akhTA&rut=1&x=13.8998691&y=50.3561085&z=14>

Mapy.cz: Obec Veltěže [online]. 2023 [cit. 2023-09-11]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zemepisna?source=muni&id=2035&ds=1&x=13.8847527&y=50.3486844&z=13>

Mateřská škola Veltěže [online]. Veltěže, 2023 [cit. 2023-09-13]. Dostupné z: <https://www.msvelteze.cz/>

Mikroregion Perucko: Členské obce [online]. Peruc, 2023 [cit. 2023-09-13]. Dostupné z: <https://www.mikroregionperucko.cz/index.php?oid=7228399>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Základní dokumenty [online]. Praha, 2023 [cit. 2023-07-31]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj/informace,-aktuality,-seminare,-pracovni-skupiny/psur/uvodni-informace-o-udrzitelnem-rozvoji/zakladni-dokumenty>

MONITOR: Obec Veltěže (Louny) [online]. 2023 [cit. 2023-11-18]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00556475/>

Národní památkový ústav: Dělnický dům [online]. 2015 [cit. 2023-09-13]. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/delnicky-dum-14203503>

Národní památkový ústav: Výklenková kaple [online]. 2015 [cit. 2023-09-13]. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/vyklenkova-kaple-14692102>

PERLÍN, Radim, KUČEROVÁ, Silvie, KUČERA, Zdeněk. Typologie venkovského prostoru Česka. Geografie, 115, č. 2, s. 161–187 [online]. 2010 [cit. 2023-07-23]. Dostupné z: https://geografie.cz/media/pdf/geo_2010115020161.pdf

Registr komunálních symbolů: Symboly – Veltěže [online]. Praha, 2023 [cit. 2023-09-11]. Dostupné z: <https://rekos.psp.cz/detail-symbolu/id/6397>

Správa železnic: VRT Poohří [online]. Praha, 2023 [cit. 2023-09-11]. Dostupné z: <https://www.spravazeleznic.cz/vrt/poohri>

Stáj Veltěže: O nás [online]. Veltěže, 2023 [cit. 2023-09-11]. Dostupné z: <https://stajvelteze.cz/o-nas/>

Survio.com [online]. 2023. Dostupné z: <https://www.survio.com/cs/>

TA ČR Výzkumná zpráva č. 1 - Faktory rozvoje českého venkova pro 21. století: Venkov 3.0: Sociální a technické podmínky pro uplatnění rozvojových potenciálů 21. století ve venkovských oblastech [online]. 2019 [cit. 2023-10-20]. Dostupné z: <https://venkov3.cz/zprava1.pdf>

URBÁŠKOVÁ, Hana, KUZNETCOVA, Anna. Cestovní ruch jako jeden z nástrojů udržitelného rozvoje venkova [online]. Brno, 2021 [cit. 2024-02-08]. Dostupné z: http://www.regionálnírozvoj.eu/sites/regionálnírozvoj.eu/files/02_urbaskova_kuznetcova_cestovni_ruch.pdf

Veltěže: Aktuality [online]. Veltěže, 2023 [cit. 2023-09-11]. Dostupné z: <https://www.velteze.cz/aktuality>

Veltěže: Historie [online]. Veltěže, 2023 [cit. 2023-09-18]. Dostupné z: <https://www.velteze.cz/historie>

Veltěže: Současnost [online]. Veltěže, 2023 [cit. 2023-09-11]. Dostupné z: <https://www.velteze.cz/soucasnost>

Veřejný dálkový přístup k datům RÚIAN: Obec, vojenský újezd [online]. Praha, 2023 [cit. 2023-08-08]. Dostupné z: <https://vdp.cuzk.cz/vdp/ruian/obce?kodVc=&kodOk=&kodOp=&kodPu=&nazevOb=&statusKod=&sort=UZEMI&search=>

Zákony pro lidi: Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení) [online]. Zlín, 2023 [cit. 2023-08-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákony pro lidi: Zákon č. 183/2006 Sb. Zákon o územním plánování a stavebním řádu [online]. Zlín, 2023 [cit. 2023-06-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-183/zneni-20230124>

Zákony pro lidi: Zákon č. 248/2000 Sb. Zákon o podpoře regionálního rozvoje [online]. Zlín, 2022 [cit. 2023-06-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-248>
YouTube: Český rozhlas Radiožurnál - Štěpán Javůrek: Zaniklé obce jsou fenomén Krušnohoří. Pět set let tam žili lidé [online]. 2023 [cit. 2024-02-15]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=fLRfS_AZjHE

7.3 Ostatní zdroje

Dokumenty obecního úřadu Veltěže

Kroniky obce Veltěže

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů, příloh a zkratk

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1	Mapa ČR dle typologie venkova	29
Obrázek 2	Katastrální území obce Veltěže	41
Obrázek 3	Vlajka obce Veltěže	42
Obrázek 4	Erb obce Veltěže	42
Obrázek 5	Obchvat Veltěž	50
Obrázek 6	Vlaková spojení	52

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1	Výdaje – dle odvětví (v tis. Kč)	58
Tabulka 2	Rozvoj v oblastech	68
Tabulka 3	SWOT analýza obce Veltěže	74
Tabulka 4	Dopravní infrastruktura a bezpečnost chodců	77
Tabulka 5	Hasiči	77
Tabulka 6	Zelená budoucnost	77
Tabulka 7	Ochrana přírody, zachování zeleně v obci a mimo ni	78
Tabulka 8	Polní cesty kolem obce	78
Tabulka 9	Zázemí pro občany	79
Tabulka 10	Podpora místních aktivit	79
Tabulka 11	Zázemí pro turistiku	80
Tabulka 12	Zatraktivnění obce	80

8.3 Seznam grafů

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel v obci Veltěže.....	46
Graf 2 Věková struktura obyvatel obce k 31. 12. 2022	47
Graf 3 Složení obyvatelstva dle produktivity k 31. 12. 2022	48
Graf 4 Vzdělání obyvatel obce Veltěže v roce 2021	48
Graf 5 Vývoj příjmů a výdajů mezi lety 2018 až 2022 (v tis. Kč).....	55
Graf 6 Příjmy dle druhu	56
Graf 7 Daňové příjmy (v tis. Kč).....	56
Graf 8 Nedaňové příjmy (v tis. Kč)	57
Graf 9 Výdaje dle druhu.....	58
Graf 10 Rozložení pracovní síly v obci v roce 2021	59
Graf 11 Pohlaví respondenta.....	62
Graf 12 Věk respondentů	63
Graf 13 Spokojenost s životem v obci	63
Graf 14 Spokojenost s kulturním a společenským vyžitím.....	64
Graf 15 Spokojenost s veřejnou dopravou	64
Graf 16 Vnímání vedení vysokorychlostní železniční tratě.....	65
Graf 17 Vnímání rozvoje cestovního ruchu	66
Graf 18 Byl by přínosem rozvoj cestovního ruchu	67
Graf 19 Účastníte se zasedání zastupitelstva	68
Graf 20 Silné stránky obce.....	69
Graf 21 Slabé stránky obce	70
Graf 22 Co by napomohlo rozvoji obce.....	71
Graf 23 Přemýšleli jste někdy nad stěhováním.....	72

8.4 Seznam příloh

Příloha 1 Vzor dotazníku	96
Příloha 2 Realizované projekty	100
Příloha 3 Nerealizované projekty.....	103
Příloha 4 Plánované projekty a projekty ve fázi realizování	104

8.5 Seznam použitých zkratk

ČSÚ – Český statistický úřad

KÚÚK – Krajský úřad Ústeckého kraje

MAS – Místní akční skupina

MK – Ministerstvo kultury České republiky

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky

MV – Ministerstvo vnitra České republiky

Mze – Ministerstvo zemědělství České republiky

OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

POV – Program obnovy venkova

PRR – Podpora rozvoje regionu

PRV – Program rozvoje venkova

SZIF – Státní zemědělský intervenční fond

ÚK – Ústecký kraj

Přílohy

Příloha 1 Vzor dotazníku

Vážení spoluobčané a sousedi,

jmenuji se Jakub Brhlík a v obci žiji od svého dětství, což už je přes 20 let. Momentálně studuji na České zemědělské univerzitě v Praze, obor veřejná správa a regionální rozvoj. Do vašich rukou se dostal dotazník k výzkumu rozvoje naší obce. Tento dotazník slouží k mé bakalářské práci, která se zabývá sociálním a ekonomickým rozvojem Veltěž. Dotazník je zcela anonymní a jeho výsledky budou využity mimo jiné k sestavení SWOT analýzy, která vymezuje silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby. Každý z Vás se tak díky svým názorům může zapojit do rozvoje naší obce. Dotazník je určen pro osoby starší 15 let.

Varianty vyplnění dotazníku (prosím využijte pouze jednu z variant, dotazníky jsou totožné)

Varianta č.1: Dotazník lze vyplnit elektronicky z pohodlí domova (odkaz naleznete na stránkách obce a mobilního rozhlasu). Prosím o vyplnění všechny obyvatele v domácnosti starší 15 let.

Varianta č.2: Přiložený tištěný vyplněný dotazník prosím odevzdejte do schránky obecního úřadu. V případě nedostatku papírových verzí je možné další získat na obecním úřadě.

ČAS NA VYPLNĚNÍ DOTAZNÍKU JE DO 8. PROSINCE 2023.

Předem děkuji za Váš čas a spolupráci.

S pozdravem,

Jakub Brhlík

e-mail: jakub.brhlik@seznam.cz

1) Pohlaví

(prosím zakroužkujte pouze jednu odpověď)

a) Muž

b) Žena

2) Věk respondenta

(prosím zakroužkujte pouze jednu odpověď)

a) 15 až 25

b) 26 až 49

c) 50 až 64

d) 65 a více

- 3) Jak jste celkově spokojen/a s životem v obci?**
(prosím zakroužkujte pouze jednu odpověď)
- a) Spokojen/a
 - b) Spíše spokojen/a
 - c) Spíše nespokojen/a
 - d) Nespokojen/a
- 4) Jak jste spokojen/a s kulturním a společenským vyžitím v obci?**
(prosím zakroužkujte pouze jednu odpověď)
- a) Spokojen/a
 - b) Spíše spokojen/a
 - c) Spíše nespokojen/a
 - d) Nespokojen/a
- 5) Jak jste spokojen/a s obslužností obce veřejnou dopravou (autobus a vlak)?**
(prosím zakroužkujte pouze jednu odpověď)
- a) Spokojen/a
 - b) Spíše spokojen/a
 - c) Spíše nespokojen/a
 - d) Nespokojen/a
 - e) Nevyužívám
- 6) Jak vnímáte možné vedení vysokorychlostní železniční tratě nad obcí (horizont Bytín)? Z Loun do Prahy by byla dojezdová doba přibližně 30 minut. Nutno podotknout, že by obec neměla s největší pravděpodobností vlastní stanici na této trati.**
(prosím zakroužkujte pouze jednu odpověď)
- a) Pozitivně
 - b) Spíše pozitivně
 - c) Neutrálně
 - d) Spíše negativně
 - e) Negativně
- 7) Jak byste vnímali rozvoj v oblasti cestovního ruchu v obci a okolí?**
(prosím zakroužkujte pouze jednu odpověď)
- a) Pozitivně
 - b) Spíše pozitivně
 - c) Neutrálně
 - d) Spíše negativně
 - e) Negativně
- 8) Byl by rozvoj v oblasti cestovního ruchu v obci přínosem?**
(prosím zakroužkujte pouze jednu odpověď)
- a) Souhlasím
 - b) Spíše souhlasím
 - c) Neutrální postoj
 - d) Spíše nesouhlasím
 - e) Nesouhlasím

9) Jak hodnotíte dosavadní rozvoj obce v těchto oblastech?*(1 – výborný ... 5 – nedostatečný)*

a)	Bydlení	1	2	3	4	5
b)	Cestovní ruch	1	2	3	4	5
c)	Sportovní vyžití	1	2	3	4	5
d)	Společenské a kulturní akce	1	2	3	4	5
e)	Veřejná doprava	1	2	3	4	5
f)	Informovanost a komunikace s občany	1	2	3	4	5
g)	Podmínky pro podnikání	1	2	3	4	5
h)	Vzhled obce a péče o zeleň	1	2	3	4	5

10) Účastníte se zasedání zastupitelstva obce?*(prosím zakroužkujte pouze jednu odpověď)*

- a) Ano, pravidelně
- b) Ano, nepravidelně
- c) Ne

11) Jaké jsou podle Vás silné stránky obce?*(možnost zvolit více odpovědí, maximálně 3)*

- a) Vzdálenost od města
- b) Dobré mezilidské vztahy
- c) Společenský a kulturní život
- d) Bezpečnost
- e) Životní prostředí
- f) Dostupnost pracovních příležitostí
- g) Vzhled obce
- h) Dopravní obslužnost
- i) Komunikace obecního úřadu
- j) Jiné:

12) Jaké jsou podle Vás slabé stránky obce?*(možnost zvolit více odpovědí, maximálně 3)*

- a) Špatné mezilidské vztahy
- b) Komunikace obecního úřadu
- c) Nezájem občanů o dění v obci
- d) Nedostupnost pracovních příležitostí
- e) Nedostatek společenského a kulturního života
- f) Nedostatek bydlení
- g) Nedostupnost lékařské péče
- h) Špatné podmínky pro podnikání
- i) Vzhled obce
- j) Jiné:

13) Co by podle Vás napomohlo rozvoji obce?

(možnost zvolit více odpovědí, maximálně 3)

- a) Rekonstrukce kaple sv. Floriána
- b) Vybudování chodníku s lávkou přes Smolnický potok (bezpečnější přístup k železniční zastávce)
- c) Více společenských a kulturních akcí
- d) Podpora nového bydlení
- e) Podpora místních podnikatelů
- f) Více pracovních příležitostí
- g) Oprava hasičské nádrže
- h) Obnovení pohostinství v obci
- i) Turistické značení vedoucí přes obec
- j) Jiné:

14) Přemýšleli jste někdy nad tím, zda se z obce neodstěhovat?

(prosím zakroužkujte pouze jednu odpověď)

- a) Ano
- b) Ne

15) Prostor pro Vás. Co Vám v obci chybí?

(napište ve volném prostoru pod otázkou/na prázdnou stranu listu z druhé strany)

Příloha 2 Realizované projekty

Název projektu	Období realizace	Cena (vč. DPH)	Výše dotace	Spoluúcast obce	Zdroje financování
Vybudování parkovacích míst ul. Husova	16.08.2023 - 30.09.2023	177 067 Kč	0 Kč	177 067 Kč	rozpočet obce
Rekonstrukce chodníků u OÚ + sokl OÚ + fasáda	01.06.2023 - 10.08.2023	275 588 Kč	0 Kč	275 588 Kč	rozpočet obce
Oprava komunikací v obci tryskovou metodou TURBO 5000	01.05.2023 - 31.08.2023	234 619 Kč	0 Kč	234 619 Kč	rozpočet obce
Oprava kanalizace ul. Kozí	01.05.2023 - 31.05.2023	22 341 Kč	0 Kč	22 341 Kč	rozpočet obce
Oprava ovčácké kapličky	01.04.2023 - 31.05.2023	52 308 Kč	0 Kč	52 308 Kč	rozpočet obce
Mobiliár - odpadkové koše	01.03.2023 - 31.05.2023	50 000 Kč	0 Kč	50 000 Kč	rozpočet obce
Solární osvětlení v obci 13ks	04.10.2022 - 24.05.2023	609 628 Kč	0 Kč	609 628 Kč	rozpočet obce
Stavební úpravy požární zbrojnice PD	22.04.2022 - 30.11.2022	127 050 Kč	88 935 Kč	38 115 Kč	podpora přípravy projektových záměrů v ÚK/rozpočet obce
Solární osvětlení v obci 12ks	22.02.2022 - 23.05.2022	579 256 Kč	0 Kč	579 256 Kč	rozpočet obce
Oprava podlahy na sále OÚ	20.02.2022 - 30.11.2022	634 667 Kč	300 000 Kč	334 667 Kč	POV ÚK/rozpočet obce
Opěrné zdi v obci	01.08.2021 - 31.08.2021	35 395 Kč	0 Kč	35 395 Kč	rozpočet obce
Chodníky	03.06.2021 - 31.08.2021	1 443 559 Kč	285 000 Kč	1 158 559 Kč	POV ÚK/rozpočet obce
Solární osvětlení v obci 4ks	14.01.2021 - 15.04.2021	166 104 Kč	0 Kč	166 104 Kč	rozpočet obce
Rekonstrukce chodníků v ulici Smetanova, Husova II. Etapa	19.10.2020 - 17.12.2020	499 876 Kč	0 Kč	499 876 Kč	rozpočet obce
Solární osvětlení v obci 16 ks	05.05.2020 - 26.11.2020	654 925 Kč	0 Kč	654 925 Kč	rozpočet obce
Chodníky ul. Perucká	09.03.2020 - 07.04.2020	17 843 Kč	0 Kč	17 843 Kč	rozpočet obce
Stání pod kontejnery ul. Zahradní	09.03.2020 - 07.04.2020	16 876 Kč	0 Kč	16 876 Kč	rozpočet obce
Solární osvětlení v obci 12 ks	02.03.2020 - 24.04.2020	496 116 Kč	0 Kč	496 116 Kč	rozpočet obce
Oprava márnice	18.02.2019 - 31.03.2019	124 570 Kč	0 Kč	124 570 Kč	rozpočet obce

Víceúčelové hřiště Veltěže	02.11.2018 - 28.11.2019	1 392 655 Kč	400 000 Kč	992 655 Kč	MMR -11782- Podpora rozvoje regionů 2019+/rozpočet obce
Chodníky	01.02.2018 - 31.12.2018	754 155 Kč	308 000 Kč	446 155 Kč	POV ÚK/rozpočet obce
Parkovací stání ul.Perucká, Erbenova	21.09.2017 - 31.10.2017	95 869 Kč	0 Kč	95 869 Kč	rozpočet obce
Rekonstrukce chodníků ul. Husova, Smetanova I. Etapa	30.06.2017 - 30.09.2017	890 130 Kč	0 Kč	890 130 Kč	rozpočet obce
Realizace rozhlasového a varovného systému	01.06.2017 - 20.10.2017	249 584 Kč	0 Kč	249 584 Kč	rozpočet obce
Chodníky	01.02.2017 - 30.11.2017	890 130 Kč	259 000 Kč	631 130 Kč	POV ÚK/rozpočet obce
Pořízení techniky - údržba zeleně	01.02.2017 - 31.10.2017	107 990 Kč	50 000 Kč	57 990 Kč	POV ÚK/rozpočet obce
Dovybavení obce	01.02.2017 - 31.10.2017	25 131 Kč	20 000 Kč	5 131 Kč	POV ÚK/rozpočet obce
Rekonstrukce chodníků ul. Bytinská	18.05.2016 - 29.07.2016	579 356 Kč	0 Kč	579 356 Kč	rozpočet obce
Rekonstrukce komunikace ul. Zahradní	01.05.2016 - 18.05.2016	222 398 Kč	0 Kč	222 398 Kč	rozpočet obce
Pořízení automatizovaného knihovního systému	02.12.2015 - 15.12.2016	47 954 Kč	33 000 Kč	14 954 Kč	MK/rozpočet obce
Podpora zájmových kroužků v obci	10.02.2015 - 26.10.2015	42 857 Kč	30 000 Kč	12 857 Kč	Volný čas 2015/rozpočet obce
Parkovací místa, vjezdy	06.11.2014 - 08.12.2014	166 303 Kč	0 Kč	166 303 Kč	rozpočet obce
Podpora zájmových kroužků v obci	12.02.2013 - 16.12.2013	42 819 Kč	30 000 Kč	12 819 Kč	Volný čas 2013/rozpočet obce
Rekonstrukce chodníků v ulici Perucká	11.10.2012 - 15.11.2013	289 366 Kč	200 000 Kč	89 366 Kč	POV ÚK/rozpočet obce
Klubovna pro volnočasovou aktivitu mládeže	05.06.2012 - 30.10.2012	630 432 Kč	395 700 Kč	234 732 Kč	MMR/rozpočet obce
Oprava plotové zdi a schodiště - prodejna potravin	01.05.2012 - 01.06.2012	139 444 Kč	0 Kč	139 444 Kč	rozpočet obce
Slavnosti mikroregionu Perucko - mezi námi obcemi	16.04.2012 - 15.10.2012	60 488 Kč	40 000 Kč	20 488 Kč	Fond ÚK/rozpočet obce
Memoriál pana Kačírka + 110 let založení SDH	01.02.2012 - 30.09.2012	42 857 Kč	30 000 Kč	12 857 Kč	Sport 2012/rozpočet obce
Rekonstrukce budova ZŠ na multifunkční objekt	01.11.2011 - 20.06.2013	15 947 640 Kč	8 700 000 Kč	7 247 640 Kč	SZIF - PRV/rozpočet obce
4. Lempláda Mikroregionu Perucko	01.06.2011 - 31.10.2011	82 554 Kč	60 000 Kč	22 554 Kč	Fond ÚK/rozpočet obce

Rekonstrukce chodníků ul. Polní, Perucká	01.05.2010 - 31.08.2010	571 292 Kč	0 Kč	571 292 Kč	rozpočet obce
Vybudování ČOV	20.04.2010 - 15.02.2011	14 405 489 Kč	10 724 121 Kč	3 681 368 Kč	SZIF - Obnova a rozvoj vesnic/rozpočet obce
Výstavba přístřešku pro požární vozidlo	05.02.2010 - 30.11.2013	278 393 Kč	200 000 Kč	78 393 Kč	POV ÚK/rozpočet obce
Vybudování dětské hřiště	01.06.2009 - 30.09.2009	772 899 Kč	300 000 Kč	472 899 Kč	MMR - POV 2009/rozpočet obce
Rekonstrukce chodníků ul. Perucká, Vrchlického	02.03.2009 - 06.11.2009	432 848 Kč	281 351 Kč	151 497 Kč	POV ÚK/rozpočet obce
Typový projekt - CzechPOINT - Kontaktní místo	01.12.2008 - 15.10.2009	82 925 Kč	70 486 Kč	12 439 Kč	MV odbor struktuálních fondů MV ČR/rozpočet obce
Vybudování chodníku ul. Za Humny	01.06.2008 - 31.12.2008	377 118 Kč	245 127 Kč	131 991 Kč	Mimofádná dotace KÚÚK/rozpočet obce
Územní plán	11.02.2008 - 07.10.2011	368 544 Kč	184 272 Kč	184 272 Kč	KÚÚK - POV OP5/rozpočet obce

Zdroj: Dokumenty obecního úřadu Veltěže, vlastní zpracování

Příloha 3 Nerealizované projekty

Název projektu	Období realizace	Cena (vč. DPH)	Výše dotace	Spoluúčast obce	Zdroje financování
Vybudování workoutového hřiště	01.11.2023 - X	1 407 955 Kč	1 207 955 Kč	200 000 Kč	ČEZ - Oranžové hřiště/rozpočet obce
Chodníky	20.02.2023 - X	782 389 Kč	500 000 Kč	282 389 Kč	POV ÚK/rozpočet obce
Ošetření dřevin v obci	20.02.2023 - X	321 497 Kč	150 000 Kč	171 497 Kč	POV ÚK/rozpočet obce
Stavební úpravy kaple sv. Floriána	01.06.2022 - X	4 412 518 Kč	3 530 014 Kč	882 504 Kč	MMR PRR 2019+/rozpočet obce
Vybudování workoutového hřiště	01.06.2022 - X	1 231 037 Kč	984 829 Kč	246 208 Kč	MMR PRR 2019+/rozpočet obce
Oprava hřbitovní zdi	12.04.2019 - X	998 261 Kč	500 000 Kč	498 261 Kč	Fond ÚK/rozpočet obce
Chodníky ul. Smetanova, Husova II. etapa	18.02.2019 - X	820 820 Kč	350 000 Kč	470 820 Kč	POV ÚK/rozpočet obce
Stavební úpravy hřbitova	14.02.2018 - X	699 327 Kč	489 529 Kč	209 798 Kč	MZe/rozpočet obce
Víceúčelové sportovní hřiště	01.07.2017 - X	708 650 Kč	708 650 Kč	0 Kč	ČEZ - Oranžové hřiště
Výsadba zeleně	01.07.2017 - X	20 296 Kč	20 296 Kč	0 Kč	ČEZ - Stromy
Podpora zájmových kroužků v obci	14.02.2017 - X	71 500 Kč	50 000 Kč	21 500 Kč	Volný čas 2017/rozpočet obce
Sportovní turnaje Veltěže	15.02.2016 - X	43 000 Kč	30 000 Kč	13 000 Kč	Sport 2016/rozpočet obce
Vybavení MŠ	10.07.2015 - X	197 735 Kč	138 414 Kč	59 321 Kč	Fond ÚK/rozpočet obce
Oranžové schody 2013	01.08.2013 - X	821 664 Kč	739 498 Kč	82 166 Kč	ČEZ - Oranžové schody/rozpočet obce
Úprava a výsadba zeleně v obci Veltěže	01.06.2013 - X	363 866 Kč	254 706 Kč	109 160 Kč	MMR/rozpočet obce
Memoriál pana Kačírka	12.02.2013 - X	43 000 Kč	30 000 Kč	13 000 Kč	Sport 2013/rozpočet obce
Přístřešek na fotbalové hřiště	01.07.2009 - X	245 039 Kč	100 000 Kč	145 039 Kč	T-Mobile/rozpočet obce
Dětské hřiště	01.06.2008 - X	314 128 Kč	100 000 Kč	214 128 Kč	T-Mobile/rozpočet obce

Zdroj: Dokumenty obecního úřadu Veltěže, vlastní zpracování

Příloha 4 Plánované projekty a projekty ve fázi realizování

Název projektu	Období realizace	Cena (vč. DPH)	Výše dotace	Spoluúčast obce	Zdroje financování	Fáze
Pořízení nového dopravního automobilu	01.02.2024 - ?	300 000 Kč	300 000 Kč	0 Kč	Nadace Agrofert - hasičský fond	bude zažádáno o dotaci
Pořízení nového dopravního automobilu	01.02.2024 - ?	300 000 Kč	300 000 Kč	0 Kč	KÚÚK	bude zažádáno o dotaci
Solární osvětlení v obci 13 ks	02.01.2024 - ?	? Kč	? Kč	? Kč	rozpočet obce	čeká se na cenovou nabídku
Rekonstrukce požární zbrojnice	18.09.2023 - ?	9 258 755 Kč	4 629 377 Kč	4 629 378 Kč	MV	dotace obdržena/vyřizuje se
Pořízení nového dopravního automobilu	18.09.2023 - ?	1 800 000 Kč	450 000 Kč	1 350 000 Kč	MV	dotace obdržena/vyřizuje se
Programové vybavení knihovny	07.12.2023 - ?	53 787 Kč	36 000 Kč	17 787 Kč	MK	zažádáno o dotaci
Technologické vybavení knihovny	07.12.2023 - ?	28 914 Kč	20 000 Kč	8 914 Kč	MK	zažádáno o dotaci
Stavební úpravy objektu č.p.183	01.08.2023 - ?	156 090 Kč	0 Kč	156 090 Kč	rozpočet obce/obec se pokusí se podat žádost o dotaci	příprava architektonické studie

Zdroj: Dokumenty obecního úřadu Veltěže, vlastní zpracování